Latvija Amerikā

Latviešu laikraksts Amerikā iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".

REDAKTORS: JĀNIS GRĪNBLATS.

Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.

LAIKRAKSTA PĀRSTĀVIS SAV. VALSTĪS: ĒRIKS VENTS, 11 Irma Ave., Port Washington, L. I., N.Y. Telefoni: PO 7-6696, PO 7-6519.

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A. Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". EDITOR-IN-CHIEF: Mr. JANIS GRINBLATS. Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239. OFFICE IN USA: Mr. ERIKS VENTS, 11 Irma Ave., Port Washington, L.I., N.Y. PHONES: PO 7-6696 and PO 7-6519.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

Nr. 67. TREŠDIEN, 1961. GADA 23. AUGUSTĀ 11. GADS. WEDNESDAY, AUGUST 23, 1961.

A. Kalns

ILŪZIJAS

Sovjetologiem, kā tagad saucas tie zinātnieki, kas nodarbojas ar padomju politikas pētniecību, jau sen vairs nebija noslēpums, ka Chruščevs visai smagi slimo ar mazvērtības sajūtu, jo tas nekādi nespēj mēroties ar „dižākā pasaules dzīvā komūnista" Maotsetunga „zinātniskajiem" marksisma darbiem . . . Pirms kāda laika Ch. mēģināja ar grāmatu vai, pareizāk, savu runu sakopojumu biezā grāmatā: „Par uzvaru miermīlīgā sacensībā ar kapitālismu" (782 l.p.!) radīt sev marksisma zinātnieka slavu, lai gan katram zināms, ka runas Chruščevam gatavo vairāki rakstītāji un par tiem sējumā nebija ne vārda minēts. Nesen Padomju Savienības komūnistu partijas centrālorgans „Pravda" uz veselām 9 lappusēm (š. g. 5. augustā) publicēja „Padomju komūnistu partijas programmas uzmetumu", kas nākšot apspriešanā partijas 22. kongresā, š. g. oktobrī. Rēķinoties ar sensācijas kāriem angliski runājošo zemju žurnālistiem, Tass pakalpīgi bija apgādājis arī pilnīgu programmas anglisku tulkojumu. Ka tas nebija maldījies, pierāda tas, ka vairāki pilsoniskie šī kontinenta laikraksti, kam parasti katra colla telpas dārga, nebija skopojušies un šo Tassa produktu publicēja pilnos apmēros un bez komentāriem. Pazīstot komūnistiskās iekārtas īpatnības, nav šaubu, ka kongress programmas uzmetumu pieņems negrozītu vai arī tikai ar nelieliem grozījumiem, jo kam gan būs drosme nostāties pret visvareno partijas ģenerālsekretāru!

Jau tagad propagandas mašīnērija izkliedz šīs programmas publicēšanu kā lielāko notikumu partijas vēsturē un, varbūt, pat visā komūnisma vēsturē. Kopš Marksa „Komūnistu manifesta", ko publicēja pirms vairāk nekā simts gadiem, un Ļeņina partijas programmas, ko publicēja 1919. gadā, Chruščevs pirmo reizi ir stājies pie partijas veidošanas.

Jāpiezīmē, ka savā laikā arī Staļins bija plānojis pats par savu partijas programmas uzmetumu. Bija nodibināta pat īpaša komiteja ar „komūnisma katechisma" autora Nikolaja Bucharina piedalīšanos, bet, sava ārprāta vadīts, Staļins pavēlēja lielāko daļu komitejas locekļu „likvidēt", pirms tie bija paspējuši stāties pie darba. Protams, Staļins pats vien, kam pat krievu valoda radīja zināmas grūtības, šo programmas radīšanas darbu nevarēja veikt, un tam bija jāapmierinās tikai ar „Staļina konstitūciju" vien.

Pateicoties šai neveiksmei, tagad ir radusies iespēja Chruščevam izmantot šo „partijas programmas uzmetumu", lai sevi izvirzītu blakus Marksam un Ļeņinam starp „lielajiem" cilvēces filozofiem.

Pašu komūnistu acīm (kam jau visas vecās dogmas labi pazīstamas), galvenām kārtām bija domāts raibais komūnisma „sasniegumu" uzskaitījums: bezmaksas izglītība, bezmaksas skolas brokastis, bezmaksas dzīvokļi, bezmaksas transports, bezmaksas elektrība un ūdens — ko padomju pilsoņi iegūšot nākošajos 20 gados! Tiem Chruščevs sola to jau 1980. gadā, nevis 1984., kā to darījis rakstnieks Orvels savā pazīstamajā satiriskajā komūnistu nākotnes valsts romānā . . .

Nepakavējoties šoreiz sīkāk pie pārējiem Chruščeva nākotnes solījumiem, atzīmēsim tikai, ka ne Markss, ne Ļeņins, nedz arī Chruščevs nav pierādījuši, ka pasaulē būs pietiekamā vairumā dabas bagātību un pārtikas vielu, lai varētu apmierināt strauji pieaugošo pasaules iedzīvotāju skaitu, dodot katram pēc viņa vajadzībām, un prasot no katra darbu pēc viņa spējām. Jau astoņpadsmitā gadu simteņa beigās angļu tautsaimnieks, sociologs un moderno iedzīvotāju kustības studiju pionieris Tomas Roberts Maltus savā „Esejā par iedzīvotāju kustības principiem" (1798. g.) aizstāvēja uzskatus, ka nabadzība un posts nav novēršami, jo iedzīvotāju skaits pieaug ģeometriskā progresijā, bet iespējas apmierināt to vajadzības — aritmetiskā progresijā. Neviens no komūnistu ideologiem nav varējis, nedz arī papūlējies apgāzt šo Maltusa likumu, pierādot, ka pasaulē ir bezgalīgas dabas bagātības un potenciālas pārtikas rezerves, lai varētu īstenot solīto paradīzi zemes virsū . . . Arī Chruščeva partijas programmas uzmetumā mēs šādus pierādījumus neatrodam, lai gan nav noslēpums, ka Apvienoto Nāciju tautsaimnieki jau tagad brīdina, ka, iedzīvotāju skaitam strauji pieaugot, visai drīz var izsmelt esošās dabas bagātības un pārtikas vielu avotus, sakarā ar ko „nākotnes valsts" iedzīvotājiem būs jāķeras pie aļģu barības un, kad arī tā būs izsmelta, neatliks nekas cits, kā sajost ciešāk vēdera siksnu, vai pat nomirt badā.

Protams, komūnistiem ir iespējams īstenot Orvela „pretmīlas līgas", lai mazinātu iedzīvotāju skaita pieaugumu, vai pastiprināt čekas darbību, „likvidējot visus, kas ne tikai ir bijušie buržuji vai to kalpi, bet arī partijas biedrus, kas kaut kā novirzījušies no šaurās un līkumotās ģenerāllīnijas, bet par šādu izeju nabadzības un posta novēršanā, jaunajā programmas uzmetumā, saprotamu iemeslu dēļ nekas nav minēts, ļaujot lētticīgajiem partijas biedriem un līdzskrējējiem vēl kādu laiciņu sapņot par „komūnisma pārpilnības valsti".

Trūkstot pierādījumam, ka pasaulē ir pietiekami dabas bagātību krājumi un iespējams pabarot pieaugošo cilvēku skaitu „pārpilnības valstij" piemērotā veidā, sabrūk visa Chruščeva programma, pārvēršoties par vienkāršu pļāpāšanu par lietām, kas nav īstenojamas.

Milvoku latviešu bērnu svētku deju grupa „Metieniņa" izpildījumā (Sk. rakstu 5. lpp.).
Foto A. Graudiņš

PROTESTĒ PRET IETEIKUMU IZTIRGOT BALTIJAS VALSTIS

KO MĀC. ARNOLDS LŪSIS TEICA „TORONTO DAILY STAR" REDAKTORAM

Ir vērojams, ka zināmās aprindās Amerikas Savienotās Valstīs un Kanadā pastāv tieksme sagatavot ceļu Baltijas valstu un citu apspiesto Austrumeiropas tautu iztirgošanai Padomju Savienībai. Pirms kāda laika ar ieteikumu atzīt „status quo" Austrumeiropā, nāca pazīstamais amerikāņu žurnālists Sulcbergers. Mūsu laikraksts jau ir ziņojis par šo ierosinājumu un pretakcijām, kādas tas izraisījis ALA un latviešu sabiedrībā.

Tagad, laikam, „gaisu pētot", līdzīga satura raksts 16. augustā parādījies arī lielākā Toronto laikrakstā „Daily Star". Raksta autors ir kāds profesors Eižens Rabinovičs. Viņa dzīves vieta un mācības iestāde, kurā viņš strādā, nav minēta. Savā rakstā „Paturēsim „status quo" Austrumeiropā", prof. Rabinovičs norāda, ka, atsakot savu tiesību nodrošināšanu Berlīnē, Amerikai šai joslā, (domāta Austrumeiropa), vairs neesot nekādu „saistošu" interešu un uzdevumu. Tādēļ esot ieteicams mēģināt panākt Berlīnes politiskās un ekonomiskās brīvības nodrošināšanu, piedāvājot krieviem kā kompensāciju „status quo atzīšanu pārējā Austrumeiropā".

Nākošā dienā pēc šī raksta publicēšanas pie laikraksta „Daily Star" redaktora Marka Harrisona ieradās Baltijas tautu federācijas goda priekšsēdis, māc. Arnolds Lūsis, un nodeva viņam raksta atspēkojumu un amerikāņu vēsturnieka Hawthorna Daniela grāmatu „The Ordeal of the Captive Nations".

Māc. A. Lūša raksts tika publicēts „Daily Star" 18. augusta numurā. Rakstā, starp citu., teikts: „. . . prof. Rabinoviča ierosinājums liecina par vēstures faktu nezināšanu un sliktu politisko notikumu analizi. Kopš kura laika Amerikai vairs nav nekādu saistību iepretim Austrumeiropas tautām? Rabinoviča kungam ieteicams vēlreiz pārlasīt Atlantijas Chartu. Viņam šis dokuments varbūt nozīmē tikai aprakstītu papīru. Ne tā tas ir ar daudziem miljoniem cilvēku, kas Padomju Savienības agresijas dēļ pazaudējuši savu neatkarību."

Tālāk māc. A. Lūsis atgādina Hitlera un Staļina slepeno nolīgumu par Baltijas valstu un Polijas sadalīšanu un norāda, ka Amerikas Savienotās Valstis nekad nav atzinušas Pad. Savienības apkaunojošo rīcību Igaunijā, Latvijā un Lietuvā. „Šo zemju iztirgošana, lai glābtu stāvokli Berlīnē" — raksta māc. A. Lūsis — „ir cinisks priekšlikums. Ar to sarkanā nezvēra ēstgriba nebūs apmierināta."

Savu rakstu māc. A. Lūsis nobeidz ar vārdiem: „Reiz bija laiks, kad Amerikai bija lieli vadoņi, lieli politiķi un lieli skolotāji un profesori. Atcerēsimies Ābramu Linkolnu, kas teicis, ka nekas nav politiski pareizi, kas no morāles viedokļa raugoties ir nepareizi. Vai — Teodoru Rūzveltu, kas sacījis — „Amerika ies bojā, ja mēs par katru cenu centīsimies pēc miera un pēc labklājības, un ja mēs pirmā vietā stādīsim drošību, nevis pienākumu."

Par savu sarunu ar „Daily Star" redaktoru māc. A. Lūsis izteicās:

„Mūsu saruna bija lietišķa un tā man deva iespēju daļēji ieskatīties šī lielā laikraksta politiskās daļas darbinieku garīgā sejā. Redaktors Harrisons atzinās, ka redakcijas viedoklis esot tāds, ka šai atomieroču laikmetā jādara viss iespējamais, lai novērstu karu un lai tautām aiz dzelzs aizkara nedotu veltas cerības, kā bijis pirms ungāru sacelšanās.

Uz to es redaktoram varēju norādīt, ka Ungārijas notikumi tiešām liecināja par to, cik apšaubāmi kādreiz ir Amerikas politiķu dotie solījumi. Apspiestās tautas tomēr ir un paliek Amerikas labākais sabiedrotais pret komūnismu. Mums nevajaga tās maldināt ar tukšiem solījumiem. Bet — nevajaga darīt arī nekā tāda, kas liecinātu, ka mēs šīs tautas esam pārdevuši vai gribam iztirgot, kā to ieteic Sulcbergers un prof. Rabinovičs.

Redaktors Harrisons tālāk norādīja, ka viņš nevarot iedomāties, kādā veidā varētu, bez kaŗa, notikt Austrumeiropas tautu atbrīvošana. Uz to norādīju, ka tik ilgi, kamēr cilvēkos ir brīvības ilgas, un kamēr tie nav padarīti par vergiem, kas vairs nedomā, viss ir iespējams. Mans aizrādījums, ka četrdesmit gados Padomju Savienībai nav izdevies izaudzināt daudz tādu cilvēku, kas tiešām ir sajūsmināti par komūnistu iekārtu, redaktoru, acīmredzot, ļoti pārsteidza. Daži fakti, ko minēju un, it īpaši, profesora Kločko lūgums pēc patvēruma tiesībām, kas tam bija piešķirtas iepriekšējā dienā — redaktoru Harrisonu, liekas, padarīja drusku domīgu. Tāpat viņš kļuva domīgs, kad es tam norādīju, ka prof. Rabinoviča rakstam līdzīgu sacerējumu iespiešana „Daily Star", var radīt lielu neapmierinātību tajos cilvēkos, kuŗu piederīgie vēl smok zem Padomju Savienības jūga. Šai sakarībā man bija izdevība norādīt arī uz to, cik naivi un lēta optimisma pilni ir dažreiz „Daily Star" ievadraksti attiecībā uz Padomju Savienību un komūnismu. Minēju, piemēram, „Daily Star" ievadnieka Plūmena rakstus. Chruščevam pie varas nākot, šis vīrs, (kas visu otrā pasaules kaŗa laiku lasītājus bija barojis ar saviem ievadrakstiem), rakstīja: „Tagad visās baznīcās vajadzētu dziedāt „Allelujā", jo Padomju Savienībā pie varas nācis cilvēks, kas tiešām stāv par mieru un vēlas mieru." Red. Harrisons teica, ka viņš arī šo rakstu atceroties.

Doma personīgi ierasties pie redaktora, man radās pilnīgi spontāni. Iepriekšējā pieredze rādīja, ka pa pastu sūtīti raksti bieži vien nonāk papirkurvī. Bez tam — kādreiz personīgas pārrunas panāk vairāk nekā rakstīts vārds.

„Toronto Daily Star" 18. augusta numurā ievietojis arī notāra Oskara Perro rakstu par strausu politiku.

X.

VAI LATVIJAS LIKTENIS IZŠĶIRSIES BERLĪNĒ?

MŪSU BERLĪNES LĪDZSTRĀDNIEKA SPECIĀLRAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ".

Berlīnieši netic kaŗa iespējai. Divdesmit sarkanarmijas tanku divīzijas sagatavotas ielu cīņām. Sarunu rezultātā var rasties „Berlīnes koridors". Chruščevs Berlīnes krīzi radījis iekšpolitisku sarežģījumu noslēpšanai. Padomju strādniekam būs jārēķinās ar gaŗāku darba dienu. Maskava respektē tikai spēku. Berlīnē izšķirsies Vašingtonas un Maskavas prestižs un arī Eiropas nākotne. Tas notiks tuvākā nākotnē.

Gandrīz neticami, ka caurmēra berlīnietis šodien vairāk bīstas no Maskavas un Vašingtonas kompromisa nolīguma nekā no kaŗa. Vācieši pamatoti domā, ka pie konferences galda ieguvējs var izrādīties Chruščevs. Žurnālistu un politisko notikumu novērotāju vidū atkal runā par iespējamo „Berlīnes koridora" radīšanu. Maskava, parakstot separāto līgumu, varot piedāvāt 25 kilometru platu koridoru, kas savienotu Rietumberlīni ar Adenauera Vāciju. Protams, ka par šāda koridora radīšanu Chruščevs mēģinās izkaulēt sev koncesijas, kuŗas šodien var tikai minēt. Cik ilgi šāds koridors, ko pilnīgi kontrolētu Rietumi, varētu pastāvēt, ir cits jautājums. Daudziem vēl labā atmiņā palicis „poļu koridors". Vai tas nebija labs iegansts Hitlera kaŗa sākšanai?

Vienmēr vēl pastāv iespēja, ka Austrumvācijas strādnieki kādā dienā paši mēģinās nokratīt viņiem uzspiesto komūnistu valdību. Pārbēdzēju tūkstoši ir labākā liecība, ka Ulbrichts agri vai vēlu kritīs Maskavas nežēlastībā. Ja dzeloņstiepļu žogi un bruņotās sardzes bēgļu straumi uz brīdi ir apturējušas, tad neviens nešaubās, ka nolaist ciešu aizkaru sadalītās pilsētas un sadalītās Vācijas starpā nav pa spēkam ne Ulbrichtam, ne arī Chruščevam. Jau vairākkārt pierādījies, ka daudzos gadījumos pat sarkanie miliči palīdzējuši bēgļiem šķērsot robežu. Tas tikai apstiprina teoriju, ka pilsoņu kaŗa Vācijā nebūs. Vācietis ir pārāk piesūcies vācu nacionālisma, lai paceltu ieroci pret savu tautas brāli. Par kaŗu, dumpi vai lielo viru tirgošanos pie konferences galda daudz labāk ir taču nemaz nedomāt. Un to šodien dara caurmēra berlīnietis.

Berlīnes jautājums nenoliedzami patreiz ir pasaules politisko notikumu degpunktā. Brīdī, kad jūs sasniegs šīs rindas, droši vien, Vašingtona un Maskava būs apmainījušās ar vēl dažām diplomātiskām notām. Saspīlējums šajā miljonu pilsētā var drusku atslābt, lai pēc pāris dienām atkal liktu pesimistiem domāt, ka maršals Koņevs jau sēdies jaunākā parauga tankā, lai cauri Brandenburgas vārtiem ieripotu Rietumberlīnē un „atbrīvotu berlīniešus no amerikāņu monopolkapitālisma vāciešiem uzspiestās demokratiskās brīvības".

Berlīnieši nedomā, ka tas notiks. Droši vien, īsta kaŗa iespējamību šodien Berlīnes dēļ nesaredz arī Kenedijs. Pāris amerikāņu bataljonu pārsviešana no Rietumvācijas uz Berlīni ir tikai simbolisks šacha gājiens, jo nav nekāds noslēpums, ka pirmiem īstā kaŗa šāviņiem atskanot, uz kādreizējo vācu galvaspilsētu triecienā dosies tās 20 sarkanarmijas tanku divīzijas, kas, kā berlīnieši runā, jau vairākus gadu apmācītas tieši ielu cīņām.

Pār pilsētu savilcies smacīgs neziņas mākonis. Brīžiem tas padara drūmas arī vienmēr dzīvespriecīgo un jautro berlīniešu sejas. Visiem skaidrs: agri vai vēlu robeža starp Austrumberlīni un Rietumberlīni pazudīs. Agri vai vēlu pazudīs arī robeža, ar kuŗu pagājušā kaŗa sabiedrotie sadalīja divās valstīs vācu miljonus.

Šodien mēs varam tikai zīlēt, kas šīs robežas novāks. Vai tas būs Chruščevs vai Kenedijs?

Vācieši no laika gala bijuši naivi politiķi. Kādēļ gan domāt par tik sarežģītām problēmām, kad lietas kārto birģermeistars Vilijs

(Nobeigums 8. lpp.)

KĀDĒĻ KRIEVU ZINĀTNIEKS MEKLĒJA PATVĒRUMU KANADĀ

KO PRESEI PASTĀSTA DR. MICHAILS KLOČKO

Pad. Savienības zinātnieks, 59 gadi vecais Dr. Michails Kločko, kā stāsta Toronto laikraksti, izbēdzis gandrīz „basām kājām" no savu biedru un apsargātāju gādības. Nelaimīgā kārtā Dr. Kločko personības dokumenti tomēr bija palikuši viesnīcas istabā, kurā viņš vairs nevēlējās atgriezties.

Saprotams, viņam bija nepieciešams dokumentus atgūt. Lai to panāktu, Dr. Kločko parādīja īsti krievisku viltību.

Kad pagājušās trešdienas vakarā Padomju Sav-bas konsulāta ierēdņi — pirmais sekretārs S. A. Boukins, trešais sekretārs V. K. Čaikovskis un krievu delegācijas loceklis, zinātnieks A. Kosts viņu tincināja, Dr. Kločko vēsi paskaidrojis, ka nevarēšot pilnīgi uz jautājumiem atbildēt, iekāms nebūšot saņēmis savu bagāžu.

Krievu ierēdņi gan mēģinājuši izvairīties no lietas izkārtošanas, bet Dr. Kločko stūrgalvīgi palicis pie sava. Cits pratinātājiem neatlicis, ka jātnieku policijas un ārlietu ministrijas darbinieku klātbūtnē ar džentlmeņa goda vārdu apsolīt bagāžas tūlītēju atgriešanu, ko arī izdarīja. Pēc tam Dr. Kločko bijis ar mieru atbildēt uz jautājumiem.

Vaicāts, vai Dr. Kločko bīstas par savu dzīvību, tas atbildējis, ka par to nebūt neesot norūpējies, jo neesot tik prominents zinātnieks, ka Padomju Savienībai būtu absolūti nepieciešams. Un ja viņu nošautu, tas kaitētu vairāk viņiem pašiem.

„Esmu jau vecs un nekā vairs nebaidos," teica Dr. Kločko. „Man rūp vienīgi tas, lai mans mūža darbs nebūtu veltīgs."

Dr. Kločko ir ukrainis, kas ieguvis četrus ordeņus par izcīliem sasniegumiem: Nopelniem bagātā, Sarkanā darba karoga, Staļina ordeni un medaļu par padomju un ķīniešu draudzības veicināšanu.

Kā izriet no Dr. Kločko intervijas, ko viņš deva kanadiešu preses pārstāvjiem, Padomju Savienībā viņa zinātniskie darbi tomēr neesot guvuši pienācīgu atzinību. Piem., pētījumi par ūdens krājumu (ieskaitot jūras ūdeni) izmantošanu, ko atzinīgi novērtējuši vairāki cittautu zinātnieki, neesot publicēti Padomju Savienībā, — tāpat citi viņa darbi. Atkārtotie lūgumi uzlabot viņa Maskavas laboratorijas iekārtu un piešķirt līdzekļus jaunu ierīču iegādei, atstāti bez ievērības. Tāpēc Dr. Kločko jau pirms dažiem gadiem nolēmis apmesties kādā valstī, kur varētu netraucēts strādāt savā nozarē. Par tādu viņš izraudzījies Kanadu, jo uzskatot to par progresīvu zemi, kas spētu sniegt iespējami labākos darba apstākļus.

Jau pagājušā kaŗa noslēgumā nākotnes politisko notikumu attīstību Vācijas galvaspilsētā tik labi paredzēja nelaiķis karikatūrists Ernests Rirdāns. Augšējā karikatūra varētu būt zīmēta šodien, bet tā patiesībā ir radīta pirms 15 gadiem. Savam zīmējumam Rirdāns tad pievienoja parakstu: „Rietumu un austrumu sabiedroto draudzība Berlīnē noslēdzas tanku grāvī". Šo E. Rirdāna oriģinālzīmējumu mūsu laikrakstam aizdevis Aleksandrs.

LATVIEŠU DRAUDŽU KOPĒJI APSPRIEŽAS

ASV Austrumu apgabalu mācītāju un draudžu darbinieku konference notiks sestdien, 26. un svētdien, 27. augustā, Ņujorkas Elizabetes draudzē, St. Marka ev.-lu. baznīcā, 920 E. Jersey St., Elisabeth, N. J.

Sākums sestdien, 26. aug. pl. 10 pr. p., noslēgums svētdien, 27. augustā, pl. 1.30 p.p. ar dievkalpojumu un dievgaldu konferences dalībniekiem.

Darba kārtībā: pārskats par apgabala draudžu darbību 1960. g., ko sniegs prāv. K. A. Birznieks, pēc tam referāti:

Kristus liecība — kristīgās baznīcas pamats — māc. Dr. K. Bilzens. Kā paceļas draudzes garīgais līmenis — māc. E. Pavasars. Svētības akti un metriskās grāmatas — māc. R. Zariņš. Draudzes loma sabiedriskā-nacionālā dzīvē — draudzes pr-ks A. Richters.

Sekos ziņojumi:

Latvijas ev.-lut. baznīca 1960. gadā — virsvaldes prez. P. Eglītis; draudžu apvienības pārvaldes darbība un svētdienas skolas — māc. A. Ozols; jaunatnes darbs, palīdzības darbs un baznīca dzimtenē — māc. A. Veinbergs.

Dāmu komitejas darbiniecēm savā sēde(pārskati par darbību, referāti, pārrunas un atzinumi).

Sestdienas vakarā tējas galds, pie kuŗa māc. J. Siliņš rādīs krāsainus diapozitīvus un stāstīs par savu ceļojumu Eiropā un Vidējos Austrumos.

Latvija Amerikā

Nr. 67. TREŠDIEN, 1961. GADA 23. AUGUSTĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS.

NIKOLAJS BULMANIS

nobeidza „Certified Public Accountants' Association of Ontario" gala pārbaudījumus un ieguva zvērināta grāmatveža grādu (C.P.A.). 1955. g. viņš Toronto universitātē ieguva M.S. grādu komerczinātnēs. N. Bulmanis ir studentu korp. „Latvia" loceklis.

TORONTO DZIESMU SVĒTKU GAIDĀS

CITI PRIECĀJAS TIKTIES AR DRAUGIEM UN RADIEM, CITI GRIB IZVAIRĪTIES.

Satraukums, kas izpaudās sakarā ar neseniem Berlīnes notikumiem, bija skāris arī latviešus, izpauzdamies īstā kaŗa psichozē. Daži tautieši jau steidzās pieprasīt brošūras par bumbu drošu patvertņu izbūvi ģimenes māju pagrabos. Dažs labs jau bija sācis domāt par pagrabā iekārtotā „bāra" izjaukšanu, lai raktos dziļāk pazemē.

Veikalos lāpstām bija lieli pieprasījumi. Citi gudrinieki, vadīdamies no iepriekšējo kaŗu pieredzes, jau runāja par cukura, konservu, sērkociņu, cigarešu un sveču krājumu iegādi.

Tagad nervi nomierinājušies un, tuvojoties lielajiem dziesmu svētkiem, jādomā par ciemos pieteikušos draugu un radu novietošanu un cienāšanu. Taupīgāgiem, kuri paraduši piektdienās algu čekus rūpīgi iegrāmatot bankas krāšanas kontā, šī problēma rada galvas sāpes. Viesu uzņemšana nav lēts prieks, īpaši, ja ciemiņi, tālu ceļu braukuši, jūtas izslāpuši.

Kāda dāma bija izgudrojusi veiklu atrunāšanās gājienu: atbildējusi ciemiņu pieteikumam, ka, nelaimīgā kārtā, viņai tieši Dziesmu svētku laikā jāizbrauc ārpus Toronto, bet dzīvokļa atslēga būs noteiktā vietā atrodama, lai ciemiņi jūtas „kā mājās" un dzīvo kā redzēdami un prazdami. Atbilde bijusi atteicoša, jo ciemiņi apmetīšoties citur, ja radiniecei tāda nevaļa, ka svētku laikā jāskrien prom no mājas.

Vairums Toronto latviešu tomēr nav tik piesardzīgi, un ar prieku gatavojas ciemiņu saņemšanai.

Roncesvalles avēnijas latviešu delikatešu veikali jau čītīgi gatavojas pārsteigt iebraucējus ar latviskā gaumē gatavotiem gardumiem, kādi nav dabūjami nekur citur Amerikas kontinentā.

Tamdēļ vien būs vērts braukt uz Toronto, lai izgaršinātu muti ar sen nebaudītiem uzkožamiem, kur nu vēl garīgais baudījums pašos svētkos!

*

Lielā koncerta ieejas biļešu krājumi Maple Leaf Gardena kasē strauji saplok un labākās vietās tikai atsevišķi krēsli vēl dabūjami. Novērots, ka biļetes pieprasa arī daudz cittautībnieku, interesēdamies par latviešu tautisko mākslu.

Grūtāk sasniedzamas biļetes pārējiem svētku sarīkojumiem, jo pārdošanas vieta iekārtota ārpilsētā, kas publiskiem satiksmes līdzekļiem nav ērti sasniedzama. Bet gan jau dabūs visi, kas vēlēsies! Ja ne citādi, tad sarīkojuma dienā pie kases.

Izdancošanās svētku ballē solās būt varena, jo divas plašās zāles sola mazāku blīvēšanos, nekā iepriekšējos dziesmu svētkos Royal Yorka viesnīcā. Orķestranti jau skaņo stīgas un spodrina saksofonus, lai priecinātu tiklab eiropejisko, kā arī šejienes eksotisko deju cienītājus. Un kur tad vēl pirmdien atvadu priecāšanās Sidrabenē!

Svētku sarīkojumu programma lietderīgi sakārtota, lai ikviens tanī atrastu apmierinājumu savām interesēm.

Darba svētku nedēļas nogale Toronto šogad solās izvērsties latviešiem par īstiem un priecīgiem tautas svētkiem, kur netrūkst dziesmu, deju un gaviļu.

Ir ziņas, ka iebraucēju skaits šogad sasniegs vēl nepiedzīvotus apmērus. Jau pieteikušies viesi no Kalifornijas, Sietlas, Vankuveras un pat Dienvidamerikas.

Toronto latviešu viesmīlībai un ciemiņu mīļošanai būs dota iespēja sevi parādīt visā lieliskumā.

ĢENERALKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C.L.U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

MŪZIKAS DRAUGU ZINĀŠANAI

Toronto latviešu koncertapvienība ar šo rudeni (26. okt.) iesāk savu trešo darbības sezonu ar Anglijas viešņas Gaidas Trēziņas koncertu. Trēziņa beigusi Latvijas konservātoriju, papildinājusies Vācijā un Londonā, un ar savu skaisti tembrēto mecosoprānu ieskanojusi labu vārdu ne vien latviešu, bet arī angļu sabiedrībā. Mākslinieces nāks atklāšanā ar plašu un mūzikāli interesantu programmu, veltītu klasiķiem, romantiķiem un latviešu komponistu darbiem. Decembrī paredzēts čellinieka prof. Alfrēda Ozoliņa koncerts, bet sezonas otrā pusē koncertēs vijolniece Norma Auziņa un dziedātāja Līna Karlsone no Montreālas.

Abonentu kartes (a. $5,-) četriem koncertiem dabūjamas pie valdes locekļiem: E. Ozolas-Teimermanes, 83 Clendenan Ave. Tel. RO 2-6572; H. Pavulas, 149 Haileybury Dr. Scarboro. Tel. AM 7-3905 un N. Krūmiņa, 47 Playter Crs. Tel. HO 1-6554. Var pasūtināt arī pa pastu.

Vēlams jau tagad iegādāties arī biļetes pie valdes, lai laikus varētu veikt visus nepieciešamos priekšdarbus.

PAAUGSTINA ŠOFERU APLIECĪBU NODEVAS

Tagad jāizdod vairāk naudas, lai iegūtu pagaidu auto vadītāju apliecību, kā arī operātora un šofera apliecības Ontario provincē.

Jaunās likmes paziņojis Ontario valdības transporta departaments.

Satiksmes drošības labad, lai iegūtu pagaidu vadītāju apliecību, tagad ir jāiztur redzes pārbaude, rakstisks satiksmes noteikumu pārbaudījums un ceļa zīmju pārbaude. Pirms operātora vai šofera apliecības iegūšanas jāiztur stingrs rakstisks pārbaudījums un braukšanas pārbaude. Tagad par pagaidu vadīšanas apliecību jāmaksā $2,- viena dolara vietā un par šofera apliecību $3,-. Ja pārbaudē izkrīt, tad pēc 6 mēnešiem apliecības dabūjamas par 2,-. Šie apliecību cenas paaugstinājumi ievesti, lai sekmētu satiksmes drošību, jo tagad visā Ont. provincē auto vadītāju pārbaudes izdara speciāli apmācīti ierēdņi.

KANADĀ

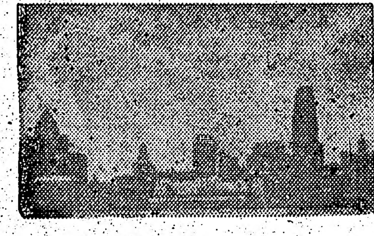

TORONTO

● Latviešu biedrības ārkārtējā pilnsapulce trešdien, 23. augustā, pl. 8 vak., Sv. Andreja baznīcas telpās.

● Savstarpējās sadarbības līga aicina piedalīties piektdien, 25. augustā, plkst. 7.15 vak., demonstrācijā pret sarkanarmijas koŗa viesošanos ar koncertu Toronto. Latvieši aicināti sekmēt akcijas labu izdošanos.

● Toronto DV nodaļas šaušanas sacensībās Bērzainē piedalījās 15 nodaļas biedri un interesenti. Sacensības vadīja A. Čivzelis. Labākos panākumus guva A. Kalviņš, kam sekoja O. Slocenieks un ar vienādu punktu skaitu P. Ratnieks un nod. pr-ks R. Puriņš, kurš pāršaujot ierindojās ceturtā vietā. Labus rezultātus uzrādīja arī H. Leitis, kurš gan nav DV biedrs. 5 labākie šāvēji saņēma balvas, bet 3 vēl īpaši apbalvos tuvākajā nodaļas biedru vakarā. Pēc sacensībām notika sadraudzības vakars.

● Mūsu laikraksta 19. augusta numurā dziesmu svētku 15. augusta sēdes atreferējumā ieviesusies kļūda: Minētā māksl. Ed. Mednis vietā jālasa māksl. Ed. Dzenis.

● Draudzes un organizācijas, kā arī saimniecisko pasākumu turētāji aicināti pieteikt apsveikumus mūsu laikraksta dziesmu svētku numuram, līdz 28. augustam, O. Kļaveniekam (254 Bain Ave., Toronto 6, tel. HO 6-0432), vai LA kantorī.

● Biļetes dziesmu svētku sarīkojumiem var iegādāties pie A. Grasmanis, 47 Keystone Ave., Toronto 13, Ont., no plkst. 6—9 vakarā.

● Dziesmu svētku laikā notiekošai mākslas darbu izstādei izraudzīti 67 darbi, no kuŗiem vairākumā darbi no Kanadas. Godalgošanas komisijā darbosies māksl. J. Zuntaks, D. Miezājs, A. Nulītis, R. Bregžis, Br. Staško. Komisijas locekļi — mākslinieki savus darbus nepakļaus godalgošanai. Gleznu izstāde notiks Public Library (College un St. George ielu stūrī); to atklās otrdien, 29. augustā, plkst. 19,45.

● Ievērojot daudzos sarīkojumus un laika trūkumu, Dziesmu svētku rīcības komiteja lūdz visus eventuālos apsveikumus piesūtīt komit. loceklei B. Senkēvičai, 168 Parkdale Ave., Toronto 3, Ont., sakopošanai un publicēšanai „Latvija Amerikā".

● Kanadas nacionālo izstādi atklāja pag. piektdien un tā būs atvērta līdz š. g. 4 septembrim. Apmeklētāju skaits pirmās divi dienās izrādījies mazāks, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

● Sestdienas vakarā pilsētā uznāca spēcīgs pērkona negaiss. Dufferin ielas rajonā zibens iespēra elektrības vados, kādēļ zināmi rajoni Toronto rietumos palika uz divi stundām tumsā.

● Sidrabenes nometnes noslēgums sestdien, 26. augustā, ar lielo ugunskuru pl. 8 vak. Sekos dievkalpojums pl. 9 vak. Sidrabenes brīvdabas baznīcā. Bērni, kas būs vēl palikuši Sidrabenē, svētdien saņems brokastis un pusdienas, pēc kam pošanās mājup.

● Saulaines nometnes slēgšana sestdien, 26. augustā. Vakarā, pl. 8,30 būs ugunskurs ar svētbrīdi un bērnu priekšnesumiem. Būs lāpu gājiens un Saulaines darbinieku un bērnu vecāku sadraudzības vakars.

● Saulainē šo nedēļu nometno Misūri sinodes 60 jaunieši ar 4 mācītājiem, kas uzturēsies līdz nedēļas nogalei. Šai sakarībā vasaras nometnes dalībnieki izvietoti pa Saulaines māju telpām.

● Māc. A. Lūsis kristījis Uldi Buku, Konstantīna un Rasmas dēliņu.

HAMILTONA

● Hamiltonas Daugavas vanagi 14. jūnija ziedojumu vākšanas akcijā savākuši kopā $290,-. Sirsnīgs DV paldies atsaucīgajiem ziedotājiem un vācējiem.

Rosīgākie vācēji: O. Ieviņš $100,-, H. Kalniņš $52,-, E. Pulciņš $50,-, A. Balodis $27,- un citi.

Saziedotos līdzekļus izlietos saskaņā ar ziedotāju norādījumiem: pretkomūnistiskai cīņai un aprūpei Kanadā un Vācijā.

● Jauns saimniecisks pasākums Hamiltonā. Egons Veilands izbūvējis pats savu darbnīcu auto virsbūves remontiem un krāsošanai. Tā atrodas Hamiltonas centrā, 54 Wellington St., N., Hamilton, Ont.

MONTREĀLA

● Sakarā ar Ezerkalnu īpašnieka Janitēna ierosinājumu, draudzes mācītājs A. Voitkus svētdien, š. g. 20. augustā, vadīja brīvdabas dievkalpojumu īpaši šim mērķim izraudzītā un iekārtotā piekalnītē.

● Trīsvienības ev. - lut. draudzes Pļaujas svētku bazārs notiks sestdien, 14. oktobrī. Draudzes locekļi mīļi lūgti bazāru atbalstīt, ziedojot loterijas vajadzībām laimestus. Tuvākajās dienās dāmu komitejas locekles apmeklēs draudzes locekļus mājās un lūgs atbalstu kopīgam darbam.

Draudzē kristīta: Ingrida Laila Vaivads, Ignata un Veltas meitiņa. Kristības notika vecāku mājās Prescott'ā.

Uzsaukti: Jānis Tērauds ar Karinu Mežgailis un Anthony N. van Duynhoven ar Maiju Drupals.

● Čello koncerts (Montreālas latviešu biedrības organizēts) trešdien, 13. septembrī, plkst. 8 vakarā. D'Arcy Mc Gee skolas aulā, 220 Pine Ave., W. Spēlēs prof. Atis Teichmanis.

● Rosīgais sabiedriskais darbinieks Oskars Krādziņš ar dzīvesbiedri Inesi pārceļas darbā uz Ņujorku. Draugi bija rīkojuši aizbraucējiem atvadas A. Kazaka dzīvoklī. Konsuls V. Tomsons pasniedza tautisku koka šķīvi ar draugu vārdu iegravējumu. Ar sirsnīgo sarīkojumu draugi patīkami pārsteidza Krādziņu pāri, kurš bija sevišķi aizkustināts par parādīto atzinību. Montreālas latviešu sabiedriskai dzīvei Krādziņu trūkums būs sāpīgi izjūtams.

● Vasaras sezonas noslēguma balle „Skudreniekos" (St. Calix, North) š. g. 16. septembrī. Visi laipni aicināti ierasties ar groziņiem. Būs ugunskuri, viesīga sadzīve ar dziesmām un dejām. Informācijai zvanīt DV Montreālas nodaļas pr-kam J. Norvilim, WE 34331.

JAUNATNES SPORTS UN DEJAS SIDRABENĒ

LABI IZDEVIES NEDĒĻAS NOGALES SARĪKOJUMS

Sidrabenes gadskārtējo bērnu un jaunatnes sporta svētku ievadījumā, pag. svētdienas rītā, notika dievkalpojums Sidrabenes brīvdabas baznīcā. Māc. A. Čops runāja par garīgā dveseles dārza izkopšanu un sargāšanu, un taisnīgās un godīgās cīņas uzvaras nozīmīgumu cilvēka dzīvē. Dzestrais svētdienas rīts tomēr bija pulcinājis prāvu skaitu jauno un vecāko gada gājumu ļaužu, kas pieskandināja Sidrabenes koku klusumu ar korāļu melodijām par godu Dievam.

Svētku dalībnieku parādē un sporta sacensībās piedalījās ap 150 bērnu un jauniešu. Kaut apmākušās debesis un rīta dzestrums drebināja mazos sacensoņus, tomēr vēlāk tie lieliski iekļāvās sacensību norisē, sportiski draudzīgās cīņās cīnoties sīvi, jo sīvi.

Tautas marša skaņu pavadīti, parādes dalībnieki Intas Rostokas un M. Ešmita vadībā iesoļoja svētku laukumā, kur svētku atklāšanas uzrunu sacīja Kanadas latviešu sporta apvienības pr-dis J. Ādminis, sveicot sporta apvienības vārdā ceturto jaunatnes meistarsacīkšu dalībniekus un novēlot jaunajiem sporta spēļu dalībniekiem godīgā un sportiskā sadraudzības cīņā panākt labākos rezultātus. Viņš arī tencināja māc. A. Čopa un Sidrabenes pārvaldes, tās pr-ka A. Raviņa un enerģiskā darbinieka P. Plīša nenogurstošo darbu sporta svētku noorganizēšanā.

Sacensības ievadīja 60 m skrējieni, ko vadīja J. Pālēns, bet tiesnešu pienākumi atradās J. Ādmiņa rokās, un kā tiesneši darbojās G. Gubiņš, A. Zaķis, V. Ādmine, Br. Upāns, E. Skujiņš, V. Suļims, Dz. Pūpēdis u. c. Atsevišķas sacensības vadīja, kā šaušanu ar bultu A. Zaķis un Edm. Pelše, basketbolā soda metienus pieaugušiem K. un A. Pērkoņi, jaunatnei — J. Ozoliņš un B. Upīte, šaušanas sacensības ar mazkalibra šauteni jaunatnei M. Vagners, E. Kalniņš un J. Simanovskis, bet pieaugušiem A. Kalupnieks ar palīgiem A. Birznieku, J. Purenu un H. Martinsonu. Peldēšanas sacensības norisa vingrošanas skoloItājas K. Rasas vadībā, un, neskatoties uz vēsajām ūdens šaltīm, cīņas peldēšanā bija itin sīvas. Punktu kopvērtējumā labākos rezultātus izcīnīja Benita Atteka un Valdis Kauliņš, iegūstot Roberta Plūmes piemiņas balvas. Zēnu sporta disciplīnās kā nākošais sekoja G. Ozoliņš, bet meitenēm I. Sevelis un G. Iberga. Labākie savās vecuma grupās vieglatlētikā bija, un Kanadas latviešu sporta apvienības dāvātās balvas izcīnīja L. Žukova un I. Kopštāls, L. Stūris un Dz. Pūpēdis, I. Līduma un G. Ozoliņš.

Jo sīva cīņa norisa Saulaines un Sidrabenes volejbola komandu starpā, kur labā, dedzīgā spēlē, cīnoties punktu pa punktam, uzvara atkal krita Sidrabenes komandai, kas ieguva pirmās ev.-lut. draudzes dāvāto kausu ko uzvarētājiem pasniedza māc. A. Čops. Sacensību uzmanīgi un ar atzīstamu taktu tiesāja Kanadas latv. sporta apv. pr-ka vietn. E. Skujiņš. Uzvarētāju komandā piedalījās: E. Pilskalnietis, V. Kauliņš, A. Liepa, V. Zuntaka, M. Liepa, J. Zommers, M. Zandbergs un G. Bērziņa, bet zaudētājos — G. Ozoliņš, P. un V. Akeri, U. Lote, I. Līduma, E. Ozoliņa, J. Mangulis un A. Pērkons. Šaušanā ar mazkalibra šauteni pieaugušiem, sīvā sacensībā, jau trešo gadu pēc kārtas, uzvaru izpelnījās H. Martinsons ar 140 punktiem, no iespējamiem 150. Tālākās vietās ierindojās L. Salnājs (139), V. Berķis (138), A. Birznieks (134). Basketbola soda metienos pieaugušiem dāmu klasē uzvaru izcīnīja V. Šildere, bet kungiem R. Priedītis. Šaušanā ar mazkalibra šauteni jaunatnei labākie bija Dz. Cers (34), V. Upāns, A. Ciemgals, J. Krastiņš, P. Mukts, U. Kopštāls, I. Pūpēdis, U. Lote, E. Pilskalnietis un A. Liepa.

Šaušanā ar loku pirmajās vietās, pēc vecuma grupām, izvirzījās I. Kopštāls (50); P. Lapiņš un Gv. Harjū, S. Plīse, S. Gulbe, Br. Lagzdiņš (65), U. Kopštāls (65), O. Rolands, M. Lorbergs, A. Ciunskis, G. Šteinbachs, G. Upāne, S. Krieviņa (16), Z. Ķuze, L. Kalniņa, I. Karole, V. Loja (25), J. Ūdrovskis, P. Pogulis, P. Lasmanis, T. Iberga (20), I. Dulmane, S. Ābelīte, V. Zuntaka.

Vieglatlētikas disciplīnās uzvarētāji kļuva — 60 m skrējienā: N. Goba 9,3 sek. I. Kopštāls un Dz. Cers. Meitenēm: L. Žukova 10,1, L. Kalniņa un A. Lote. Dz. Pūpēdis 8,8, V. Ziediņš un A. Kalupnieks. Meitenēm: I. Āboltiņa 9,3, L. Stūris un G. Gūtmane. G. Ozoliņš 7,7, V. Kauliņš un E. Pilskalnietis. Meitenēm: L. Zichmane 8,8, I. Līduma, M. Liepa un B. Atteka. Tāllēkšanā zēniem: I. Pērkons 3,49 m, I. Kopštāls un A. Kalniņš. Meitenēm: L. Žukova 3,29, A. Lote un L. Kalniņa. I. Plampe 4,28, Dz. Pūpēdis un V. Ziediņš. Meitenēm: I. Āboltiņa 3,83, L. Stūris un G. Gūtmane. J. Mangalis 5,47, V. Kauliņš un E. Pilskalnietis. Meitenēm: I. Līduma 4,38, G. Bērziņa un I. Senkeviča. Augstlēkšanā zēniem: V. Upāns 1,15 m, P. Lapiņš un I. Kopštāls. Meitenēm: L. Žukova 1,05, S. Plīse un A. Lote. P. Mukts 1,30, Dz. Pūpēdis un V. Ziediņš. Meitenēm: S. Krieviņa 1,20, G. Miķelsone un L. Stūris. P. Akers 1,50, V. Kauliņš, G. Ozoliņš un P. Jurjāns. Meitenēm: B. Atteka 1,30, R. Atteka, L. Kalniņa un G. Bērziņa. Lodes grūšanā zēniem: A. Kalupnieks 2,22 m, D. King un V. Ziediņš. Meitenēm: S. Krieviņa 6,10 L. Stūris un G. Miķelsone. G. Ozoliņš 12,87, A. Liepa un J. Smiltiņš. Meitenēm. T. Iberga 7,72, S. Gann un I. Sebele. 40 metru skrējienā, 1954. g. dzim. un jaunāko klasē zēniem uzvarēja A. Ozoliņš 8,1, R. Daģis un U. Bite. Meitenēm: V. Ezerniece 7,8, L. Miezīte un I. Balevica.

Sacensībā atgadījās arī savas kļūmes un skriešanas disciplīnās notika daži kļūmīgāki pakritieni, kam par iemeslu, likās, bija svaigais skrejceļa uzbērums. Bet arī no pakritiena mazie sporta ļaudis neapžilba, bet čītīgi devās uz mērķi, ko īpaši pasvītroja sacensību vad. J. Pālēns, atceroties, ka vidusskolu vieglatlētikas sacensību laikā kādā skrējienā „pazaudējis" kurpi tieši iepretim prezidenta tribīnei, bet cīņu nav uzdevis . . .

Uz sacensībām bija ieradušies arī Saulaines vasaras nometnes dalībnieki M. Pones, N. Tomases un A. Pērkoņa vadībā. Sacensībām uzmanīgi sekoja un jaunos sporta censoņus uzmundrināja ap 250 lielo un mazo skatītāju.

Volejbolā sacentās Toronto latviešu sporta kluba un Hamiltonas Spartas komandas, kur 5 setos 3:3 uzvarēja Spartas spēlētāji. Spēli tiesāja R. Bulte un E. Kalniņš. Neveicās arī Toronto kluba sieviešu komandai, kam nācās liekties Spartas spēlētājām.

Basketbola spēlē sacentās Toronto latv. YMCA's komanda ar Toronto sporta kluba vienību, uzvarot pirmajai 73:34.

O. K.

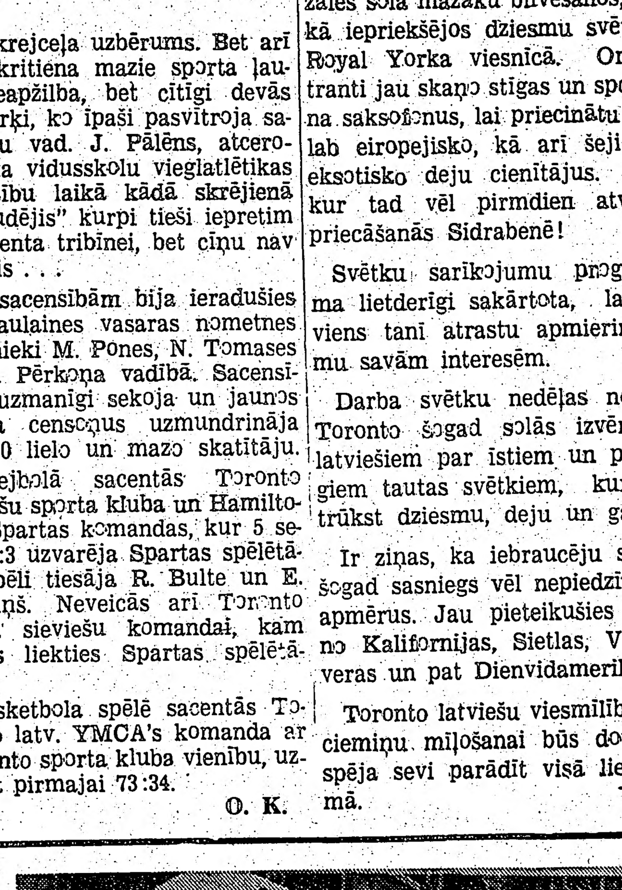

Toronto atklāta jauna veida tālruņa būdiņa, kas pagatavota no neplīstoša stikla. Šāda veida publiskais telefons, kas redzams uzņēmumā, pagaidām ir vienīgais visā Ontario provincē, un pieejams Toronto, Bloor un Spadina ielu krustojumā. Pa labi redzama parastā telefona būdiņa. Latviete Brigita Jakobsone ir viena no pirmajām, kas šinīs dienās iepazinās ar Bella telefona sabiedrības jaunāko modeli.

JAU TRĪS KANDIDĀTI L. FROSTA PĒCNĀCĒJA POSTENIM

IESPĒJAMI VĒL DAUDZI CITI REFLEKTANTI

Ontario enerģijas avotu ministrs R. W. MACAULAY.

(jg) Vēl tikai 62 dienas līdz konservātīvo partijas delegātu sapulcei š. g. 23. oktobrī Toronto, Varsity arēnā. Jau trīs kandidāti izteikuši gatavību sacensties partijas vadītāja postenim, kurš atbrīvojās sakarā ar premjēra L. Frosta demisiju. Visai enerģiski savu kandidātūru deklarē Ontario enerģijas avotu ministrs, 40 g. v. Roberts Macauley, kurš jau izsūtījis presei plašu motivāciju, tanī, starp citu, paskaidrojot, ka vajadzīgi vairāki kandidāti, gan četrdesmit, piecdesmit un sešdesmit mūža gados, lai delegāti varētu izšķirties par vēlamāko. Viņš domājot, ka jauni, enerģiski spēki varētu daudz pakalpot partijas interesēm un tās nozīmes vairošanai.

Otrs kandidātūras pieteicējs ir 49 g. v. tautas veselības ministrs B. Dymonds, un trešais — izglītības ministrs, 44 g. v., J. Robarts.

Visi kandidāti jau izraudzījuši savus vēlēšanu kampaņas „menedžerus" un solās atlikušajos divi mēnešos apbraukāt ar runām visu provinci, izskaidrojot partijas locekļiem savus viedokļus un deklarējot ieceres partijas turpmākiem uzdevumiem.

Sagaida vēl pieteicamies vismaz piecus citus kandidātus: tieslietu ministrs K. Roberts, 62 g. v., finanču ministrs J. Allans, 66 g. v., satiksmes ministrs F. Kass, 48 g. v., lauksaimniecības ministrs J. W. Spooners, 51 g. v. un mācītājs A. Downers, 57 g. v. Iespējamas vēl citas kandidātūras, kamdēļ partijas delegātu sapulcei būs plaša iespēja izraudzīt piemērotāko.

HAMILTONĀ
O. ANDERSONA pārtikas preču veikalā, 26 MARKET St., dabūjami atsevišķi
LATVIJAS AMERIKĀ
numuri.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

\# Ņubransvikas provincē turpina plosīties mežu ugunsgrēki. Liesmas, starp citu, pietuvojušās armijas radara bazei pie St. Margaretas pilsētas, līdz pusotras jūdzes, kādēļ darbinieku ģimenes evakuētas. Sperti visi iespējamie soļi uguns draudu atvairīšanai.

\# Aizvadītajā nedēļas nogalē Toronto pilsētā zagļi ieguvuši pavisam $5.640,-. Apciemoti zeltkaļu skatlogi, mazāku veikalu kases un privāti dzīvokļi.

\# Montreālā zagļi ielauzušies kažokādu veikalā un aiznesuši 80 minka kažokus, bez tam 70 citus. Zaudējumus vērtē uz 250.000 dol. Ielauzēji bija naktī izzāģējuši veikala sienu, un tā iekļuvuši kažoku noliktavā.

\# Britu Kolumbijā jau vairākas dienas plosās niknas vētras, kuŗas sekmē mežu ugunsgrēku izplatīšanos. Ugunsdzēsēji un armija, kas piedalās dzēšanas darbos, ir nesekmīgi cīņā ar liesmām, kuŗas vējš nes arvien tālāk un tālāk. Provincē patlaban mežu ugunsgrēki plosās 130 vietās, un nodarītais posts ir milzīgs. Ja neuznāks spēcīgas lietus gāzes, nav izredžu uguni ierobežot.

\# Kvebekas pilsētas austrumu daļā pirmdien izcēlās ugunsgrēks kādā porcelāna fabrikā, kuŗa izdega galīgi. Liesmas pārsviedās uz tuvējo pienotavu un vēl trim dzīvokļu namiem. Daudzi iemītnieki palika bez pajumtes, zaudēdami ugunī visu savu iedzīvi.

\# Krievu ieceļotāji, kuŗi pieder t. s. „duchoboru" sektei, nav iecienīti Ņubransvikas provincē. Apkārtējie iedzīvotāji cenšas tos visādi iebiedēt un nervozēt, cerēdami, ka duchobori pametīs savas dzīves vietas un pārcelsies citur. Šāda neoficiāla cīkstēšanās turpinās jau vairākus gadu desmitus. Taču pag. svētdienas naktī savstarpējā rīvēšanās izvērtās līdz šim nepiedzīvotā noziedzībā: nezināmi ļaundari bija aizdedzinājuši pāris mājas, no kuŗām uguns pārsviedās tālāk, kādēļ duchoboru ciemā, kurš atrodas Trail pilsētas tuvumā, nodega 26 ēkas, to starpā vairāki šķūņi un garāžas. Pavisam 36 ģimenes palika bez pajumtes. Daudziem tikai ar grūtībām izdevās glābties no uguns liesmām.

Valdība solījusies spert stingrus soļus vainīgo atrašanai un sodīšanai.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

26. augustā — O. Grebžes gleznu izstādes atklāšana 47 Pemberton Crs. N. (pie Richmond Hill).
30. septembrī — Bostonas teātŗa viesizrāde.
7. oktobrī — DV Toronto nod. gada svētki.
8. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku dievkalpojums Walmer Road dievnamā.
14. oktobrī — prof. A. Teichmaņa čello koncerts Sv. Barnaba baznīcā.
15. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku koncerts Walmer Road dievnamā.
21. oktobrī — M. Vētras godināšanas koncerts.
21. oktobrī, plkst. 7.45 vakarā Massey Hall, Toronto, etnisko grupu sarīkojums ar ministru prezidenta J. Dīfenbekera piedalīšanos.
26. oktobrī G. Trēziņas (mecosoprāns) koncerts, koncertapvienības sarīkojumā.
4. novembrī — Mārtiņu balle — Palace Pier telpās.
11. novembrī — DV teātŗa pirmizrāde „Gatavības apliecība".
11. novembrī — Gleznu izstāde - koncerts Centrālās bibliotēkas telpās, St. George / College.
25. novembrī — Vašingtonas teātŗa viesizrāde.
27. janv. 1962. g. — Vīru koŗa „Viesturs" koncerts.

„LATVIJA AMERIKĀ"
PĀRSTĀVIS MONTREĀLĀ
OSKARS TRENČE,
1934 St. Germain Blvd.,
Montreal 9, Que.
Tel. RI 7-2268.

ZENTAS MAURIŅAS GA

RAKSTNIECEI PADOMĀ JAUNAS GRĀM

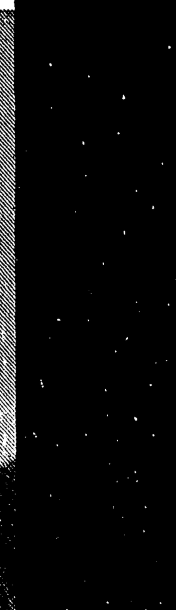

Pēc īsas spēku uzkrāšanas agrā pavasarī Itālijā, Zenta Mauriņa arī šo pavasari devās viņas trauslai veselībai neiedomājami nogurdinošā, bet, kā parasti, uzmanīgu klausītāju iedvesmes apgarotā priekšlasījumu turnejā pa Šveici un Vāciju, kuŗa ilga 3 mēnešus un pēc skaita bija vienpadsmitā. Tagad tā atkal atgriezusies savas trimdas pastāvīgā dzīves vietā — Upsalā.

Apciemojot rakstnieci, kā parasts, to sastopu smaidošu, labestības apgarotu, pie manuskriptiem un vēstulēm apkrauta rakstāmgalda, telpā, kur dominē grāmatas, gleznas un viņas daudzo lasītāju pateicība — ziedi. Ziedi vāzēs uz galdiem, kamīna, grāmatu plauktiem.

„Jūs esat apceļojusi un runājusi, skandinot Latvijas vārdu un viņas kultūru, šopavasar 36 vietās, — kur atbalss bija visdzīvākā?"

— „Visinteresantākā publika lielpilsētās, kā Hamburgā un Minchenē, kur mani jau ļoti labi pazīst. Tur šādi vakari jau sarīkoti piekto reizi, un gadu skrējienā izveidojusies zināma publikas izlase, kas uzmanīgi seko katram manam jaundarbam. Bet lielās zālēs runāt ļoti grūti. Skaļruņi neciešu, bet Hamburgā, kur bija ap 600 klausītāju, bez tā iztikt nevarēja. Minchenē, par spīti vasaras karstumam, pieplūdums bija tik liels, ka vietu trūkuma dēļ daļa publikas nedabūja ieejas kartes. Sirsnīgāki un intīmāki bija vakari Šveicē. Sevišķi mani aizkustināja sarīkojumi kalnu sādžu gleznainās baznīcās. Dažas no tām ir slavenas ar savām kultūras tradicijām, piem., Saanen, kur katru gadu notiek arī mūzikas festivāls. Lielākās Šveices pilsētās, kā Bazelē un Bernē, saņēmu kā „zviedru rakstniece" sveicienus no Zviedrijas konsulātiem."

„Vai Šveicē latviešus arī sastapāt?"

— „Ne visai daudz, tie dzīvo ļoti izkaisīti. Simpatiski, darbīgi ļaudis, bet viens no viņiem pat nezināja, ka Rietumu pasaulē vēl iznāk latviešu laikraksti un grāmatas. Vācijā nacionālā apziņa dzīvāka, un ar savu delegāciju mani sevišķi pārsteidza Memmingenas kaŗa invalidi. Arī Hamburgā bija klausītāji, kuŗos latviešu grāmatu alkas bija dzīvas."

„No kuŗas savas grāmatas jūs lasījāt priekšā un par kādu tematu runājāt?"

— „Runāju par dzīves jēgas trūkumu mūsu dienās un slimīgo steigu. Es lasīju no krājuma „Septiņi viesi", kas septembrī iznāks vācu valodā. Pirmais stāsts „Tēva acis" dabūjams vācu valodā kā skaņu plate — „Christophorus - Herder Verlag, Freiburg".

„Vai arī zviedru valodā kaut kas parādīsies?"

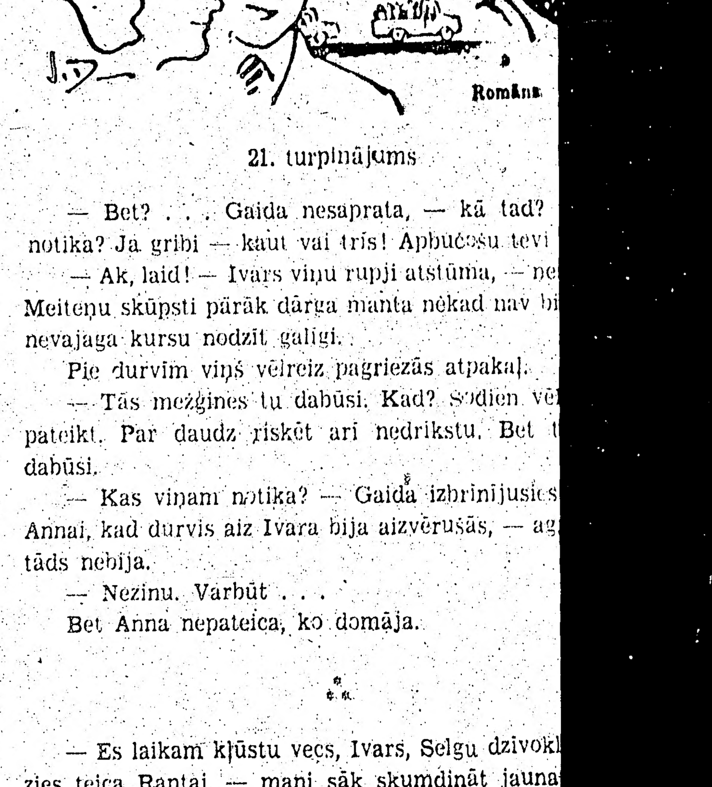

21. turpinājums

— Bet? . . . Gaida nesaprata, — kā tad?
notika? Ja gribi — kaut vai trīs! Apbučošu tevi
— Ak, laid! — Ivars viņu rupji atstūma, — ne
Meiteņu skūpsti pārāk dārga manta nekad nav bi
nevajaga kursu nodzīt galīgi. . .
Pie durvīm viņš vēlreiz pagriezās atpakaļ.
— Tās mežģīnes tu dabūsi. Kad? Šodien vē
pateikt. Par daudz riskēt arī nedrīkstu. Bet t
dabūsi.
— Kas viņam notika? — Gaida izbrīnījusies
Annai, kad durvis aiz Ivara bija aizvērušās, — ag
tāds nebija.
— Nezinu. Varbūt . . .
Bet Anna nepateica, ko domāja.

*

— Es laikam kļūstu vecs, Ivars, Selgu dzīvokl
zies teica Rantai, — mani sāk skumdināt jauna
morālitāte.
Un viņš tai atstāstīja notikumu pie Gaidas.
Ranta smaidīdama noraudzījās Ivara sašutušā
— Un kas tevi šai lietā uztrauc?
— Kas uztrauc?! Ranta! Ne jau tas, ka G
devīga saviem skūpstiem. Tik traki ar mani tās l
vēl nav! Bet apdomā viņas rūpes — mežģīnes! T
dzen izmisumā! Tagad, kad tūkstoši ir laimīgi,
Jāņus vispār varēs vēl sagaidīt, viņa vaimanā,
nebūs mežģīņu blūzītes. Un lai to dabūtu, viņa g
gatava — —, viņš meklēja vārdus, neatrada, paķē
rošu rokām un aizsmēķēja.

GENERALKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C.L.U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

MŪZIKAS DRAUGU ZINĀŠANAI

Toronto latviešu koncertapvienība ar šo rudeni (26. okt.) iesāk savu trešo darbības sezonu ar Anglijas viešņas Gaidas Trēziņas koncertu. Trēziņa beigusi Latvijas konservātoriju, papildinājusies Vācijā un Londonā, un ar savu skaisti tembrēto mecosoprānu iekaŗojusi labu vārdu ne vien latviešu, bet arī angļu sabiedrībā. Māksliniece nāks atklātībā ar plašu un mūzikāli interesantu programmu, veltītu klasiķiem, romantiķiem un latviešu komponistu darbiem. Decembrī paredzēts čellinieka prof. Alfrēda Ozoliņa koncerts, bet sezonas otrā pusē koncertēs vijolniece Norma Auziņa un dziedātāja Līna Karlsone no Montreālas.

Abonentu kartes (a $5,-) četriem koncertiem dabūjamas pie valdes locekļiem: E. Ozolas-Timermanes, 83 Clendenan Ave. Tel. RO 2-6572; H. Pavulas, 149 Haileybury Dr. Scarboro. Tel. AM 7-3905 un N. Krūmiņa, 47 Playter Cres. Tel. HO 1-6554. Var pasūtināt arī pa pastu.

Valde ļoti lūdz nekavēties ar biļešu iegādi, lai laikus varētu veikt visus nepieciešamos priekšdarbus.

PAAUGSTINA ŠOFERU APLIECĪBU NODEVAS

Tagad jāizdod vairāk naudas, lai iegūtu pagaidu auto vadītāju apliecību, kā arī operātora un šofera apliecības Ontario provincē. Jaunās likmes paziņojis Ontario valdības transporta departaments.

Satiksmes drošības labad, lai iegūtu pagaidu vadītāju apliecību, tagad ir jāiztur redzes pārbaude, rakstisks satiksmes noteikumu pārbaudījums un ceļa zīmju pārbaude. Pirms operātora vai šofera apliecības iegūšanas jāiztur stingrs rakstisks pārbaudījums un braukšanas pārbaude. Tagad par pagaidu vadīšanas apliecību jāmaksā $2,- viena dolara vietā un par šofera apliecību $3,-. Ja pārbaudē izkrīt, tad pēc 6 mēnešiem apliecības dabūjamas par 2,-. Šie apliecību cenas paaugstinājumi ievesti, lai sekmētu satiksmes drošību, jo tagad visā Ont. provincē auto vadītāju pārbaudes izdara speciāli apmācīti ierēdņi.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

26. augustā — O. Grebžes gleznu izstādes atklāšana 47 Pemberton Crs. N. (pie Richmond Hill).
30. septembrī — Bostonas teātŗa viesizrāde.
7. oktobrī — DV Toronto nod. gada svētki.
8. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku dievkalpojums Walmer Road dievnamā.
14. oktobrī — prof. A. Teichmaņa čello koncerts Sv. Barnaba baznīcā.
15. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 10. gadasvētku koncerts Walmer Road dievnamā.
21. oktobrī — M. Vētras godināšanas koncerts.
21. oktobrī, plkst. 7.45 vakarā Massey Hall, Toronto, etnisko grupu sarīkojums ar ministru prezidenta J. Dīfenbekera piedalīšanos.
26. oktobrī G. Trēziņas (mecosoprāns) koncerts, koncertapvienības sarīkojumā.
4. novembrī — Mārtiņu balle — Palace Pier telpās.
11. novembrī — DV teātŗa pirmizrāde „Gatavības apliecība".
11. novembrī — Gleznu izstāde - koncerts Centrālās bibliotēkas telpās, St. George / College.
25. novembrī — Vašingtonas teātŗa viesizrāde.
27. janv. 1962. g. — Viru koŗa „Viesturs" koncerts.

„LATVIJA AMERIKĀ"
PĀRSTĀVIS MONTREĀLĀ
OSKARS TRENČE,
1934 St. Germain Blvd.,
Montreal 9, Que.
Tel. RI 7-2268.

ZENTAS MAURIŅAS GADSKĀRTĒJĀ TURNEJA

RAKSTNIECEI PADOMĀ JAUNAS GRĀMATAS VĀCU UN ZVIEDRU VALODĀS

Pēc īsas spēku uzkrāšanas agrā pavasarī Itālijā, Zenta Mauriņa arī šo pavasari devās viņas trauslai veselībai neiedomājami nogurdinošā, bet kā parasti, uzmanīgu klausītāju iedvesmes apgarotā priekšlasījumu turnejā pa Šveici un Vāciju, kuŗa ilgā 3 mēnešus un pēc skaita bija vienpadsmitā. Tagad tā atkal atgriezusies savas trimdas pastāvīgā dzīves vietā — Upsalā.

Apciemojot rakstnieci, kā parasts, to sastopu smaidošu, labestības apgarotu, pie manuskriptiem un vēstulēm apkrauta rakstāmgalda, telpā, kur dominē grāmatas, gleznas un viņas daudzo lasītāju pateicība — ziedi. Ziedi vāzēs uz galdiem, kamīna, grāmatu plauktiem:

„Jūs esat apceļojusi un runājusi, skandinot Latvijas vārdu un viņas kultūru, šopavasar 36 vietās, — kur atbalss bija visdzīvākā?"

— „Visinteresantākā publika lielpilsētās, kā Hamburgā un Minchenē, kur mani jau ļoti labi pazīst. Tur šādi vakari jau sarīkoti piekto reizi, un gadu skrējienā izveidojusies zināma publikas izlase, kas uzmanīgi seko katram manam jaundarbam. Bet lielās zālēs runāt ļoti grūti. Skaļruni neciešu, bet Hamburgā, kur bija ap 600 klausītāju, bez tā iztikt nevarēja. Minchenē, par spīti vasaras karstumam, pieplūdums bija tik liels, ka vietu trūkuma dēļ daļa publikas nedabūja ieejas kartes. Sirsnīgāki un intimāki bija vakari Šveicē. Sevišķi mani aizkustināja sarīkojumi kalnu sādžu gleznainās baznīcās. Dažas no tām ir slavenas ar savām kultūras tradicijām, piem., Saanen, kur katru gadu notiek arī mūzikas festivāls. Lielākās Šveices pilsētās, kā Bazelē un Bernē, saņēmu kā „zviedru rakstniece" sveicienus no Zviedrijas konsulātiem."

„Vai Šveicē latviešus arī sastapāt?"

— „Ne visai daudz, tie dzīvo ļoti izkaisīti. Simpatiski, darbīgi ļaudis, bet viens no viņiem pat nezināja, ka Rietumu pasaulē vēl iznāk latviešu laikraksti un grāmatas. Vācijā nacionālā apziņa dzīvāka, un ar savu delegāciju mani sevišķi pārsteidza Memingenas kaŗa invalidi. Arī Hamburgā bija klausītāji, kuŗos latviešu grāmatu alkas bija dzīvas."

„No kuŗas savas grāmatas jūs lasījāt priekšā un par kādu tematu runājāt?"

— „Runāju par dzīves jēgas trūkumu mūsu dienās un slimīgo steigu. Es lasīju no krājuma „Septiņi viesi", kas septembrī iznāks vācu valodā. Pirmais stāsts „Tēva acis" dabūjams vācu valodā kā skaņu plate — „Christophorus - Herder Verlag, Freiburg".

„Vai arī zviedru valodā kaut kas parādīsies?"

ZENTA MAURIŅA

— „Jā, esejas par mīlestību un nāvi zviedru grāmatu tirgū būs dabūjamas sākot ar 15. septembri.

„Bet visvairāk mani interesē, kādas grāmatas iznāks latviešu valodā?"

— „Šis jautājums kļūst aizvien sarežģītāks latviešu mašīnrakstītājas trūkuma dēļ. Man no pārpūlēšanās atkal atkārtojies nervu iekaisums labā rokā. Nav, kas palīdzētu kārtot latviešu manuskriptus. Kā mazu sveicienu visiem maniem uzticīgajiem lasītājiem un vēstuļu rakstītājiem, kam atbildēt pašreiz pie labākās gribas nevaru, uzskatu savu mazo grāmatiņu „Divas kultūras saknes", kuŗu izdeva Reitmaņa apgāds Kopenhāgenā. Tur apliecināta mana ticība nezūdamām latviešu kultūras vērtībām."

Starp daudzajām vācu kritikām, turnejas noslēgumā „Lübecker Nachrichten" š. g. 5. jūlijā raksta: „Lai arī jebkuŗā gada laikā latviešu rakstniece Zenta Mauriņa nonāktu Libekā, viņas priekšlasījumu zāles ir pārpildītas."

— s.

ARNOLDS APSE

SARUNA AR DIEVU

Nakts klausās, kā klusuma jūrā
Pil stundas. Kas meklēs tās rīt?
— Dievs, ļauji šiem pilieniem līdzi
Man nokrist, kā atmestie krīt!

Cik gadus ik nakti jau spīdam
Redz vientuļo ogli Tavs skats
Ne pavardā manā, bet sirdī,
Kur patvēries sadegu pats!

Jo apsmieta, pamesta viena
Tiek uguns, ko fantasti dedz
Vēl cilvēces kalvē, kur zeltu
Tik bērni un dzejnieki redz.

Es klausos, kā pagātnes jūrā
Pil gadi. Cik ilgi man degt?
Kas ogle, ka remdenie zvaigznes
Un nīdēji sauli spēj segt! —

Dievs atbild, ka fantastu bauslis,
Dzīvs sirdīs, ne pasludināts:
— Lieks ugunij remdeno likums,
Lieks dzīvībai nīdēju prāts! —

Mariss Vētra.

STRUPCEĻĀ

Toronto koncertapvienība nodibinājās pirms divi gadiem. Tās uzdevums un veikums ir patiesi apsveicami. Divi gados, par $5,- sezonā, tā sniegusi saviem biedriem - abonentiem 8 vērtīgus latvju mākslinieku koncertus. Lai minu tikai mūsu lielisko prof. Ati Teichmani no Freiburgas, Vācijā; Kseniju Bidiņu no Londonas Anglijā; tālu daudzinātās māsas Gutbergas; prof. Voldi Ruševicu, Jāni un Felicitu Kalējus, T. Briltu un dubultkvartetu Tēvija no Bostonas. Bez Toronto koncertapvienības šie estrādes mākslinieki mūsu pagastā nebūtu dzirdēti. Tos ievēroja arī Kanadas prese un atkārtoti ir rakstījusi par mūsu mūzīku.

Ir gaužām saprotami, ka Koncertapvienībai nodibinoties, biedri - abonenti pieteicās tik plaši, ka 420 sēdvietas Unitāriešu baznīcas zālē visus mūzikas cienītājus nevarēja pat uzņemt. TKA ir tiešām veikusi lielu un slavināmu uzdevumu.

Un tomēr — nebūt nebiju pārsteigts, kad pie manis, it kā pēc padoma, griezās daži TKA valdes locekļi un stāstīja, ka TKA trešais darbības gads esot apdraudēts. Trešajai sezonai abonentu skaits tik strauji samazinājies, ka laikam būšot jāatsaka trešajai sezonai saistītie mākslinieki un — jālikvidējas. Nudien, tas mani nepārsteidza.

Visām nelaimēm ieteicams skatīties tieši acīs, citādi grūti atšķirt labu no ļauna un atdalīt graudus no pelavām. Tāpēc būšu vaļsirdīgs. Es neticu, ka mūsu tautieši trimdā būtu atslābuši pret mūziku. Vaina ir citur — Toronto koncertapvienībai ar steigu vajadzīga cita vadība, jo tagadējā neparāda vajadzīgo aktivitāti.

Pat katram veikalniekam, ja viņš grib zelt un zaļot ir jāuztur personīgs sakars ar saviem pircējiem. Mūzika nav maize, bez tās var arī iztikt. Pie tam ļoti labus koncertus skaļi piedāvā ik laikraksts angļu valodā. Latvju koncertagentūrai, jeb koncertapvienībai trimdā — ja tā savu uzdevumu grib godam veikt un turpināt, cieši un neatslābstoši sakari ar saviem biedriem — koncertu publiku ir tomēr vēl nepieciešamāki. Un arī tas vēl par maz — tikai uz esošo nekad nevar uzbūvēt nākotni. Ja kāda organizācija grib dzīvot un ne izčākstēt, tad tai neatlaidīgi jāmeklē un jāatrod jauni draugi un koncertapvienībām jauni klausītāji. Taču TKA vadība, izpārdevusi pirmajā darbības gadā 420 abonementu, diemžēl, atpūšas, un nelikās pietiekoši zinis pat par šiem draugiem. Es zinu daudz ļaužu, kam koncertabonements bija kabatā, bet koncertā neieradās tikai tāpēc, ka nezināja, kad solītais koncerts notiks. Tiešām pārsteidzoši, cik slepeni Koncertapvienība Toronto ir darījusi savu darbu. Nav brīnums, ka otrā darbības gadā abonementu skaits jūtami sakritās un trešā sezona draud izirt. Vai ir kaut kas dzirdēts, ko TKA sola saviem abonentiem trešā darbības gadā par viņu pieciem dolariem? Un ja ir dzirdēts, tad sen aizmirsies. Publiku neviens nekur neievilks, ja rīkotāji prasīs tikai naudu un nestāstīs, kas par to saņemams pretim.

Mūsu mākslinieki trimdā, diemžēl, dzīvo tik tālu un izklaidus, ka daudzus esam aizmirsuši un jaunos pat nepazīstam. Ja koncertu rīkotāji pirms koncertiem publiku ar viņiem neiepazīstinās, vai neatgādinās — koncerti nekad nebūs apmeklēti. Uz pēdējiem TKA sarīkojumiem tāpēc, diemžēl, neieradās daudzi, kuŗiem pat biļetes kabatā, bet ja kāds neabonents gribēja koncertu dzirdēt, tas nezināja kā un kur pie biļetes tikt. Ja Apvienībai būs lemts likvidēties, tad nevainojiet publiku, bet vadību. Nebūt nebrīnos, ka spoži uzzēlusi apvienība, pēc pārmaiņām pirmajā vadībā, nu nobraukusi strupceļā.

TKA tomēr nedrīkst izčākstēt. Ja TKA likvidētos, tas ierautu vairs nesadziedināmi dziļu robu mūsu trimdas gara dzīvē. Ja TKA valde guļ, tad publikai tā jāpamodina.

Nākošā sezonā TKA paredzējusi koncertiem jauno dziedoni — Gaidu Trēziņu no Anglijas; sirmo, jau Latvijā dziļi iecienīto un iemīļoto čellistu prof. Alfrēdu Ozoliņu no Bafalo; ASV dzimušo latviešu izcilo vijolnieci Normu Auziņu no Ročestras un maigo soprānu Līnu Karlsoni no Montreālas. Saprotams, ir kauns un grēks, ka Atis Teichmanis šoruden koncertēs Toronto ārpus TK Apvienības, bet arī grēki dažureiz jāpiedod un kauns jāaizmirst, ja gribam dzīvot.

Toronto Koncertapvienība nedrīkst likvidēties un, cik redzu, tad to glābt var tikai publika, tās biedri - abonenti. Ar steigu mums jāiegādājas abonements ($5,-) nākošai sezonai, ar steigu jāsasauc pilnsapulce ar nākošās sezonas biedriem, ar steigu jāievēl jauna vadība, kas savu darbību neslēpj no plašākās sabiedrības un ir ne vien pieejama katram interesentam katrā laikā, bet bieži un atklāti stāsta, ko dara un — darīs.

Toronto Koncertapvienība nedrīkst apklust. Visus mūzikas draugus, kas pievienojas manām domām, laipni lūdzu nekavējoši pieprasīt savas abonentu - biedru kartes TKA sekretārei Editei Timermanei — 83 Clendenan Ave, Toronto, vai kasierei Pāvula kundzei — 149 Haileybury Drive, Scarboro.

KAMDĒĻ APCERAM SVEŠVALODU GRĀMATAS?

Pētījumi par komūnistu propagandas techniku, ko NATO vajadzībām savā laikā bija veikusi franču žurnāliste Zuzanna Laben, atklāj, ka komūnisti visā pasaulē izdod pāri par 2 miljardiem dolaru dažāda veida propagandai. No šīs naudas financē arī brīvās pasaules apgādus ar bezmaksas grāmatām un periodiskiem izdevumiem, ko neatlaidīgi iepludina lielos apmēros visās publiskās, universitāšu un citās bibliotēkās, lai visur, kur kāds interesētos par komūnismu un ar to saistītām problēmām, pēc iespējas būtu pieietama tikai literātūra, kas pauž komūnistu viedokli.

Tomēr pie daudzām brīvās pasaules universitātēm pastāv dažādi „slavisko studiju" institūti, kas veic vairāk vai mazāk objektīvus komūnisma attīstības pētījumus. Tos publicē gan universitātēm tuvu stāvoši, gan pašu universitāšu grāmatu apgādi, un šie pētījumi nonāk bibliotēkās, ja tur šādus izdevumus pieprasa lasītāji. Arī vairāki lieli privāti apgādi izlaiduši sensācionālākos pētījumus par komūnismu. Arī tiem jārēķinās ar šādu grāmatu noietu, jo citādi tiem saimnieciski nebūs iespējams savu darbību turpināt. Ir arī privātu grupu un iestāžu atbalstīti izdevumi, kuri pelna plašāku izplatību, lai nonāktu to rokās, kas ir maldīgi rožainos uzskatos par komūnismu.

Padomju propagandisti labi izprātuši, kāda loma ir brīvās pasaules sabiedrības domai un kā tā ietekmē damokratisko valstu polītiku. Tāpēc tie neskopojas ar savu izdevumu piesūtīšanu visiem, kas vien liekas esam noderīgi sprausto mērķu sasniegšanai.

Protams, ne atsevišķas tautas trimdiniekiem, ne visu apspiesto nāciju trimdas saimei nav tik lielu līdzekļu, lai varētu darīt to pašu, ko jau gadiem ilgi dara komūnisti, kas var verdzināt simtiem miljonu cilvēku, lai uz to rēķina īstenotu savas varas polītiku. Tiem arī nav jārēķinās ar padomju varai pakļauto zemju „sabiedrisko domu", jo tādas tur nav, un ja tā kaut kā izpaužas, tad paudējiem bieži vien jārēķinās ar apvainojumiem par „novirzīšanos no partijas generāllīnijas" vai „revizionismu". Arī par milzu līdzekļiem, ko tie katru gadu izdod propagandai ārzemēs, tiem norēķinus neviens nevar prasīt, izņemot pašu partijas ļaudis, kas jau iepriekš šādiem izdevumiem piekrituši.

Neraugoties uz visu to, mēs katrs tomēr varam darīt mazliet vairāk, lai patiesība par komūnismu nonāktu pie tiem, kas līdz šim ir bijuši maldīgi vai nepietiekami informēti. Mēs varam katrs pieprasīt savas dzīves vietas bibliotēkās noteiktas pretkomūnistiskas grāmatas. Lai to atvieglotu, mūsu laikraksts jau ilgāku laiku sistēmatiski ievieto šādu grāmatu īsus apskatus un novērtējumus ar precīzām ziņām par grāmatas autoru, nosaukumu, izdevēju u.t.t. Pieprasot vietējās bibliotēkās šādas grāmatas un pastāvot uz šādu grāmatu vajadzību, katrs lasītājs var lielā mērā veicināt to izplatīšanos, laužot komūnistu informācijas monopolu. Patiesība par komūnismu, ko pauž šo grāmatu autori, ir labākā pretinde komūnistu propagandai.

Protams, tiem, kam materiālie līdzekļi atļauj, ieteicams arī pašiem iegādāties šādas grāmatas, dot tās lasīt saviem iezemiešu draugiem un dāvināt tās visos izdevīgos gadījumos tiem, kam nav vēl skaidra jēdziena par to, kāds drauds visai pasaulei un cilvēku brīvībai ir komūnisms, un cik maldinoši ir tā nākotnes laimes solījumi.

KĀ RĪTA RASAS VIZUMS.

IESPAIDI SIDRABENĒ, TEĀTRI SKATOTIES

„Maija un Paija" izrādei Sidrabenē noslēdzoties, mācītājs Adolfs Čops kuplai apmeklētāju saimei paskaidroja: „Sidrabenes bērnu vasaras nometnē pāri visām ikdienas nodarbībām un notikumiem iezīmējas vairākas galotnes: svētrīti — brīvdabas svētnīcā, bērnu svētki, sporta svētki un nu, šovakar, arī teātŗa izrāde."

Cik vien man ir bijusi izdevība šos svētkus apmeklēt, tad nemaz nevar nepamanīt, no kurienes gan nāk ierosinošais spēks un uzmudinājums šo daudzo un dažādo darbu veikšanai. Protams, tas jau ir pats Sidrabenes vadītājs māc. Čops. Ir mūsos daudz spirgta un labu nodomu piemītoša gara, bet vienam ir jābūt ierosinātājam, šī radošā gara saucējam un nākotnes vizijas redzētājam, lai brīnums rastos. Šāds brīnums tad arī bija „Maijas un Paijas" izrāde Sidrabenes vasaras nometnes bērnu uzvedumā, Dagmāras Gribustes (bērnu nometnes vadītājas) režijā ar Girta Tiltiņa dekorācijām.

Kas gan mani urda rakstīt par šo izrādi? Tas ir skaistums, ko guvu no šī vakara. Tas skaistums, kas kā dzidrs, neizsīkstošs avots atmirdzēja Brigaderes tīrajā latviešu valodā — jaunības skandināts. Iespēju robežās te veidojās jau arī raksturi, kā Maija, Varis, Paija u. c. Režisores Gribustes darba rezultātā skanēja itin tīra dikcija un arī skatuviskās situācijas veidojās it tīras, nozīmīgas. Pirmo reizi Sidrabenē sasniegta tik bagāta dekorātīvā puse — katram cēlienam dodot savu, kas ieveda patiesi teiksmainā pasakas izjūtā, vai nu tie bija no akas atspīdošie mēness stari, jeb apburtā meža noslēpumainība, jeb par visu iespaidīgākā Laimas „debesu pļava". Ir atrasts jauns, asprātīgs veids ātrai dekorāciju maiņai un tāpēc starpbrīži bija īsi. Tā kā vakars bija kluss un dzidrs, kaut arī mazliet pavēss, tad arī pat starpbrīžos skatītājs tika paturēts zināmā teiksmainībā — ar pāri koku galotnēm debesu klajumos mirdzošiem greiziem ratiem, līdz gaismas strēles atkal atvēra skatuves nākošo ainu, kuŗā Paija bija izskrējusi divus skursteņus vai nu par augstu, vai par zemu.

Šī nebija Stratfordas svētku spēļu Šekspīra teātŗa izrāde, bet, kas lai pasaka — vai dažreiz mūs var vairāk atjaunot gudra prāta un dziļu domu apdvesta norise, jeb jaunības vizošā rīta rasa? Tās ir pasaules pašas par sevi, katra ar savām īpatām vērtībām.

Jānis Norvilis.

PAR MĀKSLU

△ Otto Grebžes gleznu izstādes atklāšana š. g. 26. augustā, plkst. 8 vak., gleznotāja studijā, 47 Pemberton Crs., N. (pie Richmond Hill). Tel. 112 - TU 4-1061. Izstāde atvērta katru dienu no plkst. 6 līdz 11 vak., līdz 17. septembrim. Sestdienās un svētdienās no pl. 9 r. — 11 vak.

△ Tikko atklātajā šā gada Vāgnera festivālā Baireutā, Vācijā, Venus lomu R. Vāgnera operā Tanheizers dziedāja nēģeŗu dziedone 24 g. v. Grēse Bambrija no St. Luisas. Grēse Bambrija ir pirmā nēģeriete, kas piedalās Vāgnera festivālā, un kritikas to nodēvējušas par „pirmā lieluma drāmatisko soprānu".

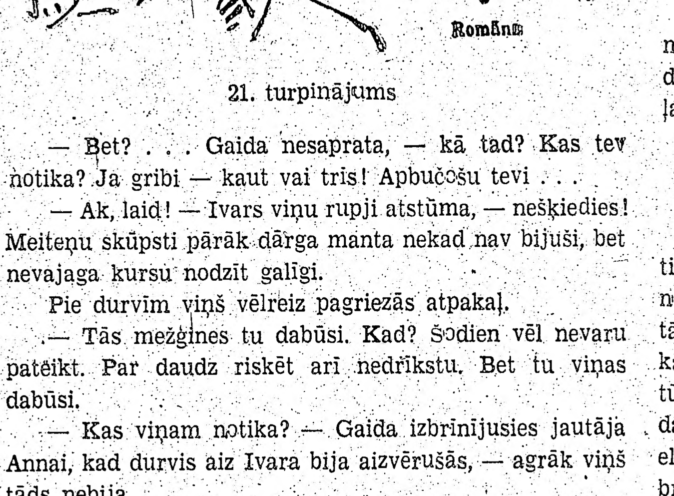

21. turpinājums

— Bet? . . . Gaida nesaprata, — kā tad? Kas tev notika? Ja gribi — kaut vai trīs! Apbučošu tevi . . .

— Ak, laid! — Ivars viņu rupji atstūma, — nešķiedies! Meiteņu skūpsti pārāk dārga manta nekad nav bijuši, bet nevajaga kursu nodzīt galīgi.

Pie durvīm viņš vēlreiz pagriezās atpakaļ.

— Tās mežģīnes tu dabūsi. Kad? Šodien vēl nevaru pateikt. Par daudz riskēt arī nedrīkstu. Bet tu viņas dabūsi.

— Kas viņam notika? — Gaida izbrīnījusies jautāja Annai, kad durvis aiz Ivara bija aizvērušās, — agrāk viņš tāds nebija.

— Nezinu. Varbūt . . .

Bet Anna nepateica, ko domāja.

***

— Es laikam kļūstu vecs, Ivars, Selgu dzīvoklī atgriezies teica Rantai, — mani sāk skumdināt jaunatnes nemorālitāte.

Un viņš tai atstāstīja notikumu pie Gaidas.

Ranta smaidīdama noraudzījās Ivara sašutušajā sejā.

— Un kas tevi šai lietā uztrauc?

— Kas uztrauc?! Ranta! Ne jau tas, ka Gaida tik devīga saviem skūpstiem. Tik traki ar mani tās lietas arī vēl nav! Bet apdomā viņas rūpes — mežģīnes! Tās viņu dzen izmisumā! Tagad, kad tūkstoši ir laimīgi, ja viņi Jāņus vispār varēs vēl sagaidīt, viņa vaimanā, ka tai nebūs mežģīņu blūzītes. Un lai to dabūtu, viņa galu galā gatava — —, viņš meklēja vārdus, neatrada, paķēra papirosu kārbiņu un aizsmēķēja.

— Labi! Viņš mazliet nomierinājies turpināja, — Šoreiz tas biju es. Bet ja viņai gadītos ceļā kāds krievelis, vai, vēl labāk, kāds no īstajiem tirgoņiem, kam viss kas dabūjams un kuŗu priekšvārdi parasti ir Arons, Mozus vai Iciks, un kam ar pāris skūpstiem pūles nebūtu atlīdzināmas, — vai tu domā, ka viņa neietu arī vēl tālāk?

— Domāju gan, ka nē, — Ranta pacēla galvu, — ar tevi viņa tā runāja tikai tāpēc, ka tu esi draugs. Neticu, ka Gaida — nē, nekad! Un tās mežģīnes? Ivar, apdomā — mēs tomēr esam sievietes. Un kas sievieti iepriecina visvairāk?

— Panckas? — Ivars nicīgi izmeta.

— Ja tev tīk, sauc to tā. Bet redzi — kāre greznoties mums ir tas pats, kas jums — glāze degvīna, bezbēdīga dziesma draugu barā, vai stiprs dūms. Tas mums uz brīdi ļauj aizmirsties.

***

Ivars nodzīvoja Selgu namā divi dienas, un neraugoties uz to, ka dzīvoklis atradās pašā pilsētas centrā, kur no agra rīta līdz vēlai naktij to rībināja ielas nepārtrauktā dārdoņa, kad gar logiem skrēja, steidzās un trauca it kā ko neglābjami zaudējamu notvert gribēdami cilvēku tūkstoši, ka pa atvērtajiem logiem augu dienu istabā plūda pilsētas benzīna tvaiku un asfalta smaržas saindētā elpa, — neraugoties uz visu to, viņš te jutās mierīgāk un brīvāk, nekā visur citur. Mežā, uz lielceļa, zemnīcā un katrā lauku mājā, kur viņš kādreiz bija uzturējies un bēguļojis, viņš bija redzams: Ko tu dari mežā? — Kurp iedams? — Kas tev meklējams svešā saimniecībā? — Bet te viņš saplūda ar milzīgo, raibo cilvēku baru. Pilsētā neviens uz ielas nevaicāja: kurp tu eji? Vai — kas tev darāms šai parkā? Vai — ko tu meklē šai dzīvoklī? Netrūka arī šeit novērotāju un spiegu, bet tie uzmanīja tikai jau zināmus cilvēkus. Viņš šeit bija ieradies neviena nereģēts, un viņa maska bija tik laba, ka tik ilgi, kamēr viņam nebūs jāuzrāda dokumenti, par viņu neviens neinteresēsies. Bet arī par šo gadījumu viņš bija domājis. Kāpēc viņš nevarēja būt Stefans Bričkа, ja viņa pasē tā bija rakstīts? Un kādi grēki gan varēja būt Stefanam Bričkam, ja šis cilvēks bija piedzimis tikai pirms divi mēnešiem, tas ir tad, kad Ivars ar draugu palīdzību sev pasi izrakstīja?

Te pilsētā bija labi. Te cilvēks saplūda ar apkārtni, tā viņu nomāca, paslēpa, iznīcināja. Pēc mēnešiem ilgās klaidoņa dzīves pilsēta ļāva atbrīvoties nerviem, atslābt nepārtrauktajam saspīlējumam, atpūtināties redzei, dzirdei un noslēpumainaja sestajai maņai, kas brīdina cilvēku, kad taustamās briesmas vēl nav sākušās, vai arī jau aizgājušas.

Ranta, Ranta! Viņš pirmajā vakarā, noskatīdamies, kā Ranta tam tēva darba istabā klāja guļas vietu, tīksmi izstaipīja locekļus, — kaut tu zinātu, kas tā būs par baudu atkal reiz tīros palagos!

Nākamajā dienā, divpadsmitajā jūnijā, Ivars no mājas neizgāja. Viņu pārāk vilināja drošā sajūta, ka šeit, aiz nama mūŗiem, neviens viņu nenojauš, lai to neizbaudītu pēc iespējas ilgāk. Vienīgi krēslai metoties, viņš īsu brīdi pastaigājās mājas tuvumā — operas apstādījumos, uzkāpa Basteja kalnā — un tad steigšus atgriezās dzīvoklī.

Trīspadsmitā jūnija rītā Ivars ilgi nevarēja izšķirties — doties jau šodien atpakaļ jeb palikt vēl vienu dienu? Bet pie brokastu galda viņu pārņēma kārdinājums palikt. Kad viņš Rantai bija pateicis savu nodomu, šodien, vai vēlākais, rītu atvadīties, tā atbildēja:

— Šovakar atgriezīsies māte. Tēvs arī teicās atnākt. Viņi priecāsies tevi sastapt — viņš nolēma palikt.

Kas ir viena diena?

Kad Selga pēcpusdienā ieradās, Ranta bija aizgājusi.

— Nu Ivar! — Selga priecīgi iesaucās, — jūs arī reiz atkal mūsu pusē? Kas jauns? Rantu jau satikāt?

— Viesojos jau veselu mūžību. Šonakt gribu atkal pazust. Domāju, ka varēšu arī jūs pierunāt iznākt zaļumos.

— Esmu, Ivar, pārdomājis. Neiešu vairs arī atpakaļ uz trako namu. Viss jau labi, bet — kāda tam nozīme? Ja viņi gribēs, tad izcels mani arī no turienes.

Ivars nodūra galvu. Atkal viens, kam sāka pietrūkt spraiguma.

— Nedomāju, Selgas kungs, ka tas pareizi. Arī man slimnīca neliekas pietiekami droša, bet vai nevarat pāriet uz citu? Varbūt uz Jelgavu? Jums taču pazīšanās. Pārmaiņa jums pašam būs patikama, un tā jūs atkal uz kādu laiku sajauksit pēdas. Pēc tam varēs redzēt tālāk.

— Ir jau darīts, Ivar. Ir jau darīts. Rīt no rīta braucu uz Jelgavu. Bet nu stāstiet par sevi!

Pievakarē atgriezās Ranta kopā ar māti — Ranta to bija sagaidījusi stacijā.

Vakars aizskrēja spārnots un viegls. Visiem kopā sēdot, likās atgriezušies veco laiku saulainība un mirdzums. Ap pusnakti Selga sievai pieprasīja otrreiz vakariņas, un pats atvēra trešo vīna pudeli.

— Tas man tīk, — viņš, ap pudeli darbodamies, savā nodabā runāja, — tas man tīk . . . Atkal reiz kā agrāk!

Tad viņš piepeši atcerējās:

— Mums reiz pārkrievošanas laikos bija skolotājs, — viņš, vīnu liedams glāzēs, sāka stāstīt. — Mazs, sīks, mazrunīgs. Mācīja ģeografiju. Vienmēr izskatījās kā nobēdājusies nelaime — īgns, sabozies. Pamatīgs dzērājs. Kādā dienā internātā bija atrastas aizliegtās latviešu grāmatas. Liela izmeklēšana, prašņāšana, tirdīšana. Direktors, kā saniknots vērsis, skraidīja pa istabām — lamājās, draudēja — nosist visus! Piekaut! Sist, ka tēva vairs nepazīst! Bet vainīgos neatrada un izmeklēšanu pārtrauca, piedraudot, ka izslēgs visus, ja divdesmit četrās stundās nepieteiksies vainīgie. Otrā rītā vainīgie, protams, vēl nebija pieteikušies. Ne dzīvi, ne miruši sanācām klasē. Ienāk mūsu ģeografs, uzkāpj katedrā, degunu sarāvis, acis valbīdams:

— Nu?! — noprasa.

Mēs stāvam kā rindās sēti burkāniņi.

— Nu?!! — jau skaļāk.

Mēs nesaprotam.

— Nu?!!!

— Nosēdīsaties !!!

Apsēstamies. Gaidām.

— Nu? — viņš prasa. — Vainīgos atrada?

— Neatrada.

— Ahā!

Tad pēc brīža jau niknāk:

— Kāpēc neatrada?

Klusums. Mēs solos, viņš savā katedrā, skatās nikni no viena uz otru un čāpstina muti. Tā minūtes piecas.

Tad piepeši saceļ ūsas, nobrauka, vēlreiz nikni paskatās uz mums un izmet:

— Un jo tos spieda, jo tie vairojās. Sāksim stundu!

Selga nolika pudeli uz galda.

— Tā, Dorit, tā šovakar pēdējā. Nākošo dzersim, kad —

Pie durvīm zvanīja.

Ivars atlika glāzi atpakaļ galdā, un balss viņam pēkšņi bija kļuvusi neparasti klusa:

— Es ielaidīšu.

(Turpinājums sekos)

JAUNA LATVIEŠU SPORTA ZVAIGZNE AUSTRĀLIJĀ

Ieva Kampe pierādījusi izcilas sekmes ne vien sportā, bet arī mācībās augstskolā

Sporta draugi Austrālijā priecājas un sagaida lielus panākumus no Rietumaustrālijas universitātes talantīgās studentes Ievas Kampes, kura pierādījusi, ka ne vienmēr rekordisti sportā ir atpalicēji mācībās. 21 g. v. studente pēdējos gados tiktālu uzlabojusi savus sasniegumus, ka šodien var sacīt, ka tā ir trimdas latviešu teicamākā vieglatlēte. Viņas sasniegumi sekojoši:

75 jardos — 8,6 sek. (1958. g.),
100 jardos — 11,4 sek. (1961. g.),
220 jardos — 26,2 sek. (1961. g.),
440 jardos — 61,0 sek. (1960. g.),
80 m barj. — 11,5 sek. (1961. g.),
augstlēkšanā — 1,473 m (1961. g.),
tāllēkšanā — 5,52 m 1961. g.),
diskā — 38,40 m (1961. g.),
un pieccīņā 4013 pkt. (1961. g.).

Ieva Kampe dzimusi Rūjienā, kur viņas tēvs Leo Kampe bija Dienvidu draudzes mācītājs. Tagad viņš ir latviešu draudzes mācītājs Pertā. Vecāku mērķtiecīgā audzināšana izpaužas viņu meitas dziļajā reliģiozitātē, latviskajā stājā un čaklā pienākumu pildīšanā.

Viņa vēl nekad savos līdzšinējos vairāk nekā 20 mūža gados nav iemigusi bez vakara lūgšanas. Šī meitene arī nevienu startu vieglatlētikas laukumā — vienalga tāllēkšanā vai diska mešanā — nav sākusi bez Dieva palīga piesaukšanas un šajā ziņā stipri līdzinās savam lielajam paraugam sportā — olimpisko spēļu laureātei un nesenajos gados daudz aprakstītajai austrāliešu slavenībai Širlejai Striklendai, kas arī ļoti reliģioza.

Ievas tēvs, mācītājs Kampe, jaunībā, studenta gados, pats bijis sportists, kādēļ labi saprot meitas intereses un neliedz tai nodoties vieglatlētikas treniņiem. „Kādēļ aizliegt?" viņš saka. „Man šķiet, ka Ievai viss tas dara prieku. Viņa, mūs, vecākus, vēl nekad nav pievīlusi arī studijās un universitātē, kur allaž bijusi ļoti sekmīga."

Austrālijas latvieši uz savu uzlēcošo sporta zvaigzni liek lielas cerības, ar interesi gaidīdami viņas jaunākos sasniegumus šīgada sporta sezonā.

Ieva Kampe izpelnījusies ievērību arī iezemiešu sportistu aprindās un viņas vārds un uzņēmumi bieži parādās austrāliešu presē.

Ar gandarījumu atzīmējams, ka Ieva atrod laiku arī sabiedriskām nodarbībām, rosīgi piedalīdamās Pertas latviešu organizācijās un jaunatnes sarīkojumos. Viņas daudzpusība un neizsīkstošā enerģija ir ievērības cienīga.

E. K.

IEVA KAMPE

LĀČI IZGLĪTOJAS

Jellovstonas parka lāči, tūristu ietekmē, tik ļoti „izglītojušies", ka parka superintendants bijis spiests izlikt brīdinājumu zīmes parka apmeklētājiem. Lāči iemanījušies, kā attaisīt automobiļu logus, ja vien priekšējais mazais ventilācijas lodziņš atstāts pietiekoši plaši atvērts, lai varētu iebāzt ķepu.

☆

Kāds 84 gadus vecs Longailendas pilsonis nesen brīvprātīgi uzdevis savu auto vadīšanas atļauju. Frederiks Kapaufs, kuram 43 gados nav bijis neviena negadījuma braucot, nedz tas izpelnījies likuma sargu nelabvēlību citādi, atzinis, ka viņa vecumā braucot, iespējama pēkšņa saslimšana un, zaudējot kontroli pār stūri, viņš varētu sagādāt nāvi jaunākiem braucējiem. Tāpēc viņš izbeidzot auto vadīšanu, pirms tā kaut kas vēl neesot gadījies.

☆

Apvienoto nāciju gada grāmatā lasāmi dati par cilvēces vairošanos pēdējā laikā. Pasaules apdzīvotāju skaits pēdējos 10 gados pieaudzis līdz 400 miljoniem, apmēram 50 miljonu gadā. Āziju apdzīvo vairāk kā puse cilvēces; lielākais iedzīvotāju skaits — vairāk kā 700 miljonu — ir Ķīnā, Krievijā ir 214 miljoni, ASV — 180 miljoni iedzīvotāju.

Lielākā pilsēta pasaulē ir Tokio ar 8,3 milj. iedzīvotāju, seko Nujorka ar 7,7 miljoniem. Pie zemēm, kurās sieviešu vairāk nekā vīriešu, pieder lielākā daļa Dienvidamerikas, Savienotās Valstis, Krievija un visa Eiropa. Toties vīriešu vairāk Kanadā, Austrālijā un Jaunzēlandē.

BONNAS MAINĪTĀ SEJA

Jaunākie vērojumi Vācijas pagaidu galvaspilsētā

Apceļojot Vāciju, intereses ne vienmēr tiecas uz lielām pilsētām. Dažreiz pievilcīgākas šķiet tieši mazās, klusās, it kā drusku aizsnaudušās pilsētiņas daudzo lielo ūdens ceļu līkumos, ar savām rožu un staipekņu apvītām mājiņām un atmiņām par senlaicīgo romantiku. Te prātā nāk Heidelberga, Jēna — diez' kā tur viss tagad pārveidojies, austrumu sarkanās miglas mākts, un, jā, Bonna. Arī Bonna tak savā laikā bija maza, aizsapņojusies universitātes pilsētiņa Reinas krastos. Tās modernā dzīve un vēl vairāk Vācijas pēckara politiskie apstākļi, zaļās lielās un dārzos iegrimušo augsto zinību pilsētu mainījuši pārveidojuši.

Cauri Bonnai stiepjas tās lielākā un galvenā Koblencas iela. Šo ceļu jau sirmā pagātnē esot lietojuši gan ķeltu un ģermāņu ciltis, gan grieķu, sīriešu tirgoņi un romiešu leģionāri, nākdami šurp no Francijas cauri Ronas ielejai. Pirms pirmā pasaules kara Koblencas ielā atradušies daudzu miljonāru mājokļi, kas jaunākos laikos daļēji pārvērtušies valdības namos. Pie ievērojamākām un arī skaistākām celtnēm pieskaitāma Hammeršmita villa, kurā tagad mājo prezidents, un Šaumburgu pils — pašreizējā valsts kanclera rezidence. Pilij diezgan interesanta vēsture. To uzcēlis kāds Amerikas vācietis, kas ar tekstiljām sapelnījis miljonus, bet vārdu pilij piešķīris Šaumburgas - Lippes princis Ādolfs, kas šeit dzīvojis ar savu galmu.

Prinča Ādolfa laulātā draudzene Viktorija, ķeizara Viļuma II māsa, bijusi visai savdabīga dāma, kas pēc prinča Ādolfa nāves 1916. gadā, visiem vācu toreizējiem galmiem par šausmām vēlreiz apprecējās, pie tam ar jo necienīgu pirmā vīra pēcteci — krievu tautības klaidoni Aleksandru Zubkovu. Līgavai bija 61 gads, līgavainim 27. Laulības noslēdza 1927. g., bet jau pēc diviem gadiem krievelis, ar savas tautas pazīstamo plašo vērienu, bija nodzīvojis gandrīz visu princeses Viktorijas mantu un īpašumus. Viktorija drīz pēc tam nomira, bet Zubkovs devās uz Parīzi par trauku mazgātāju krodziņos.

Nāca otrais pasaules karš un „bagātnieku" iela pamazām sāka mainīt seju.

1949. g. kanclers Ādenauers, kas pats nāk no Reinas apgabaliem, panāca, ka par Vācijas valdības sēdekli atzina Bonnu. Šeit atrodas gan prezidenta un valsts kanclera, gan ārlietu un dažu citu ministru sēdekļi. Valdība tālredzīgi iepirkusi lielus neapbūvētus zemes gabalus, tā kā paredz, ka 1970-tos gados Bonna tiešām būs izveidojusies par cienīgu Berlīnes pēcteci — jaunu galvaspilsētu.

Ar smaidu jāuzņem statistika par pilsētas celtniecības izmaksu pēdējos 15 gados. 1949. gada rudenī kanclers ziņojis, ka jaunu valdības ēku būve nerādoties nepieciešama. Bet jau tai pašā ziemā Ādenauers apsvēris: ja Bonna kļūs galvaspilsēta, tas izmaksās tikai ap 2,3 miljoni marku. Tomēr Ārlietu ministrijas jaunā celtne vien izmaksāja četrreiz vairāk. Jaunā vācu galvaspilsēta, pēc tam, kad paredzētie būvplāni būs nobeigti, izmaksāšot ap 800 miljonu marku, kā spriež Vācijas prese.

Bonnā jau tagad atrodas 15 valstu sūtniecības, kā arī visdažādāko pārstāvniecību un apvienību galvenie mitekļi. Rūpes rada pati Koblencas iela, kas vēsturiska un ne pārāk plata būdama, pieaugošajai satiksmei nav vairs piemērota.

Ja Bonnu apskata ar pret politiku vienaldzīgām acīm, uzkrīt, ka pilsētiņas viengabalainība un raksturīgais izskats cietis daudzo milzīgo, moderno valdības celtņu uzplūdā. Bonnai vairs nav „rakstura", nav architektoniskas izlīdzinātības.

Tā kā vācieši vēl arvien cer kādreiz atgūt savu īsto galvaspilsētu Berlīni, tad jau pacēlies jautājums, ko tādā gadījumā iesākt ar jaunajām valdības celtnēm. Kāds valdības loceklis spriedis, ka tās tādā gadījumā nodošot Bonnas universitātes rīcībā. Bet universitātes vadība tā skeptiski nodoma, ka tā tik tāda izrunāšanās, lai attaisnotu jauno celtniecību.

KĀ ARĢENTĪNĀ TAISA REVOLŪCIJAS

OPERETISKA SACELŠANĀS, KAS ILGA 7 STUNDAS

Argentīnas iedzīvotāji ir karstasinīgi un parasti savas valsts iekārtas maina revolūciju ceļā, ar mazliet šaušanas un daudz runām par patiesu demokratiju. Pēdējā revolūcija notika bez viena šāviena piektdien, 11. augustā, un ilga 7 stundas. Norise apmēram šāda:

Pulksten 23.00 grupa aviācijas karavīru, Dr. Antonio Pages Larraya un 4. kursa jurisprudences studena Hektora Corres vadībā, iebruka valsts radio raidītāja ēkā. Lai radio ierēdņus nekērtu trieka, Corres tiem situāciju izskaidroja šādos vārdos: „Nebaidaties! Jums nekas nenotiks, mēs taisām tikai revolūciju." Pēc tam Corres nolasīja radiofonā proklamāciju, no kuras neviens nekā nesaprata, beigās uzaicinot visus, kam būtu patika, sapulcēties Italijas laukumā, Buenos Airesas centrā. Pāris ziņkārīgo laukumā arī ieradās, bet nekā tur nesagaidīja.

Dr. Pagēs Larray galvenokārt nodarbojās ar sieviešu kārtas personāla nomierināšanu. Corres nebija aizmirsis arī militārās izrīcības un licis nonest no augšstāva trīs atzveltnes krēslus, ieejas durvju aizbarikadēšanai. Karavīri savu aktivitāti izrādījuši smēķēšanā.

Plkst. 3.00 ieradās armijas vienības, un plkst 3.50, pēc daudz runāšanām, revolūcionāri paceltām rokām atstāja valsts raidītāju.

Otra grupa revolūcionāru bija ieņēmuši kādu telefona centrāli. Šo grupu vadīja atvaļināts aviācijas virsnieks Hilardo Maldonado. Dīvainākais šai lietā ir, ka Maldonado bija pēdējās revolūcionārās valdības (kuŗa gāza Peronu) viceprezidenta, admirāļa Rojas adjutants. Rojam ir laba slava un pat domā, ka viņš nākošās vēlēšanās kandidēs valsts prezidenta amatam. Pagaidām nekādu ziņu nav, ka Maldonado, Corres un Dr. Pagēs Larraya'm būtu kādi sakari ar adm. Rojas vai citām vērā ņemamām personām.

Arī Maldonado ar savu grupu padevās bez viena šāviena, un plkst. 6.00 valdība paziņoja, ka revolūcija likvidēta.

Tā Argentīna ir ar vienu revolūciju bagātāka, bet arī neziņā, kā to kvalificēt. Uz jautājumu, kādam augstākam valsts ierēdnim, kā lai šo revolūciju apzīmē, tas žurnālistam atbildējis, ka nevienā leksikonā šādas revolūcijas apzīmējumu nevarot atrast.

F. P.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI? Vai esat nokārtojuši abonementu?

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar DV STOKHOLMAS NODAĻU. BOX 220, STOCKHOLM.

PIRMS DIVDESMIT GADIEM

Staļins meklē glābēju

LIKTENĪGĀS KĻŪDAS, KAS DARĪJA UZVARU NEIESPĒJAMU.

III

1941. gada 27. jūnijs. Kopš seši dienām liesmo kaŗa ugunsgrēks gar Padomju Savienības rietumu robežu, 1600 km gaŗumā. Kamēr ģen. Mansteins stāv ziemeļos no Daugavpils, Rundsteta spēki atdūrušies pie Prutas uz sīvu pretestību, Guderians ar Hothu tuvojas Smoļenskai — Novosibirskas stacijā, 1400 km aiz Urāliem, gar Transsibirijas ekspreša vagonu rindām steidzas stacijas priekšnieks, meklēdams kāda Sarkanās armijas ģenerāļa kupeju. Plecīgs, drukns ģenerālpulkvedis stāv pie loga. Stacijas priekšnieks ziņo: „Biedri ģenerāli, kaŗa komisārs telegrafiski lūdz jūs vilcienu atstāt un ceļu uz Maskavu turpināt lidmašīnā."

„Ļoti labi, ļoti labi," atbild ģenerālis. Pēc brīža jau tā kalpotājs sāk izkraut saiņus un koferus uz stacijas perona. Ir 27. jūnija pēcpusdiena un laiks tveicīgs. Stacija pārpildīta jauniesaucamiem. Skaļruņi patlaban nolasa kādu pavēli Sibirijas apgabalam. Ģenerālis, kuŗa vārds ir A. I. Jeremenko, stacijas priekšnieka pavadīts, dodas cauri burzmai pie telefona stacijas ēkā. Jeremenko ir kādreizējais cara armijas apakšvirsnieks, kuŗš pievienojies sarkanajiem tūlīt pēc revolūcijas un cīņās ar Vrangela un Kolčaka vienībām uzdienējies virsnieka pakāpē. Viņš patlaban brauc no Chabarovskas, kur pirms nedēļas bija pārņēmis 1. Tālo Austrumu armijas vadību. Tagad Staļins viņu izraudzījis citiem, svarīgākiem uzdevumiem un izsaucis steidzīgi uz Maskavu. Savās nesen publicētās atmiņās par kaŗa sākuma dienām ģen. Jeremenko raksta: „Kā cilvēks, kuŗš visu mūžu bijis profesionāls karavīrs, bieži tiku domājis par to, kā varētu sākties jauns karš. Un, jāatzīstas, biju dziļi pārliecināts, ka mēs (t. i. Pad. Savienība) allaž būsim savlaicīgi informēti par eventuālā ienaidnieka nodomiem un gatavošanos, kamdēļ nekāds pārsteiguma moments nav iespējams. Taču, kad Chabarovskā 22. jūnijā uztvēru Molotova radio runu, ka vācieši bombardē mūsu pilsētas un atrodas kaŗa darbībā pret Pad. Savienību, man bija skaidrs, ka esam tapuši pārsteigti. Visi — virsnieki, armija un padomju tauta — esam bijuši neziņā par to, kas gatavojās. Kas par katastrofālu neveiksmi mūsu izlūkošanas dienestam!"

Tanī 27. jūnija pēcpusdienā ģenerālleitnants Jeremenko vēl nezināja, kas Staļinam ar viņu padomā. Viņam nebija jausmas, ka diktātors to vilcis priekšā daudzajiem maršaliem un pilna stāža ģenerāļiem, izraudzīdams viņu — ģenerālleitnantu — par sabrukušās vidus frontes glābēju. Staļins pazīst Jeremenko: līdz nāvei uzticīgs partijas vīrs, labs stratēģis un dzelzs disciplīnas kultivētājs.

Jau divas stundas pēc Transsibirijas ekspreša atstāšanas, ģenerālis Jeremenko sēž Pe-2 bumbvedī un traucas Maskavas virzienā. Līdz turienei 2800 kilometri. Krievija ir plaša. 3500 km rietumos no Novosibirskas plosās karš. Bet tikpat tālu austrumu virzienā atrodas Vladivostoka.

Tanī laikā, kad Jeremenko savā bumbvedī pārslīd patlaban krēslojošo taigu, tad Omskas fabriku korpusus, Kazachstanas kviešu laukus un Urālu kalnu grēdas, vīrs, ar kuŗu viņam nāksies drīz cīņā sastapties — Guderians — sēž savā komandtankā, tikai 80 km rietumos no Baltkrievijas galvaspilsētas Minskas. Tai pašā laikā ģen. Stumpfa tanku divīzija jau bija iedrāzusies Minskā no ziemeļrietumiem, apejot krievu spēkus un veidojot „maisu". Tagad Guderianam atlika vienīgi tam aizsiet galu, ielencot 43 krievu divīzijas Bialistokas - Novogrodekas - Minskas trissturī. Tā tas arī notika.

Vācu ātrajām vienībām nebija vaļas skaitīt kaŗa gūstekņu tūkstošu simtus, bet, šķērsojot Berezīnu un Dņepru, jāsteidzas tālak — uz Smoļensku.

☆

Kad ģenerālleitnanta Jeremenko lidmašīna nolaidās Maskavā, bija jau 28. jūnijs. Kaŗa ministrijā ģenerāli sagaidīja maršals Timošenko bez kādiem liekiem vārdiem un izmeklētām pieklājības formām, bet tūdaļ gāja pie kartes, īsumā raksturodams frontes stāvokli: „Vācieši patlaban atrodas uz līnijas Jelgava - Daugavpils - Minska - Bobruiska. Baltkrievija visa jau zaudēta. Četras mūsu armijas kritušas gūstā. Ienaidnieks virzās uz Smoļensku, un es bīstos, vai izdosies pilsētu glābt... Mūsu frontes sabrukuma iemeslus es saskatu nolaidīgā vadībā."

Tālāk maršals Timošenko atļāvās izteikt visai iznīcinošu spriedumu par ģenerālpulkvedi D. Pavlovu, kuŗam bija uzticēta rietumu frontes komandēšana.

Jeremenko atmiņās par šo dramatisko sarunu teikts: „Maršals Timošenko sacīja: „Domāju, jums tagad viss skaidrs, biedri Jeremenko." Un pēc brīža turpināja: „Armijas ģenerālis Pavlovs un viņa štāba priekšnieks tiek atstādināts. Ar valdības lēmumu jūs esat iecelts par rietumu frontes virspavēlnieku. Jūsu uzdevums ir apturēt ienaidnieka virzīšanos uz austrumiem."

Dīvaini un nesaprotami bija, kamdēļ pats Staļins nepiedalījās šinīs sarunās. Kuŗš valsts galva gan būtu izpalicis tik svarīgā brīdī, kad amatā jāiesvaida valsts glābšanas uzdevumam speciāli izraudzīts ģenerālis? Taču ne vien Jeremenko, bet visa Maskava bija nesaprašanā par Staļina mīklaino klusēšanu. Kopš kaŗa sākuma viņš nebija nekur redzams, ne dzirdams. Aicinājumu padomju ļaudīm aizstāvēt „dzimtenes svētās robežas", radiofonā nolasīja Molotovs. Tāpat Molotovs 27. jūnijā pieņēma angļu militāro misiju, kuŗa bija ieradusies piedāvāt Anglijas saimniecisku un militāru palīdzību Padomju Savienībai. Staļins nerādījās, kaut gan skaitījās Tautas komisāru padomes priekšsēdētājs, resp. valdības galva.

Maskavā cirkulēja dažādas baumas. Runāja, ka Josifs aizbēdzis uz Persiju. Citi čukstēja, ka tas novākts pie malas, u.t.t. Skaidrības nebija. Tā arī ģenerālim Jeremenko 1941. g. 28. jūnija vakarā vajadzēja uzņemties savu smago un ļoti atbildīgo uzdevumu bez paša „tautu tēva" klātbūtnes.

Kad Jeremenko atstāja Maskavu, ģeneraļu Guderiana un Hotha tanku smailes jau tālumā skatīja Smoļenskas torņus. Pa nelīdzeniem un putekļainiem Krievijas ceļiem austrumu virzienā traucās piegādes mašīnu kolonnas. Patiesībā bija tikai divas automašīnām lietojamas šosejas — no Brestas uz Bobruisku un Minsku - Smoļensku. Nebija viegli izkārtot mašīnu virzīšanos uz priekšu. Lai novērstu sastrēgumus, Guderians izkārtoja „steidzamības pakāpes", tādējādi, ka mašīnām, kuŗas iedalītas 1. pakāpē, bija dodams tūliņ brīvs ceļš, kad tas bija aizbraukušas, varēja sākt kustēties mašīnas ar ciparu „2", pēc tam „3". Šāds izkārtojums bija lietderīgs, taču radīja arī nesaprašanos. Tā, Hermana Geringa aviācijas ziņu dienests bija iedalīts 3. steidzamības pakāpē. Parasti ziņu dienesta mašīnas transportēja telegrāfa stabus un apkalpes līniju būvei.

Reichsmaršals Gērings jutās apvainots, kad uzzināja, ka viņa vienībai piešķirta 3. steidzamības pakāpe, un uzdeva vienības komandierim doties pie Guderiana un prasīt „pakāpi Nr. 1".

„Vai telegrāfa stabi var šaut?" vaicāja Guderians pēc Gēringa ziņu dienesta komandieŗa prasības uzklausīšanas.

„Protams, nē, ģenerālpulkveža kungs!"

„Nu, redziet. Tamdēļ apmierināties ar 3. pakāpi!" Ar to jautājums bija izbeigts. Vienības komandieris, neuzdrīkstēdamies Geringam ziņot par savu neveiksmi prestiža lietas kārtošanā, nošāvās.

(Turpinājums sekos).

SAVIENOTĀS VALSTĪS

Karl Ehmer PORK STORES

63 35 Fresh Pond Road, Ridgewood 27 N. Y.
62 02 Myrtle Ave. Glendale 27 N. Y.
136 35 Roosevelt Ave. Flushing N. Y.
415 86-th Street, Brooklyn N. Y.
68 38 Forest Ave. Ridgewood 27 N. Y.
69 39 Myrtle Ave. Glendale 27 N. Y.
185 24 Horace Harding Blvd. Fresh Meadows
84 Main Street, Hempstead, N. Y.
4380 White Plains Road, Bronx, N. Y.
30 New Street, Huntington N. Y.
230 East 86-th Street, New York
370 Main Street, Poughkeepsie N. Y.
9 Bank Street, Peekskill, N. Y.

PASAULES RAIBUMI

Sicilijā vulkāns Etna atkal sācis darboties un augusta sākumā izvirdis pelnus un lāvas daļiņas līdz 1300 pēdu augstumā. Izvirdums tomēr apsīcis un nav nodarījis postu apkārtējiem miestiņiem.

☆

Polijas iemīļotajā peldvietā, Sebeževas salā, netālu no Dancigas nesen atrastas 200.000 rokas granātas, liels vairums ložu un artilerijas municija, ko atstājuši vācieši, 1945. gadā atkāpjoties.

☆

Japānā stacionētie ASV kaŗa flotes jūrnieki vairāk nedrīkst parādīties ārpus nometnes telpām pēc pusnakts. Tāpat iecelta alkoholisko dzērienu patēriņa kontrole. Iemesls: japāņu komūnisti pēdējā laikā uzkrītoši daudz fotografējuši piedzērušus amerikāņu jūrniekus, domājams, propagandas filmu skatiem.

☆

Viena no Alpu kalnu bīstamākajām virsotnēm, Monblans, atkal prasījis cilvēku upuŗus. Nogalināti 5 alpīnisti; trīs Milānas studenti un divi kalnā kāpēji no Moncas.

☆

Statistikas birojs ASV nule izdevis pēdējā gada statistiskos datus Sav. Valstu dažādās dzīves nozarēs. Starp citu grāmatā lasām, ka darbinieks ar kolledžas izglītību caurmērā izpelna $420.000 visā savā mūžā, kamēr tāds, kam vidusskolas izglītība — $242.000.

Ir arī bēdīgākas statistikas, piem., pagājušā gadā gandrīz pusi no amerikāņu jauniesaucamiem vajadzējis atstādināt fizisku vai garīgu iemeslu dēļ.

PROF. J. ENDZELĪNA PIEMIŅAS RĪTS ŅUJORKĀ

„Prof. Jānis Endzelīns ir latviešu valodas kopējs un jauno valodnieku audzinātājs," teica ALA's Kultūras biroja vadītājs Dr. P. Norvilis Latviešu humanitāro zinātņu asociācijas rīkotā J. Endzelīna piemiņas ritā svētdien, 20. augustā, Ņujorkā. „J. Endzelīns palika dzimtenē kā latvietis ar latvisku stāju." Sākot referātu, nelaiķi prof. J. Endzelīnu godināja ar klusuma brīdi.

Literātūrvēsturnieks J. Bičolis referēja par prof. J. Endzelīna darbu. Referents uzsvēra, ka ne katru reizi pareizi novērtētas J. Endzelīna spējas un darbs, ne katru reizi viņš pareizi saprasts. Jau Tērbatas universitātē radās kavēkļi, kad latviešu zemnieka dēlam bija jāaizstāv disertācija divas dienas. Kad to aicināja uz Charkovas universitāti par profesoru, atkal radās kavēkļi. Arī Latvijas laikā ne katru reizi latviešu tautas vadība un institūti rīkojās tā, kā to prasīja goda prāts. J.Endzelīnam bija personība un spējas. Jau 1899. gadā tikai 26 gadu vecumā nodrukā kādā starptautiskā valodnieku žurnālā viņa pirmo ievērojamāko rakstu. Viņš pētījis latviešu valodas izloksnes un krājis materiālus, kopā ar K. Mīlenbachu apceļojot Latvijas novadus. Mīlenbachs nodevās vārdiem, Endzelīns skaņām un formām. Endzelīns izveidojis arī latviešu un baltu valodu gramatiku. Prof. J. Endzelīns bijis vienīgais latvietis, kas piegriezis vērību senprūšu valodai. Viņš bijis latviešu valodas etimologs, ievedis latviešu valodu starptautiskā valodniecībā, kā arī praktizējis valodas kopšanu un veidošanu. Viņš izstrādājis arī uzvārdu pareizrakstību, kas sevišķi latvietēm sagādāja grūtības, kaut gan līdzīga atšķirība uzvārdos ir arī lietuviešu valodā.

Prof. J. Endzelīna skolniece mag. phil. N. Valtere stāstīja atmiņas par profesoru. Viņa strādājusi divus gadus semināra darbus pie profesora.

Studenti Endzelīna lekcijās juta godbijību un cieņu. Runas veids profesoram bija aprauts, bet pareizs, bez liekvārdības. Viņš bijis stingrs prasībās pret studentiem, bet vēl stingrāks pret sevi, viņā bija zinātnieka godīgums. Viņš bija ļoti noteikts, lekcijās ieradās ar minūtes precizitāti, tā kā studenti varēja uzstādīt savus pulksteņus. Nezināšanas un pavirsības pie viņa nedrīkstēja būt, bet pats teica un arī labprāt klausījās asprātības. Viņš nebija sīkumains un bargs, bet savus uzskatus neslēpa, un viņa stingrais raksturs parādījās dažādu valdību maiņās. Viņam bija jāsaņem nepatiesi uzbrukumi, viņš arī ir pārprasts.

SVEICIENS LATVIEŠIEM AMERIKĀ

Jau ilgāku laiku kopš noslēdzies Dr. Zentas Mauriņas referātu cikls Vācijā. Viņas priekšlasījums parasti sastāv no divām daļām — fragmentu lasīšana no pašas darbiem un diskusija par dzīves filozofiju. Bad Woerishofenā, Bavārijā, referātu bija noklausījusies arī kāda latviete no ASV, kas tai laikā atradās Vācijā, apciemot savus piederīgos. Pēc referāta ASV latviete ... ar rakstnieci un viņas dzīves pavadoni — Konstantīnu Raudivi.

Abi bija ļoti pārsteigti, ka „amerikānietei" ... noklausīties Z. Mauriņas referātu. Bez ... grāmatas tautiete saņēma vēl nesen iznākušo ... un vēlēšanos, lai rakstniecei ... Konstantīns Raudive ... latviešiem Amerikā. Ar šī laikraksta starpniecību tas tagad izdarīts.

V. S.

BĒRNU …

KOŖU P…

VISĀ PASA…

PROF. J. ENDZELĪNA PIEMIŅAS RĪTS ŅUJORKĀ

„Prof. Jānis Endzelīns ir latviešu valodas kopējs un jauno valodnieku audzinātājs," teica ALA's Kultūras biroja vadītājs Dr. P. Norvilis Latviešu humanitāro zinātņu asociācijas rīkotā J. Endzelīna piemiņas rītā svētdien, 20. augustā, Ņujorkā. „J. Endzelīns palika dzimtenē kā latvietis ar latvisku stāju." Sākot referātu, nelaiķi prof. J. Endzelīnu godināja ar klusuma brīdi.

Literātūrvēsturnieks J. Bičolis referēja par prof. J. Endzelīna darbu. Referents uzsvēra, ka ne katru reizi pareizi novērtētas J. Endzelīna spējas un darbs, ne katru reizi viņš pareizi saprasts. Jau Tērbatas universitātē radās kavēkļi, kad latviešu zemnieka dēlam bija jāaizstāv disertācija divas dienas. Kad to aicināja uz Charkovas universitāti par profesoru, atkal radās kavēkļi. Arī Latvijas laikā ne katru reizi latviešu tautas vadība un institūti rīkojās tā, kā to prasīja goda prāts. J.Endzelīnam bija personība un spējas. Jau 1899. gadā tikai 26 gadu vecumā nodrukā kādā starptautiskā valodnieku žurnālā viņa pirmo ievērojamāko rakstu. Viņš pētījis latviešu valodas izloksnes un krājis materiālus, kopā ar K. Mīlenbachu apceļojot Latvijas novadus. Mīlenbachs nodevās vārdiem, Endzelīns skaņām un formām. Endzelīns izveidojis arī latviešu un baltu valodu gramatiku. Prof. J. Endzelīns bijis vienīgais latvietis, kas piegriezis vērību senprūšu valodai. Viņš bijis latviešu valodas etimologs, ievedis latviešu valodu starptautiskā valodniecībā, kā arī praktizējis valodas kopšanu un veidošanu. Viņš izstrādājis arī uzvārdu pareizrakstību, kas sevišķi latvietēm sagādāja grūtības, kaut gan līdzīga atšķirība uzvārdos ir arī lietuviešu valodā.

Prof. J. Endzelīna skolniece mag. phil. N. Valtere stāstīja atmiņas par profesoru. Viņa strādājusi divus gadus semināra darbus pie profesora.

Studenti Endzelīna lekcijās juta godbijību un cieņu. Runas veids profesoram bija apraušts, bet pareizs, bez liekvārdības. Viņš bijis stingrs prasībās pret studentiem, bet vēl stingrāks pret sevi, viņā bija zinātnieka godīgums. Viņš bija ļoti noteikts, lekcijās ieradās ar minūtes precizitāti, tā kā studenti varēja uzstādīt savus pulkstenus. Nezināšanas un paviršības pie viņa nedrīkstēja būt, bet pats teica un arī labprāt klausījās asprātībās. Viņš nebija sīkumains un bargs, bet savus uzskatus neslēpa, un viņa stingrais raksturs parādījās dažādu valdību maiņās. Viņam bija jāsaņem nepatiesi uzbrukumi, viņš arī ir pārprasts.

SVEICIENS LATVIEŠIEM AMERIKĀ

Jau ilgāku laiku kopš noslēdzies Dr. Zentas Mauriņas referātu cikls Vācijā. Viņas priekšlasījums parasti sastāv no divām daļām — fragmentu lasīšana no pašas darbiem un diskusija par dzīves filozofiju. Bad Woerishofenā, Bavārijā, referātu bija noklausījusies arī kāda latviete no ASV, kas tanī laikā atradās Vācijā, apciemojot savus piederīgos. Pēc referāta ASV latvietei bija izdevība sarunāties ar rakstnieci un viņas dzīves pavadoni — Konstantīnu Raudivi.

Abi bija ļoti pārsteigti, ka „amerikānietei" atlicis laiks atnākt un noklausīties Z. Mauriņas referātu un pārrunu sarīkojumu. Bez nopirktās grāmatas tautiete saņēma vēl vienu kā dāvanu. Šķiroties, Konstantīns Raudive lūdza nodot sveicienus visiem latviešiem Amerikā. Ar šī laikraksta starpniecību tas tagad izdarīts. V. Š.

BĒRNU SVĒTKI MILVOKOS

Kad ziedus izkaisījis Jānis un durvis aiz sevis aizvēris maizes vīrs Jēkabs, Milvoku latviešu sabiedrība sāk rosīties bērnu svētkiem. Dziedāšanas skolotājs M. Grants spodrina ziemā bērniem skolā iemācītās dziesmas, fiziskās audzināšanas skolotāja St. Graudiņa atkārto vingrojumus un tautas dejas. Viss tāpēc, lai bērni godam varētu plašākai sabiedrībai parādīt māku un veiklību.

Hawthorne parkā bērni ieradās kopējā gājienā. Katram dalībniekam rokā bija Latvijas karodziņš. Svētku runu teica V. Aparjods. Sekoja priekšnesumi. Un tad nāca pats galvenais: bērnu zināšanu un veiklības pārbaude atsevišķos stendos. Pavisam darbojās sekojoši stendi: Latviešu valoda (vadītājs A. Vuciņš), pareizrakstība (V. Misiņa), tautas dziesmu dziedāšana (M. Grants), dziesmu teikšana (E. Andersone), mīklas (I. Bolšteina), pasakas (A. Namatēva), pazīsti dzimto zemi (J. Upesleja), vēsture (V. Grants), etnogrāfija (E. Kesnere), nodarbības mazajiem (O. Roze, M. Pētersone, I. Birze un A. Andersone), sporta nodarbības (St. Graudiņa).

Gudrākos un veiklākos stendu apmeklētājus apbalvoja. Balvas saņēma: Karina Šamile, Mārtiņš Stāks, Sandra Šeniņa, Viktors Vējiņš, Silvija Šļaukstiņa, Daina Briedis, Selga Šamile, Ieva Ince, Māris Graudiņš, Inta Butkus, Anna Lapiņa (viešņa no Čikagas), Līga Žibovska, Brigita Mednis, Ivārs Graudiņš Jānus Dzelzkalns, Dace Ince, Ieva Platais, Ilze Ince, Ilze Slempere un Sandra Laksberga.

Pavisam svētkos bija ieradušies 70 bērni, no kuriem 56 piedalījās sacensībās.

Pēc veiktā darba bērnus atspirdzinājumiem pacienāja L. Dūne un St. Skurulis.

Lai gan svētdienas rītā nolija lietus labas rasas apmērā, bērnu svētki tomēr izdevās labi un tur nevaram nepieminēt Milvoku latviešu sestdienas skolas pārzini H. Misiņu, kurš sestdienas skolā un bērnu latviskā audzināšanā ieliek sirdi un tāpēc darbs nes augļus.

Lai paškirās ceļi darba darītājiem! E. A.

KOŖU PAGURUMS FILADELFIJĀ

Līdz ar latviešu trimdinieku lielā viļņa atsišanos šajā Atlantijas okeana krastā, visur, kur vien pirmajos gados jaunatbraucēji pulcējās, viņus pavadīja itin spirgts dziesmu gars. Tā tas bija arī Filadelfijā. Tā kā liels skaits šeit iebraukušo trimdinieku jau Latvijā bija piedalījušies dziesmu svētkos un turpinājuši dziedāt nometņu koŗos Vācijā, koŗi radās un auga gluži kā paši no sevis. Tāpēc nav ko brīnīties, ka jau 1950. gadā Latvijas neatkarības svētku sarīkojumu Filadelfijā kuplināja apvienotais koris ar kādiem 80—90 dziedātājiem, jūsmīgi un bez kādām grūtībām atskaņojot kā A. Jurjāna kantāti „Tēvijai", tā J. Vītola „Gaismas pils" un vēl citas iejūsminošas dziesmas. Skanēja tik jauki un pacilājoši, ka iesila sirdis kā klausītājiem, tā pašiem dziedātājiem. Tā radās pat zināma veida tradicija, ka Latvijas neatkarības svētkos un tautas sēru dienā piedalās apvienotais koris. Likās, ka tam tā jābūt . . .

Kodolu šiem kopkoŗiem veidoja Filadelfijas latviešu jaukts koris un baptistu draudzes koris, piedaloties arī lielākam vai mazākam dziedātāju skaitam kā no Kvekertaunas, tā Vilmingtonas.

Filadelfijas latviešu jaukto koŗi pirmajos gados vadīja brīvmākslinieks Jānis Ūdris un Pēteris Banders. Mēģinājumi notika Sv. Jāņa draudzes telpās. Ar laiku no šī koŗa izveidojās tagadējais draudzes koris, un to līdz pat šim brīdim vada Monvīds Rimbenieks, bet koŗa priekšnieks ir Kārlis Dumpis. Tanī šai laikā ap 30 dziedātāju (1961. g.).

Tuvojoties Ņujorkas dziesmu svētkiem 1958. gadā, daļa agrāko dziedātāju atkal atjaunoja Filadelfijas latviešu jaukto kori. To vadīja Jānis Ūdris. Ievērojot, ka mēģinājumiem telpas atvēlēja Filadelfijas Brīvo latvju biedrība un arī citi korim izrādīja savu labvēlību, varēja sagaidīt, ka koris pieslēgsies šai vecākajai latviešu organizācijai Jaunās pasaules krastā. Diemžēl, nekas neiznāca, un drīz vien pēc Ņujorkas dziesmu svētkiem Filadelfijas latviešu jauktais koris beidza pastāvēt. Tā kā šai korī dziedāja arī viens otrs jaunietis, likās, ka no jauno dziedātāju saujiņas izaugs un izveidosies spirgts jaunatnes koris. Arī tas nepiepildījās, jo, tīri neticamā kārtā, vietējā jaunatnes pulciņā dziesmu gars jau bija kļuvis tik svešs, ka dziedāšana savā korī jauniešiem likās nepievilcīga, apgrūtinoša un nevajadzīga.

Beidzot arī kopkoŗa uzstāšanās sāka radīt tik lielas grūtības, ka pēdējos gados pat Latvijas neatkarības svētkos jāiztiek bez krāšņajām koŗa dziesmām.

Uz Toronto dziesmu svētkiem gatavojas braukt gandrīz vai vienīgi Sv. Jāņa draudzes koŗa jaunākā puse (ap 15 dziedātāju). Vecākie ļaudis, izrādās, jau tik tālu paguruši un tik rūpju un raižu nomākti, ka tos vairs nevaldzina un nevilina ne dziesmu svētku prieki, ne iespēja satikties ar seniem draugiem un paziņām. Nav arī nekādu norādījumu, ka dziesmu svētkiem gatavotos arī Filadelfijas latviešu vīru dubultkvartets, kas pagājušā pavasarī nosvinēja 10 gadu jubileju, bet pa vasaru apklusis pavisam.

Tā nu redzams, ka Filadelfijā dziesmu gars gan nav vēl pavisam izzudis, bet ka tas būtu joprojām spirgts un sparīgs, to nu gan vairs nevar sacīt.

NOROBEŽOJAS NO MISTISKĀ „INFORMĀCIJAS BIĻETENA"

Čikagas latviešu biedrības un DV Čikagas apvienības valde paskaidro, ka minētām organizācijām nav nekāda sakara ar ķengu Informācijas biļetenu Nr. 2 „Latviešiem brīvajā pasaulē". Ne pie Čikagas latviešu biedrības, ne DV Čikagas apvienības nepastāv kāda „biedru kopa", kas uzdodas par Informācijas biļetena Nr. 2 izsūtītāju. Čikagas latviešu nama adrese biļetenā uzdota pilnīgi patvarīgi.

VISĀ PASAULĒ

Režisors Sigurds Plakans sācis iestudēt Drūmā joku lugu vienā cēlienā Blaumaņa varoņi kolchozā, ko rādīs Melburnas 1. ev. - lut. latviešu draudzes gadskārtējā sarīkojumā, 15. septembrī.

Sidnejas latviešu vīru koŗa 5 g. jubilejas koncertā 6 dziesmas diriģēs koŗa goda biedrs — Adelaides jauktā koŗa diriģents K. Svenne. Koncerts notiks 23. septembrī Sidnejas latviešu namā.

Māc. Alfrēds Gulbis no Venecuēlas devies atvaļinājumā uz Eiropu. Pēc īsas apstāšanās Ņujorkā, viņš izlidoja uz Vāciju; atgriezīsies septembrī.

Ulmas latviešu ev. - lut. draudze 30. jūlijā pulcējās vācu Sv. Lūkasa baznīcā, kur virsmācītājs E. Bāns vadīja dievkalpojumu ar sv. vakarēdienu un iesvētīja 17 g. v. Juri Rocenu. Baznīcēni bija ieradušies kuplākā skaitā nekā parasti. Vecos un invalidus kā vienmēr veda automašīnās bez maksas. Nākamais dievkalpojums turpat svētdien, 3. septembrī.

Ulmas pilsētas slimnīcā ar mazasinību miris 76 g. v. Fricis Michailovs, kas Latvijā dzīvojis Jelgavā, kur viņam bijis ādas veikals. Trimdā sava mūža pēdējos gadus aizgājējs pavadīja veco ļaužu mītnē Dornštatē, kur dzīvo arī viņa māsa. Mirēja laicīgās atliekas atdeva zemes klēpim Dornštates baznīcas kapsētā.

Volverhamptonā, Anglijā acis uz mūžu slēdzis virsn. vietn. Jānis Vība. Dzimis 1911. gadā 13. maijā, Cēsīs, nelaiķis visu laiku kopš ieceļošanas Anglijā 1947. g. vasarā dzīvoja Volverhamptonā, strādādams par zīda vērpēju plašajā Kortolda uzņēmumā. Aizgājējs bija DVF nodaļas biedrs kopš tās dibināšanas.

Herfordas slimnīcā, Anglijā, ar ļaundabīgu audzēju miris Latviešu mājas pastāvīgais iemītnieks Jānis Hochbergs. Dzimis 1897. gadā 14. augustā, Vecātē, kur viņa tēvs bija siernieks; savu bērnību aizgājējs pavadīja skaistā mūsu zemes stūrītī, kur Salaca iztek no Burtnieku ezera. Pirmizglītību ieguvis mājās, vēlāk beidzis V. Olava komercskolu Rīgā.

Latvijas tapšanas laikā Hochbergs kādu laiku bija Zemgales divīzijas štābā, vēlāk pārvietots uz Sapieru bataljonu.

Pēc atbrīvošanas cīņām, atstājot kaŗa dienestu, Hochbergs aiziet uz Kastrāni par pagasta darbvedi, kur strādā līdz 1944. g., kad jādodas bēgļu gaitās.

HANOVERAS DAUGAVAS VANAGU SALIDOJUMS

MAZS KONCERTS AR LIELU PROGRAMMU

Hanoveras nodaļas DV salidojums bija saistīts ar jaunas valdes vēlēšanām un pēc tam sekojošu mājas koncertu un daļas biedriem un ievestiem viesiem. Sarīkojumam, kas notika pilsētā, mākslinieku namā, varēja būt vairāk apmeklētāju.

Ziņojumu par nodaļas stāvokli un darbību sniedza R. Alberings.

Iepriekšējā gadā nodaļas darbība bijusi ļoti rosīga un DV organizācija kļuvusi par redzamu sabiedriskās dzīves faktoru. Ienākumi vairojušies un bijis iespējams piešķirt pabalstus lielākos apmēros nekā līdz šim. To sekmējuši vairāki labvēlīgi apstākļi. Kultūrālos pasākumus sekmējuši vairāki Hanoverā dzīvojošie mākslinieki, piedaloties visos sarīkojumos kā talcinieki. Organizācija spraudusi par mērķi vēl pavairot publiskos sarīkojumus, kā arī rīkot tautas dziesmu vakarus.

Ļoti svarīgs un nozīmīgs bijis informācijas darbs, ko veikusi informācijas daļas vadītāja Hildebrante, kuŗai nopelni vācu sabiedrības iepazīstināšanā ar mūsu kultūras sasniegumiem, un ieinteresēšanā materiālam atbalstam. Hildebrante dziedājusi dažādās Vācijas malās, starp citu, vācu skolotāju un Baltijas studentu sanāksmēs. Klausītāji lielāko tiesu bijuši vācieši, kuŗi ar interesi klausījušies latviešu dziesmās, un ar ziedojumiem atbalstījuši organizāciju.

Jaunā valdē ievēlēja Alberingu, Birzgali un Kadiķi, bet revīzijas komisijā Namnieku, Fersteri un Ancānu.

Koncerts, ko izpildīja brīvmāksliniece Hildebrante, bij. Nac. operas solists Kadiķis un pianiste Bīskape, bija domāts intimai sabiedrībai, bet izvērtās plašumā, jo mākslinieki neskopojās piedevām. Hildebrante sniedza arī latviešu komponistu jaundarbus.

DV HANOVERAS NODAĻAS VALDE UN REVĪZIJAS KOMISIJA

Pirmā rindā no kreisās valdes locekļi: R. Alberings, A. Birzgale un O. Kadiķis. Otrā rindā revīzijas komisijas loc.: E. Fersters, J. Namnieks, K. Ancāns.

VASARA LATVIJAS LAUKOS

Ekskursijā pa „Cīņas" slejām.

(jg) Okupantu laikraksts „Cīņa" lappusēm gaŗas slejas velti ražas novākšanas tempu kāpināšanai. Lietainā vasara tomēr šiem mudinājumiem strādā pretim, ierobežodama mašīnu darbināšanu, kamdēļ pļaušana tiek veikta galvenokārt ar „rokas kombaini" — vienroču izkapti. Kaut gan augusts jau otrā pusē, nopļauta vēl tikko puse ziemāju sējumu.

Interesanti, ka šogad panākta rudzu un kviešu statiņu cepurošana Kurzemē un Zemgalē, kāds paņēmiens senāk tur bija pilnīgi neparasts. Latviešu agronomi 20 gadus nopūlējās pārliecināt lauksaimniekus, ka cepurošanas paņēmiens neprasa vairāk darba, bet pasargā statiņos vārpas no izaugšanas lietainā laikā. Tagad krievu pātaga visus aizspriedumus lauzusi, un „Cīņas" š. g. 18. augusta numurā par to lasām:

„Autobuss traucās uz Liepāju. Kāds pasažieris, kas visu laiku cītīgi vēroja dabas ainavas, pēkšņi izsaucās:

— Cepures!

Kaimiņš instinktīvi paskatījās uz augšu, domādams, ka tīkliņā novietotām pasažieŗu galvas segām draud kādas briesmas.

— Ne jau tās. Skatieties pa logu.

Aiz tā — liels, glīti nokopts rudzu lauks. Statiņš pie statiņa — kaut vai kāp ārā no mašīnas un fotografē etīdei „Bagāta raža". Un tad ekspansīvais pasažieris paskaidroja, kas īsti viņu tā pārsteidzis.

— Esmu no šīs puses, bet tagad dzīvoju Vidzemē. Kad stāstīju tur, ka kurzemnieki neliek statiņiem cepures, man neviens neticēja. Un tagad — še tev nu, ja kāds tiešām sadomās pārbaudīt, izrādīsies, ka es meloju. Cepures pie Liepājas! Nekā nevaru saprast.

Viņš vēl ilgi brīnījās, un ne bez pamata: paaudžu paaudžu paņēmieni lauksaimniecībā nemaz tik viegli nav grozāmi. Katru vasaru Liepājas rajona vadītāji skaidroja kolchozu priekšsēdētājiem, brigadieriem, laukkopjiem, cik daudz graudu var saglabāt ar šo vienkāršo paņēmienu, bet nekas nemainījās — cepuru kā nebija, tā nebija.

— Pagājušajā rudenī saņēmām bargu mācību, — stāsta Suvorova kolchoza agronoms A. Brencis. — Ne mazums statiņu apgāzās, bet pēc pāris dienām tos piecelt nemaz vairs nevarēja — graudi jau bija sadīguši. Tāpēc šogad neviens ne vārda neiebilda pret cepurēm. Šorīt skatos — viens otrs, iedams gaŗām laukam, pabāž roku zem cepūres. Sauss! Bet naktī taču gāza kā no spaiņa!

Līdzīgus nostāstus var dzirdēt gan „Druvā", gan Ļeņina kolchozā, gan „Krotē", gan citās saimniecībās. Vecā nederīgā paraža pirmo reizi Liepājas rajona vēsturē lauzta.

Gandrīz visos kolchozos žēlojas par darba roku trūkumu. Tai pašā laikā tūkstošiem partijas funkcionāru, statistiķu un uzskaites darbinieku automobiļos un ar velosipēdiem braukā apkārt pa kolchoziem, mudinādami, draudēdami un atzīmēdami „grafikās". Tie neviens ražīgu darbu nestrādā. Tāpat mazums ierēdņu nav kolchozu birojos. Pēdējā laikā visiem šiem dīkdieņiem un birokratiem pievienojušies nepārredzami lektoru un izskaidrotāju kadri. „Cīņa" viņu skaitu vērtē desmitos tūkstošos, uzsvērdama šo „izskaidrošanu" par ļoti nepieciešamu:

„Plaši izvērsts partijas jaunās programmas un statūtu izskaidrošanas darbs. Uzņēmumos un celtniecības organizācijās, kolchozos un padomju saimniecībās, transporta organizācijās un iestādēs darba ļaudis lasa šos izcilos mūsu laikmeta dokumentus, tiek rīkotas pārrunas, tiek lasītas lekcijas un referāti. Padomju Savienības Komūnistiskās partijas programmas un statūtu projekta izskaidrošanā aktīvi piedalās desmitiem tūkstošu referentu un lektoru."

Neraugoties uz visu šo skaidrošanu un paradīzes solīšanu 1980. gadā, cilvēki grib dzīvot labi jau tagad. Tā kā izpelnamās algas šādu iespēju nepieļauj, tad jāķerās pie valsts apzagšanas. Ja uzņēmīgais zaglis ir labās attiecībās ar partijas organizācijām, tad viņš ne tikai iztiek bez soda, bet pat saņem paaugstinājumu dienestā. Lai par to runā pati „Cīņa":

Pie rūpniecības kombināta šūšanas cecha piebrauc kravas automašīna. Cecha strādnieki kopā ar sagādes vadītāju partijas biedru I. Majorovu rūpīgi skaita un krauj mašīnā peldbikses. Kad mašīna pilna, pieņēmējs I. Majorovs pēkšņi iesaucās:

— Vēl trūkst 100 gabalu.

— Netrūkst vis, — strādnieki nepiekrīt.

— Trūkst, — stūrgalvīgi apgalvo I. Majorovs.

— Nu tad pārskaitīsim vēlreiz, — ieteic strādnieki, bet I. Majorovs kategoriski atsakās otru reizi skaitīt. Viņš liek izsaukt šūšanas cecha vadītāju.

— Iedodiet viņam vēl 200 gabalu, un lai brauc! — vēlīgs ir šūšanas cecha vadītājs komjaunietis A. Cvetkovs.

Nebija tādas reizes, kad, nogādājot preces no ražošanas vietas līdz centrālajai bāzei, I. Majorovs nebūtu izspiedis virs normas zināmu daudzumu preču „kalimam". Dagdas rajona rūpniecības kombinātā šī metode, kā piesavināties valsts līdzekļus, bija ļoti izplatīta. Bija mēģinājums izdarīt lielu kombināciju ar diegiem: noliktavā viņš nodeva tos par 8,4 tūkstošiem rubļu, bet dokumentos ierakstīja 84 tūkstošus. Tas neizdevās. Tomēr daudz kas arī izdevās... Bet, kad vadzis bija pilns, tas lūza.

Šūšanas cecha vadītājs A. Cvetkovs atzina, ka viņam iztrūkst materiālo vērtību par vairāk nekā 16.000 rubļu vecajā naudā. Vainīgs te bija arī viņa pudeļu draugs I. Majorovs. Lielu iztrūkumu revīzija atklāja noliktavā. Izšķērdētāji un valsts līdzekļu piesavinātāji tika nosaukti vārdā — noliktavas pārzinis P. Rumjancevs, šūšanas cecha vadītājs A. Cvetkovs, sagādes vadītājs I. Majorovs un viņu dedzīgais aizstāvis — pats rūpniecības kombināta direktors, partijas rajona komitejas loceklis E. Audrjuhins. I. Majorovu nosēdināja uz apsūdzēto sola, viņam piesprieda vienu gadu ieslodzījuma, sodu nosacīti atlaižot. Bet ko darīt tālāk? Atstāt vecajā materiāli atbildīgajā darbā tā kā būtu kauns. Un tad radās spīdoša kombinācija: vainīgos apmainīt amatiem. P. Rumjancevu norīkoja par šūšanas cecha

(Nobeigums 8. lpp.)

LASĪTĀJU VĒSTULES

PALDIES SLIKŠĀNAM

J. Slikšāna raksti no Vašingtonas ir sevišķi labi. Es izlasu katru rindu un priecājos par ieskatu lielajā politikā. Tāda rakstīšana pārliecina, uzrāda plašas zināšanas un slavējamu stilu. Tas ir brīva cilvēka cienīgi un māca patstāvīgi domāt. Paldies! Lai Slikšāns raksta jo bieži.

Lasītājs, Bruklinā, N. Y.

KĀ PRELĀTS DOMĀ?

Prelāts V. Sterelēvičs rakstā par biskapu J. Rancānu izsakās: „Brutāli pielietotā vara piespieda jubilāru atstāt dzimto zemi..." Kas būtu, ja „brutālā vara" nebūtu gādājusi par biskapa došanos trimdā? Nebūtu jubilejas, jo nebūtu gavilnieka.

Tā jau kādreiz teica: mēs tikām piespiesti atstāt dzimteni. Tā vajadzēja teikt uzvarētājai varai, lai mums nepārmestu līdzi skriešanu sakautai varai. Tāda veida drebēšana jau labu laiku aiz kalniem, un varam teikt kā ir, un kā vajag: tas bija labi, ka nepalikām zem patiesi „brutālās varas". Jeb prelāts domā citādi?

Trimdinieks, Ņujorkā.

APSVEICAMS PASĀKUMS

Ņujorkas latvju tautības advokāts (Attorney at Counsellor at Law) Eižens Kerno, kas ievēlēts un izpilda Latviešu juristu biedrības valdes priekšsēža amatu, pēdējā laikā griezies pie kollēgām, kas vēl nesastāv par biedriem juristu organizācijā, aicinot tos sastāvēt L.J.B., jo latviešu juristi vienmēr bijuši aktīvi savas tautas liktena veidotāji un tādiem tiem jābūt arī trimdā.

Mag. iur. E. Lapiņš.

NEAIZMIRSĪSIM!

Lasot Dr. T. Sandera rakstu par izdotajiem kaŗavīriem, sirdī no jauna sāk asiņot kāda neaizdzījusi brūce. Katrs parāds ir jāatmaksā. Par kaut ko ir jādod kaut kas. Nebūsim citu asiņu alčeji, bet viens ir skaidrs, ka Zviedrijas toreizējās valdības necilvēcīgo rīcību zviedru tautas dēli varēs izpirkt tikai ar asins upuriem. Visa cita atmaksa ir par mazu. Tas, varbūt, skan pārāk stipri, sevišķi Amerikas kontinentā, kad arī mēs turam rokā biezu, jo biezu un ar krietnu sviesta kārtu apziestu maizes riecienu. Vai arī par to nebūs jāsamaksā? Būs!

Bij. kaŗavīrs, Toronto.

SAVIENOTĀS VALSTIS

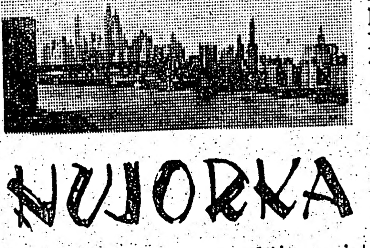

ŅUJORKA

Ir domāts pie Kolumbijas universitātes, Ņujorkā, nodibināt latviešu valodas katedru, ja būtu pietiekams klausītāju skaits. Iespējams, ka šādām studijām varētu rast arī stipendiju. Katra latviešu studenta goda lieta būtu pieteikties uz šo kursu.

ALA's stipendiāts Uldis Grava septembra sākumā pārcelsies uz Ņujorku, kur atradis darbu.

O. Kazlovskis, kas ASV dzīvo jau 38 gadus un tagad apmeties Leikvudā, Ņudžersijā, sakās izgudrojis „brīnummašīnu", kas darbojoties bez enerģijas zudumiem. Viņa izgudrojumu apskatījuši armijas inženieri, pagrozījuši galvas un aizbraukuši. O. Kazlovskis gatavs demonstrēt savu izgudrojumu interesentiem.

Inž. A. Homka pēc triju nedēļu pavadīšanas Ņujorkā pirmdien devās atpakaļ uz Frankfurti, Vācijā. A. Homka piedalījās katoļu studentu kongresā, kā arī bīskapa J. Rancāna godināšanā, bet pēdējā nedēļā apciemoja draugus Ņujorkā. Pēc viņa domām Ņujorka esot neparasta pilsēta, kur blakus sagruvušām mājām paceļoties debesskrāpji, kur valdot liels karstums, bet pilsēta kas tomēr pievelkot ikvienu apmeklētāju.

Amerikas latviešu katoļu apvienības prezidents prāvests N. Trepša septembra beigās domā pārcelties uz Ņujorku, kur uzņemsies Ņujorkas latviešu katoļu draudzes aprūpi. Dekāna D. Mūrnieka veselības stāvoklis nav sevišķi labs, kas arī iespaidojis N. Trepšas pārcelšanās nodomus. Līdz ar to arī uz Ņujorku pārnāks latviešu katoļu laikraksts Dzimtenes Balss, kas līdz šim iznāca Čikagā.

Š. g. 26. augustā notiks inž. Juŗa Patričeka (Talavus) un Ritas Rozenbergas (Daugaviete) laulības. Jaunais pāris pārcelsies dzīvot Bostonā.

Spēcīgais Maršala šacha klubs noorganizējis īpašas sacīkstes tā biedru - šacha meistaru starpā. Pavisam piedalās 7 meistari un jau izcīnītas 5 kārtas, pie kam Edmars Mednis guvis 4 uzvaras un tieši pret Riveru, Pilniku, Kaufmani un Bernstīnu, pie kam viņam neveicās tikai pret Bisgvairu. Vēl jāspēlē divas kārtas pret Liviju un Kollinsu.

Māc. R. Zariņš nokristījis Kārkliņu Oļģerta un Vijas, dzim Lejnieks, meitiņu Ievu Luīzi, no Mineapoles. Jaunā ģimene braukusi 1400 jūdzes uz Ņujorku pie kundzes vecākiem uz kristībām.

Iesvētes mācības sākums sestdien, 9. septembrī, pl. 10, draudzes namā, Bruklinā. Konfirmandus lūdz pieteikties pie mācītājiem laikus.

Svētdienas skolas atjaunos savu darbību, sākot ar sestdienu, 9. septembrī. Pieteiciet bērnus no jauna.

PRIEDAINE, N. J.

„Vermlandiešu" brīvdabas uzvedumu sestdien noskatījās ap 1000 apmeklētāju. Tā bija vilšanās rīkotājiem, jo bija cerēts sagaidīt vairāk viesu. Pag. gadā „Skroderdienas Silmačos" apmeklēja pavisam ap 4000 skatītāju, divās izrādēs.

Liekas, šogad vainīga bija cittautiešu lugas izvēle, tāpat rīkotāju nesaprašanās ar diriģentu Br. Skulti, kas meta nepatīkamu ēnu uz visu sarīkojumu.

ČIKAGA

Latviešu gadskārtējie bērnu svētki notiks š. g. 27. augustā, Miller Meadows Grove plašajā laukumā, kas atrodas Meivūdā Pirmās un Rūzvelta ielas krustojuma dienvidritu stūrī. Sākums pl. 11 dienā. Svētkus ievadīs dalībnieku gājiens ar Latvijas karodziņiem, būs svētbrīdis, uzrunas, Čikagas latviešu bērnu sveiciens bērniem Latvijā. Darbosies dažādas novietnes, kurās ikviens dalībnieks varēs parādīt savas zināšanas, prasmi, atjautību un veiklību. Par piedalīšanos novietnēs dalībnieki saņems prēmiju zīmes, kas reālizējamas, iemainot tās pret saldumiem un rotaļlietām. Bērni aicināti gatavoties nodarbībām novietnēs, paturot prātā, ka darbosies tautas dziesmu novietne, zēniem paredzēta gatavoto pūķu sacensība, bet meitenēm kūku cepšanas sacensība. Tuvākā informācija par šīm sacensībām pie novietņu pārziņa Richarda Spuŗa, 1751 N. Troy, Chicago 47, Ill., tel. BR 8-0278. Notiks sporta sacensības un spēles, sagaidāmi arī citi prieki un pārsteigumi. Darbosies ēdienu un dzērienu bufete. Bērnu svētkus, tāpat kā iepriekšējos gados, rīko Čikagas latviešu skola sadarbībā ar Čikagas latviešu draudzēm un organizācijām. Bērnu svētku atlikums par labu skolas un vasaras nometnes vajadzībām. Visi laipni aicināti.

DV Čikagas apvienības rīkotā izbraukumā uz Illinojas štata parka ezermalu š. g. 13. augustā, piedalījās aptuveni 100 personu. Jo sevišķs prieks bija redzēt prāvo jauniešu skaitu.

Apvienības biedrs, daiļamatnieks Imants Kārkliņš izlozei ziedoja svečturi, kuŗu laimēja Kārlis Vītols. Par izsalkušiem un izslāpušiem rūpējās vanadzes. Cik zināms, tika apēsta pēdējā desiņa un kāpostu kripatiņa...

Par izbraukuma labo izdošanos priecājās rīkotāji un dalībnieki.

LINKOLNA NEBR.

Linkolnā nodibinājies latviešu mednieku un makšķernieku klubs. Tā valdes sastāvs ir sekojošs: Juris Vairogs, priekšsēdis, Julijāns Soboļevskis — priekšsēža vietnieks, Arvīds Circenis — sekretārs un kasieris. Mednieku sekciju vada Reinhards Kugrēns, bet makšķernieku — Artūrs Paeglis. Pilnsapulcē nolēma pagaidām nekādu īpašumu neiegādāties (ne rentējot, nedz arī pērkot), bet izvērst aktivitāti ar izbraukumiem. Tā pirmais šāda veida izbraukums notiks š. g. 26. augustā, plkst. 2:00 no rīta, uz Harlan County rezervuāru, kas atrodas pie Almas pilsētiņas, apm. 180 jūdžu tālumā no Linkolnas. Pieteikšanās pie Makšķernieku sekcijas vad. Artūra Paegles, 1025 E. ielā, tālrunis GR 7-2379. Klubā var pieteikties jauni biedri, samaksājot $3.00 biedru naudas gadā.

ASV BAZNĪCĀS

Ņujorkas ev. - lut. draudzē svētdien, 27. augustā, pl. 11.15, Betlemes baznīcā — māc. R. Zariņš; pl. 11 draudzes lauku īpašumā — māc. O. Gulbis.

Svētdien, 3. septembrī, Betlemes baznīcā dievkalpojuma nebūs; pl. 11 draudzes lauku īpašumā nometnes noslēguma dievkalpojums — māc. R. Zariņš; pl. 2 Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā — māc. O. Gulbis.

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzei, 5015 W. Ferdinad St., svētdien, 27. augustā, pl. 10 rītā dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. A. Rautenšilds.

Sākot ar septembri dievkalpojumi sāksies plkst. 11 rītā.

Aurorā (Ill.) dievkalpojums un svētdienas skola pl. 3 p.p. 420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā. Māc. A. Rautenšilds.

VALENTINE HERMANE

ĒNU ROBEŽĀS

STĀSTS

3. turpinājums

Jau no tālienes Ausma redzēja Ignata stāvu un, piebraucot tuvāk, vēl nebija paguvusi nolēkt no divriteņa, kad vecais draugs jau mudināja pasteigties:

„Skrien nu, mazais, — atstāj šo daiktu manās rokās, gan es kur pieslieśu..."

„Ignāt, — kur aizgāja mūsējie?" Ignāta prāts nenesās uz valodām, taču Ausmai nevarēja neatbildēt, kaut arī pats lāga nezināja, ko īsti teikt.

„A, kā tu zini, ka mūsējie?" gan sirmais vīrs mēģināja atsmaidīt, tak šoreiz smaids padevās skumjš, — kā var smaidīt, ja prāts nesās uz drūmām domām? Labi vien bija, ka meitene vairs nejautāja, bet iesteidzās telpās, tāpat jau arī viņa pati zināja, vai nojauta tikpat daudz, kā viņš pats. Ausmu viņš pazina jau labu laiciņu, bieži vien neticīgi pagrozījis galvu, kur tādam sīkam skuķēnam bija sīksta izturība! Nebūtu pats pieredzējis un piedzīvojis, — neticētu, bet tā nu reiz bija. Cik sen atpakaļ, kad vācieši nupat tik bija ienākuši, meži pilni krieveļiem, kur pat vācu karavīri ne labprāt līda, bet latviešu puikas gāja, un, ne tikai viņi vien... Tikai tagad nebija laika to visu atcerēties, pārdomāt. Pieslējis Ausmas divriteni pie sētas, Ignāts lēniem soļiem ienāca gaitenī, brīdi pastāvēja pie atvērtām durvīm. Ausma sēdēja nomales stūrī, pie loga. Viņas galds bija apkrauts izraibinātām papīra lapām, brīdi viņa ieskatījās vienā, tad citā papīra lapā, padomāja, pakratīja galvu, un meklēja atkal.

„Vai tad nu tik grūti būs?..." ieskanējās Ignāta lēnīgā valoda. „Tak jau negribēsi ierādīt mūsu jaunkundzei, ka bez viņas mēs tīri vai nekur nederēsim! Runāt jau tu runā tīri veicīgi, rakstījusi arī esi diezgan, sāc tik no viena gala, un nebūs liela nelaime, ja kādā „..." vietā ierakstīsies „d..., gan jau šie tur, komandantūrā, saburtos. Tak jau tā j ga ir galvenais..." Likās, ka Ignata vārdi tiešām palīdzēja izšķirties. Viņam arī bija taisnība, jo svarīgākais bija saturs, tikai šoreiz ziņojums nebija par sarkano bandītu posta darbiem kādā pagastnamā, vai vientuļā lauku saimniecībā, kas tika rakstīti vai ik dienu, bet gan atsevišķas krievu vienības virzīšanos Latvijas pierobežas joslā. Līdzšinējie novērojumi rādīja, ka mērķis bija pāriet Latvijas robežu, tikai nebija zināms, kur, kāds bija viņu uzdevums? Ziediņa rotas uzdevums bija novērot šo vienību, pārējās rotas un palīgpolicijas grupas bija trauksmes stāvoklī, lai vajadzības gadījumā...

„Tātad, mūsējie gan, Ignāt. Mūsējie aizgāja un mūsējie arī gaida, bet ko dara kungi?" Ignats neatbildēja, un Ausma arī negaidīja atbildi. Viņa nu bija ielikusi papīru rakstāmmašīnā un ilgāk nekavējās. Ritmiskie burtu piesitieni norādīja, ka darbs veicas. Viņa nedzirdēja durvju atvēršanos, neredzēja priekšnieka ienākšanu, nedz arī tā tuvošanos. Sparīgi pielikusi pēdējo punktu, Ausma cēlās un gandrīz saskrējās ar majoru Ābeli.

Ignāts valdīja smaidu, kas lauztin lauzās smieklos. Kas būtu noticis, ja priekšnieks nebūtu atkāpies pussoli iesāņus? Meitēns jau nekad nestaigāja lēniem, mierīgiem soļiem, — Ignāts atzina par prātīgāku pazust, jo nevarēja jau paredzēt, kā šo saskriešanos uzņems jaunais priekšnieks. Gan viņš likās lāga vīrs, taču drošs paliek drošs . . .

„Tad ta draugs skaitās!" Ignāta atgriešanos sagaidīja Ausmas pārmetums. „Nevarēji ieklepoties, vai ko citu? . . . Un tad vēl pats laižas ap stūri . . ." Bet viss labi vien beidzās. Līdz darba laika sākumam vēl bija atlicis diezgan laika, lai abi pārrunātu savus iespaidus, salīdzinātu iepriekšējo un tagadējo priekšnieku. Kaut kā vajadzēja aizpildīt brīvo laika sprīdi, lai nebūtu jādomā par to, kas abiem bija iegūlies krūtīs: „Kā veicās Ziediņa rotai?"

Majora Ābeles iebraukšanu nesagaidīja draudzīgi labvēlīga atmosfaira. Vietējie iedzīvotāji neuzticējās svešiniekiem un jo sevišķi „pilsētniekiem". Ko tādi varēja zināt no viņu dzīves un vajadzībām? Vai kapteinis Fredriksons nebija parādījis un pierādījis skaidrāk par skaidru, par ko domāja rīdzinieki? Deguns uz šņabi tam bija, bet arī tikai uz šņabi un skuķiem, ne jau ko citu. Vai majors Ābele varēja būt labāks? Taču arī tas nākot no Rīgas . . . Tā bija domājuši un runājuši ļaudis un ne jau bez iemesla.

Majors Ābele izlikās neredzam ne vēsumu, nedz arī liekulīgu pielabināšanos no kapt. Fredriksona bijušiem draugiem. Jau pirmajā dienā viņš izbraukāja visus atbalsta punktus, iepazinās ar darbiniekiem, ievēroja būšanas un nebūšanas. Nākošās dienās sekoja rīkojumi, pavēles, sijāšana, pārcelšana. Šķita, ka vienā laikā priekšnieks bija vairākās vietās, zināja visu, kas bija jāzina (un dažu ieskatā arī to, kas nebūtu jāzina).

Birojā šodien valdīja klusums un nopietnība. Atbalsta punktu ziņojumi pienāca regulāri, bet gaidītās vēstis no Ziediņa nepienāca. Īsi pirms pusdienu laika ieradās Zelma. Tikko aiz viņas aizvērās durvis, kad tās atkal tika atgrūstas vaļā un jau nākošā mirklī viņa tuvojās Ausmas galdam. Pat nepaskatoties, Ausma zināja, ka iemesls ir viņas tulkojums. Zelmas lūpās veidojās šķietami draudzīgs smaids, bet tas nesaskaņēja ar tumšā skata zibšņiem, nedz arī ar vārdiem:

„Ak, pasaulīt! . . . Cik reizes neesmu teikusi, ka arvien ir jāsaka . . ." tālāk Zelma netika. Viņai pretī vērās tumšas, spītīgas dzirkstis, viņas vārdus pārtrauca paklusi, bet asi un noteikti:

„Tiešām gan, arvien ir jāsaka labdien. Vispirms labdien, vai nē? Un tad- — Droši vien atradāt kļūdas un ja tā, tad . . ."

„Jūs . . . jūs . . . raksta kā pirmziemniece, bet tarkšķ kā vējadzirnavas! Es gribēju jūs pamācīt, lai citreiz tādas muļķīgas kļūdas neielaistu, bet . . ." Zelma meklēja vārdus. Noskaitusies viņa bija ne pa jokam, bet jo lielākas kļuva dusmas, jo vēsāk un mierīgāk viņas skata zibšņus atvairīja Ausma. Šī vairs nebija vakardiena, uzbrukums nebija nācis negaidīts. Zelmas vārdi skāra tikai dzirdi, pārslīdēja pāri un pēdu nepalika, toties Ausmai nu bija izdevība pateikt arī savu sakāmo:

„Citreiz? Vai jūs vienmēr domājat, ka jūsu darbi jāveic citiem? Un tikai tādēļ, lai jums būtu iemesls . . ." Ausmas mierīgie, bet skaidrie un noteiktie vārdi ietrauca jaunu karstuma vilni Zelmas vaigos. Visi pārējie bija apklusuši, tikai Irena mēģināja vērst Ausmas uzmanību uz durvju pusi, be viņas zīmes palika neievērotas.

„Manu darbu?! Es nedarītu manu darbu? . . ." Kaut ko tamlīdzīgu Zelma vēl nebija dzirdējusi un nu tas nāca no šīs, šīs lauku spindzeles. Viņa nedomāja par to, ka pati bija nākusi aizrādīt, pamācīt un pavipnāt, viņai nebūtu pat prātā ienācis tas, ka kādreiz pašas vārdi varētu tikt novirzīti viņas patmīlības virzienā un iedzelt daudz dziļāk, kā apzinīgi, vai neapzinīgi bija līdz šim mēģinājusi dzelt citiem.

„Laikam jau tā iznāk gan. Padomājiet vien," Ausma šķirstīja ienesto ziņojuma norakstu, pat pasmaidot par tintes izraibinātiem teikumiem, kuŗi norādīja kļūdu bagātību. „Ja jūs pati būtu bijusi šeit tad, kad vajadzēja tulkot, varbūt tas atkristu vai sas šīs nepatikšanas, vai nē?" Pašai nezinot, kādēļ Ausma pēkšņi izjuta it kā nožēlu pret šo „pretinieci" un pēdējie vārdi vairs neskanēja kā dzēlieni, bet drīzāk izlīdzināšanas mēģinājums. Zelmai bija dota izvēle, atkāpties, vai turpināt vārdu ciņu. Viņa izvēlējās pēdējo.

„Vai jūs dodat man padomus? Aizrādat?" —

„Padomus? Un jums?" nevainīgā balsī atjautāja Ausma. „Vai tad kāds varētu zināt vairāk par jums? . . . Un aizrādījumus dot arī nav manos pienākumos, tikai viens gan būtu jāsaprot . . ."

„Jā? Kas?" — Zelma lepni atmeta galvu.

„Tieši tas, — pienākums." Jo vairāk Zelmas vārdi bija pieņēmušies skaļumā, jo klusāk atskanēja Ausmas. „Tikai tad, kad izpildīts savs pienākums, varētu pārmest citiem . . . un varbūt arī tad pārmetumiem nevajadzētu nākt."

Zelmai vairs nebija ko teikt. Likās, ka šai telpā viņai sāka trūkt gaisa. Vaigos dega aizvainojuma un dusmu sārtums. Vārdu bija daudz bet tie visi it kā iestrēga kaklā, nenākot ārā. Veikli apgriezusies uz smailā papēža, viņa izsteidzās ārā. Tikai Irena bija redzējusi Arnī Ieviņu stāvot gaitenī. Brīdi likās, ka viņš nāks iekšā, un tad nepatīkamā situācija būtu bijusi visiem, bet sekretārs bija atradis par labāko ļaut šai lietai nokārtoties pašai par sevi. Jau tā gaiss ir bijis pārāk smags, nu tas sāka vēdināties. Tā nolēmis, viņš atkāpās savā darbistabā. Abu meiteņu īso, bet aso vārdu pārmaiņu nobeidza garais Benedikts:

(Turpinājums sekos)

KĀ STUDENTI JELGAVĀ NERROJA SARKANOS

Epizods no viņiem trakiem laikiem.

Jelgavā studējošie nākošie agronomi 1940. gadā centās izrādīt nepatiku toreizējiem Padomju Savienības iebrucējiem Latvijā.

Visai populāra lieta bija sarkano karogu noraušana. To parasti izdarīja tā, ka daži studenti gāja apruņāties ar patruļējošiem miličiem, un pa to laiku citi norāva karogus no čekas, no milicijas un citām boļševiku iestādēm.

Kādu vakaru atkal, pēc jautras uzdzīves, nolēmām „noraziet" Padomju banku, kurai bija sevišķi liels un, likās, arī gardeens karogs. Lai varētu bez sagraušanas darbu veikt, sadabūjām tukšu superfosfāta maisu, kur paslēpt karogu, kamēr to nogādājām attiecīgā vietā sadedzināšanai.

Bijām pieci. Kad divi bija aizgājuši paamizēties ar milīčiem, mums, trim, bija uzdevums iegūt laupījumu.

Viens uzkāpa pa ugunsdzēsēju kāpnēm augšā, otrs apakšā stāvēja ar maisu un trešais pārgāja ielas otrā pusē, būdams sardzē, ja kāds tuvotos.

Kad bijām darbu paveikuši un dārgais karogs jau atradās maisā, pēkšņi izcēlās trauksme, un čekisti drāzās no visām pusēm. Es ar maisu laidos pa sānu ielām un, mainot virzienus, sasniedzu beidzot mājvietu, kur tūdaļ maisu iebāzu krāsnī un, uzlējis kādu litru petroleja, pielaidu uguni.

Kad pārējie neieradās arī pēc pusstundas, biju, tiešām, nobažījies, vai viņi nav kaut kur iekrituši, bet tos meklēt neuzdrošinājos, jo bija norunāts, ja kāds iekrīt, tad jārīkojas pilnīgi uz savu roku, lai nenodotu citus. Izģērbos, vēl pārbaudīju krāsni, vai viss sadedzis, un lidu gultā.

Pēc divām stundām ieradās arī pārējie draugi, kas tepat dzīvoja, bet kopā ar čekistiem. Viens no tiem piegāja pie manas gultas un kliedza, lai ceļoties augšā. Izlikos, ka biju gulējis, un acis berzēdams un žāvādamies, lēnām piecēlos sēdus, prasīdams, kas te īsti notiek.

Čekists pierāva mani kājās un kliedza:

„Kur jūs šovakar bijāt?"

Likos neko nesaprotam un bez uztraukuma atbildēju:

„Nekur, visu vakaru biju mājās un mācījos."

Tad izsauca dzīvokļa saimnieci, kuŗa saprazdama notiekošo, apstiprināja, ka es bijis visu vakaru mājās.

Čekisti kaut ko klusām sarunājās, tad pavēlēja man saģērbties, un līdz ar pārējiem draugiem sasēdināja „melnajā Bertā" un aizveda nopratināšanai Pasta un Lielās ielas stūrī.

Tur katru novietoja atsevišķā istabā un atsevišķi izjautāja. Mani pratināja kāds žīds, kuŗš tā runāja latviski, un … gan mēģināju atbildēt ar jokiem, ne smējās, ne arī saskaitās. Viņa sejas vaibsti likās nekad nemaināmies. Saņēmos … centos neizrādīt uztraukumu. Kad jau desmitkārt biju izjautāts, kur es vakar bijis, un vienmēr atbildēju, ka mājās, čekists nolika man priekšā zīmi, lai to parakstot.

Tur bija rakstīts, ka es esot buržujs līdzgaitnieks, un ar parakstu apliecinot, ka nīstot padomju iekārtu.

To izlasījis, pateicu, ka parakstīt nevaru, jo nejūtos, ka būtu bijis buržujs, un arī neredzu iemesls ienīst padomju varu.

„Jūs esat neliets, jūs melojat," čekists kļuva dusmīgs un pirmo reizi tam sejā pazibēja draudīgi vaibsti.

Tad sienā atvērās mazs lodziņš un kāda balss ziņoja čekam: „Lūdzu mierīgi, neuztraucaties."

Čekists tūdaļ atkal ieņēma mierīgu pozu, un kokainais, ledus aukstais skats vērās atkal manī. Šoreiz tas … drusku nodrebēt, taču centos neizrādīt bailes, sagaidot, līdz visam beigas. Vēl pāris reizes čekists nolika kādas lapas priekšā, … parakstīt, bet es atteicos. Arī šajās lapās bija jautājumi, kas liek ar parakstu pašam sevi apsūdzēt. Čekists paskatījās, ar varenu žestu no kabatas izvilkta, zelta pulksteni, un izgāja. Atgriezies, viņš lika man sekot. Iegājām lielā zālē, kur pie galda jau sēdēja pārējie mani draugi. Tur bija laimējies veikli izlavīties no iekļūšanas … Priecīgi čalodami, visi devāmies mājās.

Tāda bija mana iepazīšanās ar baigo iestādi Jelgavā.

M. Krone - Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

SĒNES

Sēnēm ir nevisai augsta barības vērtība, bet tās, ar savu īpatnējo garšu, ir sagatavojamas daudz un dažādos veidos, gan sagatavojot kopā ar gaļu, virās, mērcēs, sacepumos — ar rīsiem, kartupeļiem u.t.t.

Sēnes ienes ēdienu kartē lielu pārmaiņu. Pilsētniekiem šeit dabūjami tikai šampiņoni svaigā veidā, bet var dabūt arī importētas baravikas, žāvētā un konservētā veidā, tāpat konservētas gailenes. Tiem, kam pieejami meži, radīsies iespēja arī pasēņot, ieliekot kurvītī pa sviestenei, gailenei, bērzlapei un brūngani cietās baravicinas. Garšīgākās un iecienītākās sēnes ir baravikas, šampiņoni, bērzlapes, rudmieses, ķerveļi u. c.

Sēnes labi nomazgā un izgriež mīkstākās vietas. Šampiņonus un baravikas nomazgā vieglā etiķa ūdenī, lai tās paturētu dabīgo krāsu. Tad bez iepriekšējas apvārīšanas sagriež un sautē sviestā un krējuma mērcē. Visgrūtāk tīrāmi ķerveļi, jo ir stipri smilšaini, tādēļ jānoskalo, iepriekš jānokarsē un ūdens jānolej. Sēņu šķirnes ir vāramas katra atsevišķi. Vislabāk sēnes garšo, ja tās gatavo svaigas. Jāsargās lietot bojātas un tārpainas un arī sasalušas sēnes, jo var rasties traucējumi gremošanas organos.

Sēnes satur daudz slāpekļa vielu, kādēļ sēņu lietošana ieteicama.

SĒŅU VIRA I

Sēņu viru pagatavo līdzīgi sēņu mērcei, tikai, lai būtu vira, pielej vājāku buljonu un ieliek sālsūdenī novārītus kartupeļus.

SĒŅU VIRA II

Sēnes smalki sakapā vai sagriež, izsautē ar sviestu vai speķi un sīpoliem. Tad pielej ūdeni, tāpat pieliek sāli, iegriež kartupeļus un vāra mīkstus, pietumē, un pielej pienu.

SĒŅU MĒRCE

Sēņu mērces sagatavošanai noderīgas svaigas, kā arī žāvētas sēnes. Žāvētas sēnes dienu iepriekš iemērc un tai pašā ūdenī vāra līdz 20 minūtes, pievienojot sāli. Tad ūdeni nolej un sēnes smalki sakapā. Uz pannas uzliek sviestu, sakarsē, pievieno miltus un sasautē, maisot pievieno karstu ūdeni, pieliek sakapātās sēnes un skābu krējumu. Mērcei pieliek piparus un sāli pēc garšas. Šādu sēņu mērci var pasniegt pie zoss, pīles vai vistas cepešiem.

CEPTAS SĒNES

Sakuļ olas, pielej pienu, pieliek novārītas sakapātas, sviestā sacepts sēnes, novārītus kartupeļus, sakapātus sīpolus un viras zaļumus, izmaisa, liek sagatavotā formā, pārkaisa rīvmaizi, pārliek sviesta piciņas un cep 20 minūtes vidēji karstā krāsnī.

CEPTAS SĒNES II

Sēnes sakapā kopā ar sagrieztu speķi, sīpoliem, puraviem un apcep. Salie formā ar pārējiem kartupeļiem un pārlej ar sakultām olām, pienu un miltiem. Cep vidējā karstumā. Galdā pasniedz ar skāba krējuma mērci.

AR SĒNĒM PILDĪTI KARTUPEĻI

Vairākus lielākus kartupeļus nomizo, šķērsām pārgriež, izņem vidu un tukšo dobumi pilda ar izvārītām, sasmalcinātām sēnēm. Piepildītos kartupeļus ieliek ciešī nosmērētā katliņā, pielej mazliet buljona, sviestu, uzliek vāku un vāra, līdz kartupeļi mīksti. Tad pieliek skābu krējumu vai arī tomātu biezeni, … ni un apcep …

KUR PALICIS OZOLIŅŠ?

Mūsu laikraksta pagājušā numurā tautietis J. L. no Hamiltonas žēlojas, ka es vairākus mēnešus neesmu pieskāries savai rakstāmmašīnai. Ar šādu izdarīšanos es esot astājis visu lielo latviešu organizēto un neorganizēto mednieku un makšķernieku saimi pilnīgā tumsā par notikumiem slapjos ūdeņos un smaržīgos mežos.

Varbūt, ka man būtu jātaisnojas un jāatrod kāds ticams iemesls, kādēļ neesmu rakstījis un gaišā dienas laikā pievīlis Brīvās dabas cienītājus. Man nav bijis nolūka pamest rakstīšanu. Tāpat man nav bijis nolūka aiziet pensijā, jo, kā jūs paši ziniet — vecīši, kas jau pensiju gados, taču ir viscītīgākie avīžu redakciju apgrūtinātāji ar saviem gara bērniem.

Varbūt, ka draugu J. L. Hamiltonā apmierinās paskaidrojums, ka aizvadītajos mēnešos biju aizdevis savu rakstāmmašīnu savam labam draugam, mūsu avīzes spiegu stāstu autoram Aleksandram. Es nevarēju Aleksandram atteikt, jo šis noslēpumainais kungs, paklausot mūsu laikraksta aicinājumam, stājies pie jauna stāstījuma rakstīšanas. Tas saukšoties Neredzamā divīzija, un runa būšot par latviešu slepeno dienestu pagājušā pasaules kaŗa laikā. Ļoti iespējams, ka šajā stāstījumā būs nodaļa, kas sauksies: Kur palicis Ozoliņš? Aleksandrs domā, ka tā Ozoliņa lieta ir pavisam neskaidra un esot liels jautājums vai Ozoliņš aizgājis pēc paciņas Rīgas? Es personīgi domāju, kas gan Ozoliņu varēja sūtīt pēc tās Rīgas...

Iemērciet pirkstu ūdenī. Jūs tūliņ jutīsiet, ka ūdens ir par siltu. Foreles salīdušas dziļos atvaros. Tās īsti ķerties sāks tikai pēc mēneša vai pat vēlāk. Karpas makšķerēt taču neviens godīgs emigrants vairāk neatļausies. Tas viņu degradēs draugu acīs. Karpas žīdu tirgū ir arī lētākas un labākas. Galvenais: kuŗa namamāte vēl šodien atļautos likt uz pannas kādas karpas mirstīgās atliekas? Zivi, kuŗu paši neviens neēd, zivi, kuŗu kaimiņš neņem pretī, zivi, kam ar lielu likumu iet apkārt kā pašu, tā arī kaimiņu pusdižciltīgie kaķi!

Es savā laikā jau norādīju, ka zivis vislabāk ķeras vakar vai rītu, bet nekad šodien. Iekārtojiet arī jūs tā, ka makšķerējiet vai nu rītu vai vakar, bet nekad tieši šodien.

Vai man vēlreiz atkārtot, ka nav nekādas nozīmes dzīties simtām jūdžu tālu uz izslavētām vietām un pārbraukt mājās bešā. Izpētiet labi tās vietas, kuŗu tuvumā uzcelts jūsu vasaras vigvams. Pirms pāris dienām es personīgi ar savu dēlēnu nobraucu savas 100 jūdzes uz ziemeļiem no Simko ezera un atbraucām mājā bešā. Nākamajā dienā ielaidāmies ar laivu kādus 50 jardus no mūsu kotedžas, pašu Simko ezerā; pēc pusstundas navigācijas karšu pētīšanas, bijām noenkurojušies īstajā vietā. Kamēr es pētīju kartes un mēriju ūdens temperātūru un ezera dziļumu, puika jau bija paspējis izvilkt varenu melno basu. Pie tam ēsmai bija uzlikta gumijas slieka, jo īstās sliekas, dēla vārdiem runājot, kāds aizmāršīgs vecītis bija atstājis krastā.

Ēsmas izvēle, manuprāt, ir viena no svarīgākām makšķerēšanas fazēm. Dārgie vizuļi ir vairāk domāti makšķernieku, ne zivju piemānīšanai. Nekad nelietojiet āķi, kas tik liels, ka uz tā trīs vīri var pakarināt savas cepures. Tāpat nav ieteicams lietot pārāk lielu ēsmu. Liela zivs labāk ņems mazu, šiverīgu sliecīņu nekā lielu slieku, kas vecuma nespēka vai citu iemeslu dēļ domā, ka ūdenī nav atļauts palocīties un paspirināties. Bez šaubām, ir arī izņēmumi. It sevišķi, ja mēs gribētu ticēt tam vecītim, kas apgalvo, ka Georgian Bay ūdeņos līdakas un maskiji vislabāk ķeroties uz drusku apbruņinātām jaktsdesām.

Fredis: „Man vislabāk pikreles ķerās uz 'Molsonu'!" Kārlis: „Kāda ruņa, Mārtiņ! . . ."

Kā redzat, tad rakstāmmašīna tagad ir atkal manā rīcībā, jo Aleksandrs ne vien pabeidzis savu jauno spiegu stāstu, bet arī atradis laiku, nakts melnumu palīgā ņemot, sarakstīt grāmatu „Zilā aploksne", kas pēc pāris nedēļām būs dabūjama visās grāmatnīcās.

Par manu klusēšanu godīgi atvainojos ne vien J. L. kungam, bet arī visiem pārējiem manā kārtējā feļetona lasītājiem, jo es taču savā laikā diezgan publiski apsolījos, ka vēl šogad mēģināšu rūpēties lai Brīvā daba kalpo mūsu makšķernieku un mednieku garīgo apvāršņu paplašināšanai.

***

Un tagad pie lietas. Pats šogad vēl nekā prātīga neesmu izmakšķerējis. Izrādās, ka tādā pašā pakāpē ir diezgan daudzi vecīši, kas miegam domātā telpā virs gultas pie sienas pakāruši glīti ierāmētu papīra lapu, kam virsrakstā: „Diplomēts latviešu makšķernieks".

Mēs varētu vainot klimatiskos apstākļus, politisko saasprindzinājumu vai bērnus, kas makšķerēšanas izbraukumos uzvedas tik trokšņaini kā indiāņi televīzijas raidījumos.

Vienā otrā vietā tomēr ir vilkti pieklājīgi lomi. Māc. Arnolds Lūsis savā Notavasagas upē gandrīz ik dienas, tad, kad makšķerē nopietni, dabūjot pilnu varavīksnes foreļu atļauto normu. Te gan jāpiezīmē, ka ne tagad, tieši šajās dienās. Jums nemaz nevajaga ņemt līdz precīzijas termometru, lai zinātu, ka pašlaik arī šajā izslavētajā upē nekādas eiropejiskas makšķerēšanas nav.

***

Man gadījās iegriezties Vestfāļa, Bāliņa un Majora vadītā atpūtas vietā „Moonlight Villa." Balzama ezers ir jauks un droši vien tur kaut kur ir paslēpušās arī itin prāvas zivis. Sastapu tur arī daudzus makšķerniekus. Diena bija nemīlīga, un laikam tādēļ Kvēps, Rudzītis un vēl divi partneŗi nesēdēja laivā, bet koka paēnā lika galdā vienu karti pēc otras un šad tad pa starpām iejautājās: „Un ko šitas pa ziemu ēd?" vai „Šitaš kalps nav ar pliku roku ņemams!". Tikai Dr. Z. Altraka un un Dr. S. Užāne ar savām familijām bija izbraukājušas uz Četru jūdžu ezeru, kur var dabūt kā zivis, — tā indīgo ēfeju. Ko īsti šī drošsirdīgā makšķernieku ekspedīcija šajā izbraukumā noķēra, — nezinu. Lietum līstot, mēs ar prof. Burkevicu Villas virtuvē nogaršojām pašu saimnieku ķertos un žāvētos asarīšus. Žāvētavas plāni tagad ir man kabatā un, sākoties manam atvaļinājumam, esmu drošs, ka smaržīgās zivis mūsu kotedžai pievilinās vismaz vēl trīs vai četrus rakūnus. Divi jau mūs apciemo katru nakti un man grūti iestāstīt sievai, ka atkritumu tvertni nevis es, bet rakūni tumsā katru nakti apgāž.

***

Pirms viena gada izsludinājām mūsu makšķernieku dižsacensības, apsolot par labākiem lomiem sudraba biķerus. Man godīgi jāatzīstas, ka, piedzīvojumu trūkuma dēļ, sacensības nenoritēja tā, kā bijām iecerējuši. Atsaucās tomēr pāri par divdesmit lielu lomu īpašnieki. Daudziem trūka nepieciešamo liecinieku vai foto uzņēmumu. Es negribētu nekādā gadījumā apgalvot, ka mēs apšaubītu iesūtīto lomu patiesīgumu. Vaina manā pusē — nepilnīgos sacensību noteikumos.

Man jāziņo, ka O. Zvirgzdgrauda kausu par lielāko zivi Bakstera ezera ūdeņos ir izcīnījis J. Goba, jun. Ja mums līdz Dziesmu svētkiem izdosies dabūt kopā balvas ziedotāju, nelaimīgo makšķernieku un mūsu galma fotografu, tad drīzumā varēsim ziņot, kas un par kādu lomu ir izcīnījis pārējās trofejas. Pagaidām O. Zvirgzdgrauda sudraba biķeri es vācu kā mazu bērnu. Ņemu līdz mašīnā, slēpju bēniņos, jo bailes, ka kādi burlakas, man projām esot, to nepievāc. Māja gan apdrošināta, bet mūsu apdrošināšanas aģentūru seniors notārs Arnolds Bērziņš domā, ka kausam īpašu polīsi izņemt pagaidām nevajagot.

A. Pelēkais.

ARĪ TĀ ATGADĀS

ASV valdības aprindas uztraukušās par lielo virsnieku skaitu, kas katru gadu atstāj aktīvo dienestu. Pagājušā gadā šī virsnieku „pēdas piesišana" valstij izmaksājusi $6.000.000. Jaunie kadeti, kas mācās Vest Pointā un Annapolisā, līdz šim bija saistīti ar līgumu pēc izvešanas par virsniekiem palikt aktīvā dienestā vismaz 3 gadus. Bet izrādījās, ka ap 40% jauno virsnieku, ieguvuši izglītību uz valsts rēķina un 3-4 gadus nodienējuši, atstāj armiju un pāriet civīlā dienestā. Par zaudējumu, ko šāda rīcība sagādā valstij un armijai, it sevišķi pašreizējos nemierīgos laikos, tautas pārstāvji sašutuši un iesnieguši senātā likuma projektu, kas pieprasa jaunajiem virsniekiem obligātu 5 gadu dienestu.

☆

Ņujorkas štatā apsveŗ pacelt legālo alkohola lietošanas vecumu no 18 uz 21 gadu. Par to īpaši iestājas garīdzniecība. Kādā publiskā nobalsošanā astoņas balsis nodeva par, piecas pret šī likuma pieņemšanu.

☆

Ka kaķi, tāpat kā suņi spēj noiet daudz jūdžu, ja tie apņēmušies sekot īpašniekam tā aizbraukšanas gadījumā, ir zināms fakts, bet Dienvidafrikā kāds kaķis nupat parādījis pavisam lielu izturību. Tas nosoļojis no De Aaras pilsētiņas līdz Kimberlejai — 180 jūdzes, pie kam spējis atrast savus īpašniekus mājā, kurā tas nekad vēl nebija bijis. Kāds Kēptaunas universitātes profesors tagad mēģina izpētīt, vai kaķim piemīt gaišredzības spējas, jeb tā bijusi vienkārši laime.

☆

Anglijā sākušās „medības" pēc valsts dārglietām, kas pazudušas kopš 1216. gada. Toreizējais karalis Jānis ceļojumā pazaudējis divus kroņus, scepteri un dārgakmeņus, kad uzplūdi pārsteigušī karaliskos ceļotājus. Līdz šim meklētāju pūliņus atturējušas plūstošās smiltis, bet Notinghamas universitātes zinātnieki atraduši līdzekļus, kā šo likstu novērst. Divpadsmit jaunekļu jau devušies uz Norfolkas ziemeļu krastiem dārglietu „medībās".

☆

Augustā, Kalifornijā, miris dienvidu štatu čigānu karalis, kuŗam pavalstnieki sarīkojuši slavenas bēres. Milleram Viljamam, kurš valdīja čigānus pēdējos 7 gadus, piebēra abas rokas ar naudu un zārku apslacīja ar burgundieti, lai aiznāves ceļā neslāptu. Zārkā līdz ielika drēbes, bārdas nazi, zobu birsti un iemīļotās Bermudas īsās bikses. Pārējās drēbes ieliks kastē un iesviedīs „ātrā straumē"; ja tādu neatradīšot — sadedzināšot.

Čigānu karalis nekā nestrādā, jo to uztur viņa pavalstnieki, maksājot par viņa pūlēm valdīšanas darbos.

DĀMU FRIZIEŖSALONS V…
3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dov…
Tel. LE 6-9544, Toronto.

Dr. ROMAN PNEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un…
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās s…
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-762…
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. …

IMANTA P…
SERVICE A…
PĀRTIKAS P…
JAUNAIS SAR…

Sūtot pārtikas saiņus saviem piederīgajiem … uz okupēto Latviju vai arī Krieviju, varat paši … sūtījumu saturu no zemāk minētajām precēm p… kas. Mēs nosūtām kvalitatīvi labākās preces p… cenām. Pārliecinieties un salīdziniet.

Sastādot šādu individuālu saini, iesaiņojum… sainim līdz 5 kg — 1 kg; sainim līdz 10 kg — … līdz 15 kg — 1,5 kg; sainim līdz 20 kg (maksim… bruto svars) — 2 kg. Lūdzam to respektēt, jo p… mā mums jātaupa iesaiņojums vai preces sva…

Tālāk — individuālo saiņu priekšmetu va… nām jāpieskaita šādi izdevumi licencei, apdr… pārsūtīšanai (iesāktus 5 kg, rēķinot par pilnie… saini līdz 5 kg — $6.95 (uz Āzijas Krieviju $… — $8.95 ($9.95); 10—15 kg — $10.75 ($11.95)… $11.95 ($14.75).

Pārtikas saiņiem atļauts pievienot cigarete… arī atsevišķus darba rīkus (piem. stikla griež… ne citas t. s. rūpniecības preces (drānas, apav…

PĀRTIKAS PRODUKTI UN KOLONIĀ…
(krievu muitu ieskaitot).

Āboli, žāv., 1 kg	$1.45	Marmelāde, … 450/800 …
Aprikozes, žāv. 1 kg	1.10	Medus, bišu, …
Augļi, žāv., 1 kg	1.25	Milti kviešu, …
Auzu pārslas, 1 kg	0.50	Olu dzelt. pu…
Augu tauki (Palmin), 1 kg	0.90	Olīveļļa, 900/…
Bēkons, 1 kg	2.40	Ovomaltīns, …
Biskviti, 200 g n/250 g b	0.50	Paprika, 100 …
Biskviti, pildīti 370/420	0.85	Piena pulv. … 500/600 …
Buljona kubi, 50 g	0.25	Pipari, melni… 100 g …
Cepamais pulveris, 30 g	0.10	Piparkūkas, …
Citroneļļa, pud. 10/75	0.20	Plūmes, žāv. …
Cukurs, smalkais / graudu, 1 kg	0.50	Plūmes, žāv. … 1 kg …
Cūku tauki, pac., 1 kg	1.65	Raugs, saus…
Dateles, žāv. 170/200	0.45	Raugs, para…
Dūmdesa īstā, Salami, 1 kg	2.95	Rīsi, 1 kg …
Ēdamā eļļa, 1000/1300	1.60	Rieksti, daž. … 1 kg …
Kafija, malta vai pupiņās, 1 kg	3.95	Rozīnes, Ka… 340/390 …
Kafija bundžā (Maxwell) 454/620	2.15	Rozīnes, Ka…
Kafijas konc. Neskafē, 50/125	0.65	Safrāns, pu…
Kakao pac., 1 kg	3.95	Siers, kausē… 170/290 …
Kakao bundžā, 454/630	1.95	Siers „Mari…
Kakao bundžā, 225/300	1.20	Sinepju pu…
Kanēlis, standz. vai pulv., 100 g	0.25	Speķis, žāv…
Karameles (irisi) bundžā, 225/350	0.75	Stērķele, 1 …
Karameles (irisi), 454/650	1.35	Sviests, pac…
Karameles (luksa, pild. šok.) 454/750	1.95	Šķiņķis, spe… 3 kg …
Karbonāde, žāv. 1 kg	3.30	Šokolāde, …
Kardemons, graudos / malts, 100 g	0.85	Šokolāde, Holandes … riekstu) …
Konfektes bundžā, 340/450	0.95	Tēja, pac. … 100 g …
Krējuma pulv., 40%, 112/190	0.45	Tēja bund…
Krustnagliņas, 100 g	0.35	Vaniļas sta…
Košļ. gumija, 250 gab. 400 g	1.45	Vīģes, žāv. …
Lauru lapas, 100 g	0.15	Vīnogu cu… 250 g …
Makaroni, 1 kg	0.85	Vīrces, 10…
Mandeles, 1 kg	2.25	Zupas kon… daž. …
Mannā, 1 kg	0.45	Zivju eļļa…
Margarīns, vitaminizēts, 500 g	0.80	u.t.t., u.t.t. …

Atsevišķo preču svaros, ja nav īpašu … ir arī bruto svars. Tālāk tekstā pirmais sk… otrs — bruto, g = grami.

Pieprasiet mūsu katalogu!

Šeit minēsim tikai dažu saiņu piemēru… ieskaitītas):

C—9 — 9 kg smalkā vai graudu cukur… tu (svars pēc pasūtinātāja vēlēšanā… Svars 10 kg …

C—18 — 19 kg smalkā vai graudu c… miltu (svars pēc pasūtinātāja vēlēšan…

K—1 — 2,5 kg cukura, 2,5 kg rīsu, 2 … miltu. 10 kg bruto …

K—2 — 2 kg miltu, 2 kg rīsu, 2,5 kg c… tās dūmdesas, 10 kg bruto …

Z—9 — 9 kg žāvēta cūkas speķa, b… Bruto 10 kg …

„K—luxus" — 500 g pupiņu kafijas, 500 … kolādes, 1 kg ēd. eļļas, 1 kg cukura, … ra, 1 kg bēkona, 1 kg šķiņķa, 1 kg … 10 kg bruto …

„Īstenība" — 500 g pupiņu kafijas, 500 g… lādes, 200 g tējas, 1 kg konfekšu, … rozīņu, 300 g zemes riekstu, 5 kg b…

Mēs sūtām arī drānu komplektus u… mēteļiem, kleitām u.t.t. Mūsu rīcībā ir s… dumu, krāsu un kvalitāšu drānu. Pieprasi… tām veļu, lakatus, gatavus apģērbus, segas… letes piederumus, kažokus, medicīniskus… rīkus, pulksteņus, mūzikas instrumentus, … mus, medību bises, velosipēdu / motocikl… un „šļaukas", rokas un kājminamās šuj… u. t. t. Tuvākas ziņas par visu mūsu kat… latviešu un angļu valodā.

Nosūtām iepriekš minēto arī uz Poliju, V…

IMANTAS PĀRS…
Daugavas Vanagu sainīšu…
123 Huron St., TORONTO 2-B…

šu saimnieku ķertos un žāvētos asarīšus. Žāvētavas plāni tagad ir man kabatā un, sākoties manam atvaļinājumam, esmu drošs, ka smaržīgās zivis mūsu kotedžai pievilinās vismaz vēl trīs vai četrus rakūnus. Divi jau mūs apciemo katru nakti un man grūti iestāstīt sievai, ka atkritumu tvertni nevis es, bet rakūni tumsā katru nakti apgāž.

* * *

Pirms viena gada izsludinājām mūsu makšķernieku dižsacensības, apsolot par labākiem lomiem sudraba biķerus. Man godīgi jāatzīstas, ka, piedzīvojumu trūkuma dēļ, sacensības nenoritēja tā, kā bijām iecerējuši. Atsaucās tomēr pāri par divdesmit lielu lomu īpašnieki. Daudziem trūka nepieciešamo liecinieku vai foto uzņēmumu. Es negribētu nekādā gadījumā apgalvot, ka mēs apšaubītu iesūtīto lomu patiesīgumu. Vaina manā pusē — nepilnīgos sacensību noteikumos. Man jāziņo, ka O. Zvirgzdgrauda kausu par lielāko zivi Bakstera ezera ūdeņos ir izcīnījis J. Goba, jun. Ja mums līdz Dziesmu svētkiem izdosies dabūt kopā balvas ziedotāju, nelaimīgo makšķernieku un mūsu galma fotografu, tad drīzumā varēsim ziņot, kas un par kādu lomu ir izcīnījis pārējās trofejas. Pagaidām O. Zvirgzdgrauda sudraba biķeri es vācu kā mazu bērnu. Ņemu līdz mašīnā, slēpju bēniņos, jo bailes, ka kādi burlakas, man projām esot, to nepievāc. Māja gan apdrošināta, bet mūsu apdrošināšanas aģentūru seniors notārs Arnolds Bērziņš domā, ka kausam īpašu polisi izņemt pagaidām nevajagot.

A. Pelēkais.

ĀRITĀ ATGADĀS

ASV valdības aprindas uztraukušās par lielo virsnieku skaitu, kas katru gadu atstāj aktīvo dienestu. Pagājušā gadā šī virsnieku „pēdas piesišana" valstij izmaksājusi $6.000.000. Jaunie kadeti, kas mācās Vest Pointā un Annapolisā, līdz šim bija saistīti ar līgumu pēc izvešanas par virsniekiem palikt aktīvā dienestā vismaz 3 gadus. Bet izrādījās, ka ap 40% jauno virsnieku, ieguvuši izglītību uz valsts rēķina un 3-4 gadus nodienējuši, atstāj armiju un pāriet civilā dienestā. Par zaudējumu, ko šāda rīcība sagādā valstij un armijai, it sevišķi pašreizējos nemierīgos laikos, tautas pārstāvji sašutuši un iesnieguši senātā likuma projektu, kas pieprasa jaunajiem virsniekiem obligātu 5 gadu dienestu.

★

Ņujorkas štatā apsver pacelt legālo alkohola lietošanas vecumu no 18 uz 21 gadu. Par to īpaši iestājas garīdzniecība. Kādā publiskā nobalsošanā astoņas balsis nodeva par, piecas pret šī likuma pieņemšanu.

★

Ka kaķi, tāpat kā suņi spēj noiet daudz jūdžu, ja tie apņemušies sekot īpašniekam tā aizbraukšanas gadījumā, ir zināms fakts, bet Dienvidafrikā kāds kaķis nupat parādījis pavisam lielu izturību. Tas nosoļojis no De Aaras pilsētiņas līdz Kimberlejai — 180 jūdzes, pie kam spējis atrast savus īpašniekus mājā, kurā tas nekad vēl nebija bijis. Kāds Keptaunas universitātes profesors tagad mēģina izpētīt, vai kaķim piemīt gaišredzības spējas, jeb tā bijusi vienkārši laime.

★

Anglijā sākušās „medības" pēc valsts dārglietām, kas pazudušas kopš 1216. gada. Toreizējais karalis Jānis ceļojumā pazaudējis divus kroņus, scepteri un dārgakmeņus, kad uzplūdi pārsteiguši karaliskos ceļotājus. Līdz šim meklētāju pūliņus atturējušas plūstošās smiltis, bet Notinghamas universitātes zinātnieki atraduši līdzekļus, kā šo likstu novērst. Divpadsmit jaunekļu jau devušies uz Norfolkas ziemeļu krastiem dārglietu „medībās".

★

Augustā, Kalifornijā, miris dienvidu štatu čigānu karalis, kuram pavalstnieki sarīkojuši slavenas bēres. Milleram Viljamam, kurš valdīja čigānus pēdējos 7 gadus, piebēra abas rokas ar naudu un zārku apslacīja ar burgundieti, lai aizņāves ceļā neslāptu. Zārkā līdz ielika drēbes, bārdas nazi, zobu birsti un iemīļotās Bermudas īsās bikses. Pārējās drēbes ielika kastē un iesviedis „ātrā straumē"; ja tādu neatradīšot — sadedzināšot.

Čigānu karalis nekā nestrādā, jo to uztur viņa pavalstnieki, maksājot par viņa pūlēm valdīšanas darbos.

DĀMU FRIZIERSALONS VENTA'
3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),
Tel. LE 6-9544, Toronto.

Dr. ROMAN PNEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

IMANTA PARCEL SERVICE A/S
IMANTA
PĀRTIKAS PREČU JAUNAIS SARAKSTS

Sūtot pārtikas saiņus saviem piederīgajiem un draugiem uz okupēto Latviju vai arī Krieviju, varat paši kombinēt šo sūtījumu saturu no zemāk minētajām precēm pēc savas patikas. Mēs nosūtām kvalitātīvi labākas preces par zemākajām cenām. Pārliecinieties un salīdziniet.

Sastādot šādu individuālu saini, iesaiņojumam jārezervē: sainim līdz 5 kg — 1 kg; sainim līdz 10 kg — 1,5 kg; sainim līdz 15 kg — 1,5 kg; sainim līdz 20 kg (maksimālais atļautais bruto svars) — 2 kg. Lūdzam to respektēt, jo pretējā gadījumā mums jātaupa iesaiņojums vai preces svars.

Tālāk — individuālo saiņu priekšmetu vai produktu cenām jāpieskaita šādi izdevumi licencei, apdrošināšanai un pārsūtīšanai (iesāktus 5 kg, rēķinot par pilniem 5 kg): par saini līdz 5 kg — $6.95 (uz Āzijas Krieviju $7.95); 5—10 kg — $8.95 ($9.95); 10—15 kg — $10.75 ($11.95); 15—20 kg — $11.95 ($14.75).

Pārtikas saiņiem atļauts pievienot cigaretes un ziepes, kā arī atsevišķus darba rīkus (piem. stikla griežamo u. c.), bet ne citas t. s. rūpniecības preces (drānas, apavus u.t.t.).

PĀRTIKAS PRODUKTI UN KOLONIĀLPRECES
(krievu muitu ieskaitot).

Āboli, žāv., 1 kg	$1.45	Marmelāde, dažāda, 450/800	0.95
Aprikozes, žāv. 1 kg	1.10	Medus, bišu, 454/850	1.25
Augļi, žāv., 1 kg	1.25	Milti kviešu, baltie, 1 kg	0.45
Auzu pārslas, 1 kg	0.50	Olu dzelt. pulv., 500/650	3.15
Augu tauki (Palmin), 1 kg	0.90	Olīveļļa, 900/1200	2.90
Bēkons, 1 kg	2.40	Ovomaltīns, 227/350	1.20
Biskvīti, 200 g n/250 g b	0.50	Paprika, 100 g	0.35
Biskvīti, pildīti 370/420	0.85	Piena pulv. bundžā, 500/600	1.15
Buljona kubi, 50 g	0.25	Pipari, melnie vai baltie, 100 g	0.35
Cepamais pulveris, 30 g	0.10	Piparkūkas, 500 g	1.15
Citroneļļa, pud. 10/75	0.20	Plūmes, žāv. pac. 250/300	0.40
Cukurs, smalkais / graudu, 1 kg	0.50	Plūmes, žāv., vaļējas, 1 kg	1.15
Cūku tauki, pac., 1 kg	1.65	Raugs, sausais, 250/330	1.15
Dateles, žāv. 170/200	0.45	Raugs, parastais, 100 g	0.25
Dūmdesa īstā, Salami, 1 kg	2.95	Rīsi, 1 kg	0.60
Ēdamā eļļa, 1000/1300	1.60	Rieksti, daž. (lazdu u.c.) 1 kg	1.25
Kafija, malta vai pupiņās, 1 kg	3.95	Rozīnes, Kalif., pac., 340/390	0.50
Kafija bundžā (Maxwell) 454/620	2.15	Rozīnes, Kalif. vaļ. 1 kg	0.95
Kafijas konc. Neskafé, 50/125	0.65	Safrāns, pud. 5 g /100	1.45
Kakao pac., 1 kg	3.95	Siers, kausēts, 6 daž., 170/290	0.55
Kakao bundžā, 454/630	1.95	Siers „Maribo" u.c., 500 g	0.95
Kakao bundžā, 225/300	1.20	Sinepju pulv., 112/160	0.55
Kanēlis, standz. vai pulv., 100 g	0.25	Speķis, žāv., 1 kg	2.20
Karameles (irisi) bundžā, 225/350	0.75	Sterķele, 1 kg	0.55
Karameles (irisi), 454/650	1.35	Sviests, pac., 500 g	1.25
Karameles (luksa, pild. šok.) 454/750	1.85	Šķiņķis, spec. sāl., žāv., 3 kg	8.70
Karbonāde, žāv. 1 kg	3.30	Šokolāde, daž., 100 g	0.45
Kardemons, graudos / malts, 100 g	0.85	Šokolāde, Šveices vai Holandes (krēj., rūgtā, riekstu) 100 g	0.55
Konfektes bundžā, 340/450	0.95	Tēja, pac. (Ridgway), 100 g	0.70
Krējuma pulv., 40%, 112/190	0.45	Tēja bundžā, 454/650	3.25
Krustnagliņas, 100 g	0.35	Vaniļas standz., 100 g	2.95
Košļ. gumija, 250 gab. 400 g	1.45	Vīģes, žāv., 1 kg	1.15
Lauru lapas, 100 g	0.15	Vīnogu cukurs, pac., 250 g	0.55
Makaroni, 1 kg	0.85	Virces, 100 g	0.35
Mandeles, 1 kg	2.25	Zupas konc. pac., 50 g daž.	0.30
Mannā, 1 kg	0.45	Zivju eļļa, 150/200	1.70
Margarīns, vitaminizēts, 500 g	0.80	u.t.t., u.t.t.	

Atsevišķo preču svaros, ja nav īpašu atzīmju, neto svars ir arī bruto svars. Tālāk tekstā pirmais skaitlis nozīmē neto, otrs — bruto, g = grami.

Pieprasiet mūsu katalogu!

Šeit minēsim tikai dažu saiņu piemērus (visas nodevas ir ieskaitītas):

C—9 — 9 kg smalkā vai graudu cukura, mannas vai miltu (svars pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cigarešu. Svars 10 kg $13.50

C—18 — 19 kg smalkā vai graudu cukura, mannas vai miltu (svars pēc pasūtinātāja vēlēšanās). 20 kg br. $19.90

K—1 — 2,5 kg cukura, 2,5 kg rīsu, 2 kg bēkona un 2 kg miltu. 10 kg bruto $17.40

K—2 — 2 kg miltu, 2 kg rīsu, 2,5 kg cukura un 2,5 kg īstās dūmdesas, 10 kg bruto $19.70

Z—9 — 9 kg žāvēta cūkas speķa, bēkona vai sviesta. Bruto 10 kg $29.75

„K—luxus" — 500 g pupiņu kafijas, 500 g kakao, 500 g šokolādes, 1 kg ēd. eļļas, 1 kg cukura, 1 kg rīsu, 500 g siera, 1 kg bēkona, 1 kg šķiņķa, 1 kg žāv. jauktu augļu, 10 kg bruto $28.90

„Īstenība" — 500 g pupiņu kafijas, 500 g kakao, 500 g šokolādes, 200 g tējas, 1 kg konfekšu, 1 kg cukura, 340 g rozīņu, 300 g zemes riekstu, 5 kg bruto $21.70

Mēs sūtām arī drānu komplektus uzvalkiem, kostīmiem, mēteļiem, kleitām u.t.t. Mūsu rīcībā ir simtiem dažādu audumu, krāsu un kvalitāšu drānu. Pieprasiet paraugus! Nosūtām veļu, lakatus, gatavus apģērbus, segas, ādas, apavus, tualetes piederumus, kažokus, medicīniskus piederumus, darba rīkus, pulksteņus, mūzikas instrumentus, mājturības piederumus, medību bises, velosipēdu / motociklu / mazauto riepas un „šļaukas", rokas un kājminamās šujammašīnas u. t. t., u. t. t. Tuvākas ziņas par visu mūsu katalogā, kas sastādīts latviešu un angļu valodā.

Nosūtām iepriekš minēto arī uz Poliju, Vāciju, Ungāriju u.c.

IMANTAS PĀRSTĀVIS
Daugavas Vanagu sainīšu nodaļa,
123 Huron St., TORONTO 2-B, Ont., Canada.

The T-D CURRENT ACCOUNT
(TEKOŠĀ RĒĶINA KONTS)

ŠIS IR KONTS, KAS IR ĻOTI IECIENĪTS UZŅĒMUMOS.

Šim kontam, ko sauc „Current Account", varētu būt nosaukums „Komerciālais konts". Nosaukums tam ir tāds tāpēc, ka to var lietot visi uzņēmumi, neatkarīgi no uzņēmuma veida vai apmēriem.

Būtībā šim konta nosaukumam ir sena vēsture. Tas ir palicis no tiem laikiem, kad šis bija vienīgais veids, kad klienti drīkstēja izrakstīt čekus. Tāpēc arī šis veids ir palicis aizvien kā ejošais.

Starpība starp šo kontu un citiem ir tā, ka par noguldījumiem šai kontā banka nemaksā procentus, bet gan klients ik mēnešus saņem atpakaļ čekus līdz ar pārskatu par mēneša apgrozījumu. Šis konts ir līdzīgs personīgajam krājkontam, tikai tas apkalpo fiziskas personas, bet tekošais rēķins apkalpo uzņēmumus.

Šis konts ir uzskatāms kā īsts „darba zirgs", jo te pieņem noguldījumus, kā arī izdara čeku operācijas, pie tam ik dienas var noguldīt čekus, naudas zīmes vai citus naudas dokumentus neierobežotā skaitā. Tāpat tā firma, uz kuras vārda ir atvērts tekošā rēķina konts, var izrakstīt neskaitāmus čekus dienā. Bez tam aizņēmumus var izkārtot ar šī konta starpniecību. Būtībā varētu teikt, ka banka veic starpnieka lomu klientu starpā, iekasējot samaksu par izrakstītajiem čekiem u. c.

Lai šos pakalpojumus varētu veikt, bankai ir vajadzīga apkalpe. Tāpēc arī par noguldījumiem šai kontā banka nemaksā procentus. Protams, no klienta ņem nelielu atlīdzību par izdarītajiem pakalpojumiem. Šī maksa atkarājas no darījumu skaita.

Lielāki uzņēmumi un koncerni ir atvēruši vairākus tekošus rēķinus. Bieži tie ir vienā bankas nodaļā, bet ļoti bieži tiek atvērti konti vairākās nodaļās, visā zemē. Tas atvieglo uzņēmumu darbību, jo ir iespējams izkārtot, ka katrai uzņēmuma nodaļai ir savs konts. Ne tikvien lieli uzņēmumi atver tekošu rēķinu, bet to dara arī mazāki uzņēmēji vai fabrikanti. Arī mazie uzņēmumi bieži atver divus šī veida kontus, kurš vienu izlieto algu maksājumiem un otru citiem maksājumiem.

Tekošais rēķins uzņēmumam ir tikpat kā neatvietojama sastāvdaļa, un pie tam tas ir parocīgs. Tāpēc nav jābrīnās, kamdēļ tik izplatītas čeku operācijas. Mūsu dienās viss lielais vairums kārto savus maksājumus ar čekiem un mazāk izdara maksājumus skaidrā naudā.

Tekošu rēķinu iekārta ir viena no ērtībām, ko Toronto - Dominion banka piedāvā. Vietējās bankas nodaļas vadītājs ar prieku jums pakalpos un sniegs paskaidrojumus par bankas operācijām. Iegriežaties pie viņa pēc iespējas tuvākā laikā, un tad arī jūs atklāsiet, cik ļoti...

Ļaudis redz starpību.

THE TORONTO-DOMINION BANK

BANKA, KAS LŪKOJAS NĀKOTNĒ.

VAI JŪS PLĀNOJAT
braukt uz Eiropu
vai
vēlaties kādu izsaukt?
Tuvākai informācijai kontaktējiet
„HENRY MOOS — NOTARY PUBLIC"
KENNEDY TRAVEL BUREAU, LTD.
296 Queen St., W., TORONTO.
TEL. EM 2-3226.
Dibināta 1926. gadā.

PĀRDODAMS
Latvijā darināts, lietots,
BĀRTAS NOVADA TAUTAS TĒRPS
vidējam augumam.
Zvanīt LE 3-2249, Toronto.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE St., Toronto.
WA 1-3924.

Danforth - Pape rajonā
IZDODAMS
glīts dzīvoklis — 2 istabas un virtuve (II stāvā).
Zvanīt HO 6-7521, Toronto.
Satiksme. Veikali.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403.

TRANSPORTA FIRMA

KAKTIŅŠ
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

SKAISTĀKĀ UN PIEMĒROTĀKĀ DĀVANA

TIKAI LĪDZ 1. OKTOBRIM
1 9 6 1
LATVIEŠU
TAUTAS DZIESMAS
12 sējumos
par
$ 48.00.

Jūs variet pasūtināt līdz 1. oktobrim, sakarā ar 3. Latviešu dziesmu svētkiem Kanadā.

Grāmatas glītā audekla sējumā, un brīvā tirgū maksā ā $7.20.

Jūs ietaupiet $38.40, ja izpildiet šo kuponu nekavējoši un atsūtiet to līdz ar naudu

DV GRĀMATNĪCAI,
123 Huron St., Toronto 2-B,
Ontario, C A N A D A.

Lūdzu piesūtīt LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS no 1. — 12. sējumam uz šādu vārdu:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

....

Pievienoju samaksai: čeku, naudas pārvedumu par $ 48.00.

Datums: Paraksts:

MORTIMER - MANOR Jaunā dzīvokļu mājā, starp Coxwell - Greenwood – liels vienas guļamistabas dzīvoklis — $ 100.-, vieninieka — $ 85.00. Autobusa pietura pie mājas.
Zvaniet izīrēšanas birojam 923 - 9879, vai mājas pārvaldniekam — HO 1-0698, 470 Mortimer Avenue, Toronto 6.

MAKSĀJU $2.-
par aploksni, kas apzīmogota ar š. g. 6. augusta Dziesmu svētku saukli.
Rakstīt šīs avīzes kantorī zem „Aploksne".

Vass & Rendek
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403,
(College un Spadina ielas stūrī).
Tel. birojā — WA 2-6111,
WA 2-6112, TORONTO.

ANGLIJĀ
lūdzam mūsu abonentus abonēšanas maksas kārtot
D.V.F. GRĀMATNĪCĀ,
72 QUEENSBOROUGH,
TERRACE,
LONDON, W., 2.
Tel. BAYwater 1652.
Turpat pieņem arī sludinājumus, kā arī dabūjami BEZMAKSAS PARAUGEKSEMPLĀRI.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS
piedāvā DV Grāmatnīca

A. Dziļuma — NOKALTIS ZARS — romāns	$3.20
J. Ziemeļnieka — KOPOTI STĀSTI	$4.50
T. Zeltiņa — DRUPU REPUBLIKA — romāns	$5.20
KALEVALA — Somu tautas eps	$8.40
V. Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE — dzejas	$2.95
Māc. A. Ozols STĀSTI PAR JĒZU	0.90
Māc. A. Ozols TICĪBAS MĀCĪBA, 3.—4. kl.	1.50
MAZAIS KATECHISMS	$0.50
J. Ezergailis — ANDRIEVS NIEDRA	$4.80
L. Pērļupe — ZAĻOJOŠAIS ZARS — romāns	$3.60
T. Vesoss MELNIE ZIRGI — romāns	$3.60
K. Zariņš — KAUGURIEŠI — romāns	$4.00
Anšl. Eglīts — MALACHITA' DIEVS, romāns	$4.50
A. Simsone — ATMIŅAS, atmiņas	$4.00
Klāra Zāle — MĒNESS KOKLE — dzejoļi	$2.80
Velta Sniķere — NEMITAS MINAMAIS — dzejoļi	$2.80
TEODORS REITERS UN VIŅA KORI — J. Rudzīša redakcijā	$6.00
Prof. P. Jurēvičs — KULTŪRAS SEJAS — esejas	$5.75
S. Lazdiņš — SADEGUŠIE SPĀRNI — romāns	$3.90
H. Kreicers — CEĻI UN GĀJĒJI — atmiņas	$5.50
M. Zeberiņš — ZELTA LIELCEĻI — romāns	$5.50
T. Zeltiņš — SKUMJĀ PASE — dzejoļi	$3.00
Z. Mauriņa — DZELZS AIZBĪDŅI LŪST	$5.00
Z. Mauriņa — DIVAS KULTŪRAS SAKNES	$2.40
Dr. T. Dūlija — DEGOŠAIS KALNS — romāns	$4.50
Kristīne Arnoti — DIEVS IR AIZKAVĒJIES — romāns	$2.95

123 Huron Street, Toronto 2-B, Ontario.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: ....

Mr., Mrs., Miss ....

Pievienoju Money Order', čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lēds, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS
ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNICA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,
Darba laiks no pl. 9—5, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

PADOMJU SAVIENĪBA NORAIDA RIETUMU PROTESTUS

Vašingtonā. Kamēr nedēļas nogales amerikāņu garnizona pastiprināšanas operācijas no Rietumvācijas uz Rietumberlīni noritēja bez traucējumiem (krievi pārbaudes punktos bijuši sadarbīgi un pretimnākoši), Berlīnē sākušas klīst baumas, ka Sav. Valstu bruņoto spēku „izaicinošais" autobrauciens varētu novest pie Rietumberlīnes pievadceļu slēgšanas. Kamēr tās vēl ir tikai baumas, kāda cita komūnistu izrīcība jau kļuvusi par vēsturisku faktu. Un proti, šī gada 20. augustā Vašingtona, Londona un Parīze saņēma Padomju valdības notas, noraidot Rietumu protestus Rietumberlīnes un Austrumberlīnes robežas slēgšanas gadījumā. Maskava paskaidro, ka sabiedroto protesti ir nepamatoti un, ka tiem nav nekāda sakara ar vispārējo situāciju. Atbildēs Rietumiem Padomju Savienība uzsver, ka robežas slēgšana ir tikai pagaidu rakstura, un, ka galīgais atrisinājums var nākt tikai pēc Vācijas miera līguma parakstīšanas un Berlīnes stāvokļa normālizēšanas uz šī miera līguma pamata. Šādā veidā Berlīnes jautājumu varētu atrisināt nenodarot pāri nevienas valsts interesēm un ar to lielā mērā tiktu palīdzēts visas pasaules mieram un drošībai.

Padomju Savienība Rietumiem paskaidroja, ka tā atbalsta Austrumvācijas nostāju Berlīnē resp. robežas slēgšanu, jo Rietumberlīnē kļuvusi par komūnistu blokam naidīgas subversiju aktivitātes pūzni, kas pilns dažādiem piedzīvojumu meklētājiem, aģentiem, terroristiem un noziedzniekiem, kas kalpojot visas imperiālistu pasaules spiegošanas mašīnērijai. Tāpat Rietumberlīnes radio un televīzija nepārtraukti nodarbojas ar ļaunprātīgiem un melu pilniem propagandas raidījumiem pret Padomju Savienību, Austrumvāciju un citām sociālistu valstīm. Noslēgumā Maskavas notas pārmet Rietumiem visu pēckara Berlīnes nolīgumu pārkāpšanu, liekot saprast, ka visās nepatikšanās vainīgs neviens cits kā paši sabiedrotie.

ZIŅAS ĪSUMĀ

● Jaunu neveiksmi amerikāņu raķešvīri piedzīvoja pagājušās nedēļas nogalē ar plaši izdaudzināto un uzlaboto Polaris II raķeti. Mēģinājumu šāvienos no kuģiem jūrā trīs pēdējie beigušies nesekmīgi. (Pirmie trīs mēģinājumi deva gaidītos rezultātus). Mēģinājumos no platformām uz cietzemes Polaris II bilance ir jau labāka — no desmit šāvieniem astoņos gadījumos raķete darbojās nevainojami.

● Runājot par stāvokli Austrumvācijā un Austrumberlīnē kopš robežas slēgšanas, Rietumvācijas vecākais Vilijs Brants zināja stāstīt, ka komūnistu daļā pēdējās nedēļas laikā strauji pieaudzis pašnāvību skaits. Upuru lielākā daļa esot austrumvācieši, kas pametuši savu iedzīvi Austrumvācijā, atbēguši uz Austrumberlīni cerībā pārnākt uz Rietumiem, — lai tikai atklātu, ka tas vairs nav iespējams. Baidīdamies atgriezties savās agrākās dzīves vietās un nespēdami tikt pāri robežai, tie pānikā izšķīrušies par vienīgu atlikušo ceļu — pašnāvību.

● Komūnistu Ķīna, kurai trūkst absolūti visa kā, tikai ne iedzīvotāju, nule kā parakstījusi veselu līgumu sēriju ar Ganas kreiso prezidentu Nkrumu. Komūnistu Ķīna apsolījusi Ganai dažāda veida palīdzību; parakstīto līgumu sērijā ietilpst draudzības līgums, kā arī vienošanās saimnieciskai, techniskai, tirdznieciskai un kultūrālai sadarbībai. Pēc līguma parakstīšanas prezidents Nkruma Pekingā izteicās, ka viņš cer, ka notikums ne tikai kā stiprinās saites starp komūnistu Ķīnu un Ganu, bet arī starp komūnistu Ķīnu visu Afriku. Un tā, kamēr Kongo krizes laikā komūnistiem Afrikā neizdevās iespēties, Nkruma tagad sniedzis Pekingai palīdzīgu roku, lai dotu iespēju piepildīties vienam no tās lielākiem sapņiem.

VICEPREZIDENTS DŽONSONS BERLĪNĒ

Sav. Valstis pastiprina savu garnizonu Rietumberlīnē un solās pilsētu komūnistiem neatstāt

Berlīnē. Rietumberlīnes iedzīvotājiem pagājušās nedēļas nogale bija morāliskas uzvaras diena. Vispirms, prezidenta Kenedija sūtīts personīgi iepazīties ar apstākļiem Rietumu un Austrumu joslās sadalītā agrākās Vācijas galvaspilsētā, ieradās viceprezidents Džonsons. Desmitiem tūkstošu berlīniešu bija sapulcējušies apsveikt augsto viesi no Vašingtonas, uzgavilējot viņa atkārtotiem solījumiem, ka sabiedrotie Berlīni komūnistiem neatstās un pretosies visiem mēģinājumiem Rietumu joslu pievienošanai Austrumvācijai. Pirms vizītes Rietumberlīnē, viceprezidents Džonsons Bonnā sastapās ar Rietumvācijas kancleru Ādenaueru, un jau šīs nedēļas sākumā būs atpakaļ Vašingtonā, lai par saviem iespaidiem ziņotu prezidentam Kenedijam. Par viceprezidenta vizīti un Sav. Valstu valdības solījumiem Berlīni neatstāt, Džonsonam iedzīvotāju vārdā pateicās Rietumberlīnes vecākais Brants, Ādenauera nopietnākais politiskais oponents Rietumvācijas vispārējās vēlēšanās šī gada septembra vidū.

Kā viceprezidents Džonsons, tā pilsētas vecākais Brants Berlīnes stāvokli atzina par ļoti nopietnu, tomēr izteica cerību, ka pašreizējo saspīlējumu izdosies likvidēt miermīlīgu sarunu ceļā. (To vēlāk, Vašingtonā, atkārtoja arī Sav. Valstu ārlietu ministrs Rasks, paskaidrojot, ka, pēc viņa domām, ieinteresēto lielvalstu sarunas Berlīnes jautājumā sāksies jau šī gada vēlā rudenī).

Viceprezidenta Džonsona vizīti Berlīnē vēl zīmīgāku padarīja fakts, ka tā sakrita vienā dienā ar amerikāņu garnizona papildspēku ierašanos. Pēc konferences Baltā namā ar viceprezidentu Džonsonu ārlietu ministrs Rasks un bruņoto spēku vadošiem virsniekiem, prezidents Kenedijs izdeva rīkojumu palielināt amerikāņu garnizonu no 5.000 uz 6.500 vīriem. Palīgspēki Rietumberlīni sasniedza 20. augustā, 110 jūdžu garo posmu caur Austrumvācijas territoriju veicot pa zemes ceļu. Vašingtona no komūnistiem, šai gadījumā, nekādus traucējumus negaidīja, un 1500 vīru pārvietošana no vienas no piecām Rietumvācijā stacionētām amerikāņu divīzijām uz Rietumberlīni arī noritēja bez jebkādiem traucējumiem.

Baltā nama informācija presei par paredzēto Berlīnes garnizona palielināšanu skanēja ļoti lakoniski. Vispirms paskaidrojot, ka par šo lēmumu jau iepriekš informētas kā Anglija tā Francija (bet nemēģinot tās spiest sekot Sav. Valstu paraugam): „sakarā ar pēdējā laika notikumu attīstību, to starpā, Austrumvācijas vienību koncentrēšanu Austrumberlīnē, prezidents izdevis rīkojumu pienācīgai Sav. Valstu garnizona palielināšanai Berlīnē".

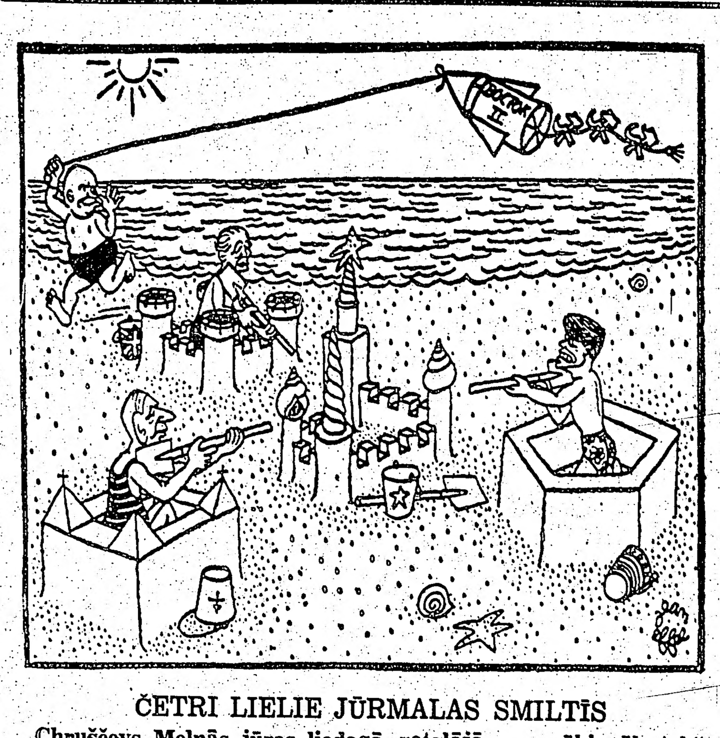

ČETRI LIELIE JŪRMALAS SMILTĪS
Chruščevs Melnās jūras liedagā rotaļājās ar pūķi „Vostok" un pārējiem rāda garu degunu.

MASKAVA ATKLĀJ RIETUMU ‚AGRESIJAS' PLĀNUS

PĒC IRAKAS REVOLŪCIJAS, BAGDADES PAKTA DOKUMENTI NONĀK PADOMJU SAVIENĪBAS ROKĀS

Maskavā. Padomju ziņu aģentūra Tass publicējusi veselu dokumentu sēriju, apgalvojot, ka kopijas taisītas no Sav. Valstu un to sabiedroto agresijas plāniem pret Padomju Savienību. Kādā lielā krāsainā kartē atzīmēti 32 dažādi punkti, kas reprezentējot Rietumu atombumbu centrus no Kaspijas jūras pāri Padomju Savienības dienvidu daļai, cauri Afganistanai un līdz pat komūnistu Ķīnas robežai. Atsevišķos gadījumos atomuzbrukumi paredzēti pat Rietumiem draudzīgās valstīs — gadījumā, ja to prasītu militārā stratēģija. Padomju Savienība deklarē, ka 1958. gadā datētie dokumenti nepārprotami norāda uz Sav. Valstu un to sabiedroto agresīvām tendencēm.

Vašingtonā. Kamēr Tass runā tikai par Rietumu agresijas plāniem, Sav. Valstu diplomāti un preses pārstāvji, kas Maskavā redzējuši padomju ziņu aģentūras klāstu, pārliecināti izsakās, ka tam nav nekāda sakara ar agresiju, bet, ka mērķi Padomju Savienībā izraudzīti atmaksas uzbrukumam, kas nāktu tikai pēc tam, kad krievi būtu jau sākuši jaunu pasaules karu, vai, šai gadījumā, agresiju pret Centrālo aizsardzības organizāciju, kas (pirms Irakas revolūcijas, 1958. gadā, bija pazīstama kā Bagdades pakts. Pēc revolūcijas Iraka no pakta izstājās, un ir iemesls domāt, ka ap šo laiku slepenie dokumenti no Irakas pārgājuši Padomju Savienības rokās.

Lai gan Maskavā redzamās fotokopijas datētas 1958. gada pavasarī, Tass tālāk paskaidro, ka plāni galīgi noslīpēti tikai šī gada pavasarī, kad notika Centrālās Aizsardzības organizācijas konference, klātesot organizācijā pārstāvēto valstu — Anglijas, Turcijas, Persijas un Pakistanas, un Sav. Valstu pārstāvjiem. Sav. Valstis tieši šai organizācijā nesastāv, bet ar to sadarbojas un solījušas tai visu iespējamo palīdzību.

ĶĪNĀ PLOSĀS CHOLERA

● Choleras epidēmija, kas jau ilgāku laiku plosās komūnistu Ķīnā, tagad pārsviedusies arī uz ķīniešu bēgļu pārplūdināto angļu Hongkongu, kur sākta masveidīga potēšanas kampaņa. Bēgļu atnestās ziņas liecina, ka Ķīnas cietzemē epidēmijā līdz šim miruši jau vismaz 30.000 cilvēku.

● Padomju Savienības zinātnieku grupa, kas pēc Dr. Kločko azīla tiesību saņemšanas Kanadā, tagad sarukusi uz sešiem cilvēkiem, savu Kanadas apskati tomēr turpina. Nedēļas nogalē krievi apmeklēja Niagaras kritumus, vairākas fabrikas un Niagaras spēkstaciju. Pēc tam ceļš vedīs uz Montreālu un, ak vai, atpakaļ uz Maskavu. Kopš pagājušās trešdienas, kad Dr. Kločko izšķīrās par palikšanu Kanadā, krievu zinātnieki nav atļāvuši nevienu vienīgu preses interviju; tāpat nesekmīgi beigušies visi mēģinājumi viņus nofotografēt.

TROCKIS PRET STAĻINU

„Leo Trotzki: „Tagebuch im Exil", Kiepenheuer & Witsch izdevums, 255 l. p.

Kā vecākā paaudze vēl, varbūt, atcerēsies, Trockis no 1917. gada oktobra revolūcijas līdz 1924. gadam turēja Padomju Krievijas likteni savās rokās, un faktiski bija pat spēcīgāks par pašu Ļeņinu, jo viņa rokās bija sarkanā armija, ko tas bija radījis no izjukušās cara armijas paliekām. Tomēr pats Trockis šo savu dzīves posmu neuzskata par svarīgāko, bet gan trimdas posmu Francijā un Norvēģijā, kas atspoguļojas arī apskatāmā dienas grāmatā, kurai pievienots arī Trocka testaments, kurā, starp citu, lasāms: „Man te nav vajadzīgs vēlreiz apgāzt Staļina un viņa aģentu izdomātos un zemos apvainojumus: mans revolūcionāra gods ir bez traipiem . . . Tūkstošiem Staļina pretinieku ir krituši par upuriem nepareiziem apvainojumiem. Jaunā revolūcionārā paaudze šo upuru politisko godu atjaunos un ar Kremļa bendēm izrēķināsies, kā tie to pelnījuši." (Chruščeva „slepenā" runa Krievijas komūnistu partijas 20. kongresā pa daļai liecina, cik pravietisks ir bijis šis Trocka teikums). Tomēr lasītājs šai grāmatā nevar gūt atbildi, kā šis visspēcīgais komūnists zaudēja cīņu pēc varas ar Staļinu . . . Laikam ir taisnība krievu parunai, ka „nav spēcīgāka zvēra par kaķi." Viltīgais gruzīns veikli pieveica spējīgo žīdu, un ieguva varu!

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Sestdien, 26. augusta vakarā, bērnu nometnes noslēguma dievkalpojums Sidrabenē.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

27. augustā, plkst. 2 p.p. dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

27. augustā, plkst. 2.30 pēc p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas, Ont., latviešu ev. lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St., 27. augustā, pl. 1,30 p.p. dievkalpojums; dziesmu grāmatas. Māc. J. Prauliņš.

MONTREĀLĀ

Trīsvienības ev.-lut. latviešu draudzē Montreālā.

Mācītājs Arturs Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q., tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi notiek 4345 Marcil Ave., Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Svētdien, 27. augustā, plkst. 7 vak., dievkalpojums.

Svētdien, 3. septembrī, dievkalpojums nenotiks.

Montreālas St. Paula Ev.-lut. baznīcā māc. Viestura Šēfera dievkalpojumi notiks:

27. aug., plkst. 11 no rīta Tērvetē sezonas slēgšanas dievkalpojums. Māc. V. Šēfers.

No 28. aug. līdz 14 sept. draudzes mācītājs būs atvaļinājumā.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45—11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel. Ami - 4218.

Latvijas Amerikā pārstāvis Hamiltonā,
J. GAILĪTIS.
12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.

VAI LATVIJAS...

(Pārnesums no 1. lpp.)

Brants? Vecais Ādenauers no Bonnas arī apliecinājis, ka viņš Berlīni nepametīs krievu žēlastībai. Biju pārsteigts, kad manu vācu paziņu pulkā, vērtējot Berlīnes krīzi, izkristallizējās viena atbilde: „Gan jau Vilijs un vecais kungs (domāts Ādenauers) arī šoreiz to lietu nokārtos. Kara nebūs. Kas gan šodien uzdrošināsies sākt karu?"

Ar berlīniešiem raksturīgu vieglprātību dzīve rietumos no Brandenburgas vārtiem rit tālāk savā pārticībā, spožumā un darbīgumā.

Berlīnieši dzīvo šodienai. Kādēļ gan domāt par rītdienu, ja šodien viss vēl ir tā, kā vēlamies. Pagaidām neviens nedomā pilsētu atstāt. Tā berlīniešu uztverē būtu tīrā nodevība. Berlīnietim jāpaliek Berlīnē. Berlīne paliks Berlīne, vienalga, vai šodien ieročus žvadzina Kremlis vai Vašingtona.

Ārzemju žurnālistu preses klubā bija izdevība runāt ar kādreizējo rīdzenieku Dr. A. Reibartu. Viņa politiskie ievadraksti, bieži vien, ir rūgts piliens „gan jau viss būs labi" ticētāju ikdienas vīna kausā. „Berlīnes jautājums ir prestiža jautājums. Varbūt, ka tieši no Berlīnes nenormālā stāvokļa atrisinājuma veidosies tālākie notikumi, uz kuriem, droši vien, arī latvieši liek savas cerības." Dr. Reibarts šodien vācu kollēgu starpā gandrīz vai lepojās ar to, ka ir baltvācietis.

„Pieņemsim, protams, tīri teorētiski, ka piemēra pēc pagajušā pasaules kara beigās Jaltā vai kādā citā konferencē būtu ticis izlemts, ka, ievērojot latviešu zilās acis un centīgumu, Rīga līdz miera līguma noslēgšanai paliktu krievu, franču, angļu un amerikāņu okupācijas garnizonu aizsardzībā. Krievi aizietu līdz Daugavai un pie tiltiem apstātos. Āgenskalnu okupētu amerikāņi, Dzegužkolnu — franči un Zaļulauku — angļi. Pilsēta būtu sadalīta, bet latviešiem satiksme no vecās Rīgas uz Pārdaugavu pa pontontiltu, ar devīto tramvaja līniju un, ja gribat, tad arī ar Āgenskalna kuģīti, būtu brīva.

Tādā gadījumā Pārdaugavā, politiskai brīvībai valdot, darbību atjaunotu vismaz savas piecas vai sešas bijušās latviešu politiskās partijas. Varētu pat gadīties, ka par turienes birģermeistaru ievēlētu kādu cienījamu latviešu sociāldemokratu, kas ar darbiem parādījis, ka tam nav pa ceļam ar Maskavu. Vai man būtu jāuzsver, ka piecu, sešu gadu laikā brīvā Pārdaugava piedzīvotu neredzētu saimniecisku uzplaukumu. Galvenais tomēr, latviešu zemē būtu sala komūnisma okupēto zemju jūrā, uz kurieni katrā brīdī varētu doties ikviens rīdzinieks, kam komūnisms jau sniedzās tik tālu," Dr. Reibarts zīmīgi novilka ar garo roku gaisā svītru savas mutes augstumā.

„Protams, ka Rīga tad būtu pasaules uzmanības degpunktā un, tāpat kā Berlīne šodien, ass kauls Chruščeva rīklē. Neaizmirstiet, ka, kaulu norijot, negausīgam ēdējam var rasties pavisam nopietnas komplikācijas visā organismā. Vai Rīgas dēļ Chruščevs sāktu karu? Nē! Berlīnieši tic, ka Maskava nemēģinās aizrīties ar tik lielu kaulu, kāda nenoliedzami ir Berlīne. Nelaimīgā kārtā uz spēles Berlīnes dēļ šodien ir Kremļa prestižs."

„Un arī rietumvalstu prestižs," es iebildu. „Vai nav iespējams, ka Berlīnes krīze radīta, lai aizēnotu iekšējās grūtības, ar kurām neizbēgami jāsastopas arī tik slīpētam diktātoram, kāds ir Chruščevs. Krievu strādnieki esot spontāni pēc partijas norādījuma pagarinājuši savu darba dienu par vienu stundu. Krīzei paasinoties, var gadīties, ka Maskava savai „darba tautai" liek strādāt vēl divas vai trīs stundas dienā vairāk. Berlīne var izrādīties arī par grēka āzi, kā caurmēra krieviņam izskaidrot, kāpēc ne šogad, ne tuvākos gados padomju paradīzē vēl piens un medus netecēs. Mēs taču tik labi zinām, ka laikā, kad padomju astronauti gandrīz jau ceļā uz mēnesi, caurmēra pilsonim diendienā rūpes sagādā pieklājīga uztura un apģērba problēmas."

„Ir tiesa," Dr. Reibarts piekrita, „bet mums nekad nevajadzētu novērtēt krievu spēku par zemu. Taču ziniet, ka krievs respektē tikai spēku. Vienalga, kas izsaucis šodienas saspīlējumu, krievi divi reizes apdomāsies un nedarīs nekādas muļķības, ja zinās, ka rietumu diplomātu notām aiz muguras stāv reāls spēks. Varbūt, ka Maskava vēl šogad paraksta sepatrātu miera līgumu ar Austrumvāciju, bet, ticiet man, ja Rietumi savu spēku un apņemšanos būs parādījuši, jau līguma parakstīšanas brīdī Chruščevs nekavēsies Ulbrichtam pieteikt, lai ir mierīgs.

Sašķeltā Berlīne un Vācija, vismaz tuvākā nākotnē vēl nepiedzīvos loģisku un eiropiešiem pieņemamu atrisinājumu."

Varbūt, ka tieši šodien, žvadzinot ieročus Berlīnes pievārtē, Chruščevs pielaidis lielāko kļūdu savā valdīšanas laikā. Viņa draudi, manuprāt, brīvo Eiropu, ja gribat, sauciet — topošās Eiropas savienotās valstis, tikai saliedēs ciešākā vienībā.

Sekosim uzmanīgi notikumiem Berlīnē, varbūt, ka tur tiešām izšķirsies ne vien Chruščeva un Kenedija politiskais prestižs, bet arī Latvijas liktenis. **Al. Pavārs**

„Daktera kungs, jūs esat aizmirsuši uzrakstīt, vai visas šīs augļu sulas, sausiņi un tabletes ieņemamas pirms vai pēc ēšanas?"

VASARA LATVIJĀ

(Pārnesums no 5. lpp.)

vadītāju, bet Cvetkovu par — noliktavas pārzini. To izdarīja pats E. Andrjuhins. I. Majorovu nochinātoru I. Majorovu pēc sodīšanas partijas Dagdas rajona komitejas pirmais sekretārs b. L. Titovs nolēma... izvirzīt vēl atbildīgākā postenī. Viņu izraudzīja par starpkolchozu putnu fabrikas direktoru.

— Lapsu ielaida vistu fermā! — pārsteigti iesaucās dagdānieši.

Bet partijas Dagdas rajona komitejā pretī skan aizstāvju balsis: viņš strādājot labi un vēl nevienu cāli neesot nozadzis, viņš esot pāraudzis...

Partijas vīri aizstāv ne tikai zagļus, bet arī tūļas un nevīžas. Par to atkal pastāsta „Cīņa" š. g. 15. augusta numurā:

„Saulkrastu pusē ir kolchozs „Zelta vārpa", kas rudzu pļauju vēl tik tikko iesācis. Te tempi ir tādi: piecās dienās — četri hektāri!

— Kāpēc tāda tūļība? — gribējās dzirdēt šī arteļa valdes priekšsēdētāja Ernesta Tilnera domas.

— Priekšsēdētājs izbraucis, — klausulē atbildēja grāmatveža palīdze Gaida Tilnere. Sarunā ar viņu apstiprinājās kolchoznieku vēstulē ziņotais, ka arteļa valdes priekšsēdētājs b. Tilners nevada vis saimniecību, bet gan kravas automašīnu... Nevarot dabūt šoferi!?

— Vai visa jūsu nelaime ražas novākšanā neslēpjas sliktajā darba organizācijā?

— Ko jūs! — Gaida Tilnere kļūst gluži pikta. — Rudzi saveldrējušies tā, ka tikai ar rokām pļaujami.

— Citās saimniecībās sekmīgi strādā kombaiņi arī saveldrējušos laukos.

— Nezinu. Mums kombains remontā.

Jāpiebilst, ka kombainu kolchozā „Zelta vārpa" remontē kopš maija mēneša, bet nevar un nevar savest kārtībā.

Diemžēl, „Zelta vārpas" vadītāju tūļību labības pļaujā nenosoda arī Pabažu ciema padomes izpildu komitejas priekšsēdētājs Vladislavs Onzuls.

— Techniku rudzu pļaujā nevar izmantot. Jāstrādā tikai ar rokām, — viņš piebalso...

JAUNIE TORONTO MEISTARI TENISĀ

Toronto latviešu meistarsacīkstēs tenisā 12. un 13. augustā noskaidrojās jaunie meistari — A. Mackars vīriešu vienspēlē un L. Šlubere — sieviešu vienspēlē. Lai gan sacensības bija spraigas, tomēr varēja vēlēties lielāku dalībnieku skaitu.

Vīriešu vienspēlēs: Čākurs uzvarēja Teteri 10-8, 6-2, Ceinovskis — Mikazānu 4-6, 6-3, 6-2, Jēkabsons — Zibinu 6-2, 6-2, Mackars — Orsti 6-0, 6-0.

Pusfinālā Ceinovskis uzvarēja Čākuru 6-3, 6-4. Mackars pēc ārkārtīgi sīvas cīņas Jēkabsonu 4-6, 10-8, 6-4.

Finālā Mackars guva ļoti vieglu uzvaru pret Ceinovski 6-1, 6-0.

Sieviešu vienspēlē Mackare pieveica Ulmani 6-2, 4-6, 8-6, bet finālā zaudēja Šluberei ar 1-6, 1-6. Vīriešu dubultspēlēs Čākurs - Mikazāns pārspēja Jākabsonu - Orsti 12-10, 6-4. Mackars - Daņilovs pārspēja Ceinovski - Teteri 8-6, 3-6, 8-6.

Finālā Čākurs - Mikazāns uzvarēja Mackaru - Daņilovu 6-8, 6-1, 6-4.

Uzvarētājiem balvas un diplomus pasniedza LSAK pr-dis J. Ādminis.

SKANDĀLS AMERIKĀŅU ŠACHA PASAULĒ

Jo plašu ievērību pēdējās nedēļās bija pelnījis šacha mačs, kuru izcīnīja pašreizējais ASV šacha čempions, 18 gadus vecais Bobijs Fišers ar bij. čempionu 49 gadus veco Samueli Reševski. Jau bija nospēlētas 11 kārtas, gan Ņujorkā, gan Kalifornijā, un abi bija ieguvuši vienādu punktu skaitu 5½ : 5½. Maču bija noorganizējusi American Chess Foundation un godalgās paredzējusi $8.000,-, no kuriem 65% saņemtu uzvarētājs, un no kuriem jau pa tūkstotim bija izmaksāts avansa veidā.

12. kārtai vajadzēja sākties Losandželosā, sestdienā, plkst. 8.30, kad beigušās žīdu šabas, jo Reševskis ir ortodokss žīds, kas šabu laikā nespēlē, un ar to rada neērtības citiem žīdiem (arī Fišeram) šacha turnīros, kas ir spiesti savu laiku pieskaņot Reševska laikam.

Mača vadība šoreiz mēģināja uzspiest to pašu arī jaunajam un straujajam Bobijam. Viņam pateica, ka Reševska ērtību labā būs jāspēlē nevis sestdien, bet svētdienas vakarā, plkst. 9,30, tad laiku pārcēla uz plkst. 1 p.p. un beidzot uz 11 no rīta, jo bija palaistas baumas, ka Reševskim esot kabatā lidmašīnas biļete priekš svētdienas pēcpusdienas.

Bobijs Fišers pret to cēla iebildumus un norādīja, ka viņš nav paradis tik agri no rīta spēlēt. Šāds uzaicinājums esot mēģinājums viņu ievilināt „slazdos". Pazīstamais šachists B. Lombardijs, kas spēlēja kopā ar Edmaru un Ivaru ASV komandā Helsinkos, arī norādīja NY Times, ka laiku divu personu mačiem drīkst noteikt tikai saziņā ar abiem spēlētājiem.

Amerikāņu Chess Foundation vīri tomēr domāja citādi, un, kad Fišers neieradās svētdienas rītā, pēc divu stundu ilgas gaidīšanas, tie paziņoja, ka viņš partiju zaudējis. To pašu viņi uzsvēra 13. kārtas sākumā, kurai bija jānotiek Ņujorkā. Bobijs solīja uz to ierasties tikai tad, ja būs anulēts nepareizais lēmums par 12. kārtu. Šie vīri tomēr nepiekāpās un paziņoja, ka Bobijs zaudējis ar šo kārtu un ka Reševskis maču uzvarējis. Tas radījis pavisam dīvainu iespaidu šacha pasaulē, jo šāds lēmums ir galīgi nepamatots. Tie saka, ka Reševskim nevajadzētu pieņemt šādu godalgu, bet viņš nav tas vīrs, kas to nedarītu.

B. Fišers solās šo lietu nodot tiesas izlemšanai, atzīstot, ka American Chess Foundation rupji atkāpusies no nolīguma.

Ms.